

T.C.
KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**SAKARYA BELEDİYELERİNİN STRATEJİK PLANLARININ SPOR YÖNÜYLE
İNCELENMESİ**

Faik Orhun TAPŞIN

Kocaeli Üniversitesi

Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yönetmeliğinin

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Programı için Öngördüğü

BİLİM UZMANLIĞI TEZİ Olarak Hazırlanmıştır

KOCAELİ

2018

T.C.
KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**SAKARYA BELEDİYELERİNİN STRATEJİK PLANLARININ SPOR YÖNÜYLE
İNCELENMESİ**

Faik Orhun TAPŞIN

Kocaeli Üniversitesi

Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yönetmeliğinin

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Programı için Öngördüğü

BİLİM UZMANLIĞI TEZİ

Olarak Hazırlanmıştır

Danışman: Doç. Dr. Levent ATALI

Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu

Onay Numarası: 2017/07

KOCAELİ

2018

T.C.
KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

(Kabul ve Onay Sayfası)

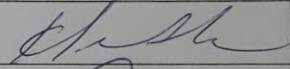
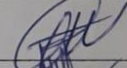
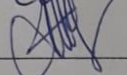
Tez adı: Sakarya Belediyelerinin Stratejik Planlarının Spor Yönüyle İncelenmesi

Tez yazarı: Faik Orhun TAPŞIN

Tez savunma tarihi:

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Levent ATALI

Bu çalışmada, Jürimiz tarafından Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Programında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

SINAV KURULU ÜYELERİ		İMZA
ÜNVAN	ADI SOYADI	
BAŞKAN	Doç. Dr. Kürsoğul SERTBAŞ	
ÜYE(DANIŞMAN)	Doç. Dr. Levent ATALI	
ÜYE	Dr. Yeşer EROĞLU	

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

27/06/2018

Prof. Dr. Sema Aşkın KEÇELİ

KOÜ Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürü

TEZİN AŞIRMA OLMADIĞI BİLDİRİSİ

Tezimde başka kaynaklardan yararlanılarak kullanılan yazı, bilgi, çizim, çizelge ve diğer kullanımlar kaynakları gösterilerek verilmiştir. Tezimin herhangi bir yayında kısmen ya da tamamen aşırma olmadığını ve bir intihal programı kullanarak test edildiğini beyan ederim.

29.05.2018

Faik Orhun TAPŞIN

TEŞEKKÜR

Lisans hayatımdan sonra, yüksek lisans eğitimimi tamamlamış bulunmaktayım. Akademik hayatımda destekleyen ve daha çok çalışmaya iten değerli insanlara;

Yüksek lisans bitirme çalışmamda beyefendiliğiyle, çalışkanlığıyla, dürüstlüğüyle yani babacanlığıyla değerli tez danışmanım Doç. Dr. Levent ATALI' ya

Bana Spor Yönetimini sevdiren, her türlü desteğini esirgemeyen, samimiyeti ve güler yüzüyle yardımcı olan değerli Doç. Dr. Kürşad SERTBAŞ' a

Sporu sevdiren ve her zaman gülen yüzüyle neşe saçan değerli Atilla TAPŞIN' a

Zor anımda desteğini esirgemeyen, samimiyetiyle, dürüstlüğüyle ve çalışkanlığıyla yardımcı olan değerli Alpay ALEV' e

Neşesiyle, çalışkanlığıyla, dürüstlüğüyle desteğini esirgemeyen değerli Ufuk AKTÜRK' e

Yüksek lisans ders dönemimde desteklerini esirgemeyen değerli Arkadaş ve Dostlarım'a

Tez çalışmama destek veren, Burak ÖZCAN ve Onur GÖK'e

Kocaeli Üniversitesi yüksek lisans süresince destek veren tüm HOCALARIM'a

Her zaman yanımda olan ve yokluğunu hissettirmeyen maddi, manevi desteğini esirgemeyen AİLEM'e

Herkesin bana kattığı değer ve desteğinden dolayı teşekkür ediyorum.

ÖZET

Sakarya Belediyelerinin Stratejik Planlarının Spor Yönüyle İncelenmesi

Amaç: Bu çalışmanın amacı belediyelerin stratejik planlarını spor yönüyle incelemek ve stratejik planları olan belediyelerin ilgili yöneticilerinin görüşlerinin belirlenmesidir.

Yöntem: Araştırmada stratejik planların incelenmesi boyutunda nüfusu 50 bin ve üzeri olan belediyelerin plan yapma zorunluluğu olduğundan dolayı 16 belediyeden yedi belediyenin stratejik planları incelenmiş ve literatür taraması yapılmıştır. Araştırmanın diğer boyutunda ise belediye yöneticileriyle görüşmeler yapılmıştır. Stratejik planlardan ve görüşmelerden elde edilen veriler nitel araştırma yöntemine uygun olarak sistematik bir şekilde sunulmuştur.

Bulgular: Yöneticilerin görüşme sorularına verdiği öncelikli cevaplara bakıldığında belediyelerin maddi imkanlarının ortaya konulması, ihtiyaçların belirlenmesi, mekânsal planlama yapma, ulaşım, mevcut durumun analiz edilmesi, nüfus yoğunluğu ortaya konulması şeklinde konular olduğu görülmüştür. Belediyelerin spor hizmet ve yatırımları konusunda çevre yönetimi(rekreasyon faaliyetler), ulaşım planlaması(bisiklet yolu), kültürel gelişim ve turizm, kentin gelişimi için spor projeleri yapmak, paydaşlarla işbirliği(spor dernekleri, amatör spor kulüpleri federasyonu ve diğer kuruluşlar) yapılmasına yönelik planlar boyutunda olduğu görülmektedir. Elde edilen veriler ışığında halka en yakın olan belediyeler spor hizmet ve yatırımları konusunda gerekli adımları atarak yatırımlara yönelik çalışıldıkları görülmüştür. Belediyelerin daha çok maddi kaynak ve imar planının yetersizliğinden dolayı sıkıntı yaşadıkları söylenebilir.

Sonuç: Sonuç olarak belediyelerin stratejik planlarında farklı boyutlarda spor hizmetleri ve yatırımlarına yönelik ifadelere yer verildiği görülmüştür. Ayrıca yönetici görüşlerinde mevcut duruma ve planlamalara yönelik hususları ifade ettikleri tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Stratejik Plan, Belediye, Spor Hizmet ve Yatırımları

ABTRACT

Analysis of Strategic Plans of Sakarya Municipalities by Sports Direction

Purpose: In this study, it is aimed to examine the strategic plans of the municipalities in terms of sport and to determine the opinions of the managers of the municipalities who have strategic plans.

Methods: Since the municipalities with a population of 50 thousand and over are obliged to make plans of 7 municipalities out of 16 municipalities have been examined and literature review has been done. In the other dimension of the survey, meetings were held with municipal administrators. The data obtained from strategic plans and negotiations have been presented in a systematic manner in accordance with qualitative research methodology.

Results: Considering the answers given by the administrators to the interview questions, it was seen that the municipalities had their financial possibilities, determination of needs, spatial planning, transportation, analysis of current situation, population identity. Plan for the municipalities to carry out environmental projects (recreational activities), transportation planning (bicycle route), cultural development and tourism, sports projects for urban development, cooperation with stakeholders (sports associations, amateur sports club federations and other organizations). The municipalities that are closest to the public in the light of the acquired data have been working towards investments by taking necessary steps in sports services and investments. It can be said that the municipalities are experiencing difficulties due to insufficient financial resources and development plan.

Conclusion: As a result, it has been seen that the municipalities strategic plans include expressions about sports services and investments in different dimensions. Also, current situation and planning issued have been identified in executive opinion.

Keywords: Strategic Plan, Municipality, Sport Service and Investments

İÇİNDEKİLER

KABUL ve ONAY.....	iii
TEZİN AŞIRMA OLMADIĞI BİLDİRİSİ.....	iv
TEŞEKKÜR.....	v
ÖZET.....	vi
ABSTRACT.....	vii
İÇİNDEKİLER.....	viii
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ.....	xiv
ÇİZİMLER DİZİNİ.....	xv
ÇİZELGELER DİZİNİ.....	xvi
1.GİRİŞ.....	1
1.1. STRATEJİ.....	3
1.1.1. Strateji Kavramı.....	3
1.1.2. Stratejinin Benzer Kavramlarla İlişkisi.....	4
1.1.3. Stratejik Planlama.....	6
1.1.4. Stratejik Planlamanın Faydaları.....	7
1.1.5. Stratejik Planlamanın Aşamaları.....	8
2.1. PLANLAMA.....	9
2.1.1. Planlama Kavramı.....	9
2.1.2. Planlamanın İlkeleri.....	9
2.1.3. Planlama Türleri.....	10
3.1. TÜRKİYE'DE YEREL YÖNETİM.....	13
3.1.1. Türkiye'de Yerel Yönetim Kavramı.....	13

3.1.2. Türkiye’de Yerel Yönetimlerde Stratejik Plan.....	14
3.1.3. Yerel Yönetimler ve Spor Hizmetleri.....	15
3.1.4. Büyükşehir Belediyeleri ve Spor Hizmetleri.....	17
3.1.5. Belediye ve Spor Hizmetleri.....	20
3.1.6. Köy Yönetimleri ve Spor Hizmetleri.....	24
3.1.7. Kalkınma Planı ve Spor.....	25
4.1. SAKARYA İLİNİN MEVCUT DURUMU, SPOR HİZMETLERİ VE YATIRIMLARI.....	26
4.1.1. Mevcut Durumu.....	26
4.1.2. Spor Hizmetleri ve Yatırımları.....	27
4.2. ADAPAZARI İLÇESİNİN MEVCUT DURUMU, SPOR HİZMETLERİ VE YATIRIMLARI.....	29
4.2.1. Mevcut Durumu.....	29
4.2.2. Spor Hizmetleri ve Yatırımları.....	29
4.3. SERDİVAN İLÇESİNİN MEVCUT DURUMU, SPOR HİZMETLERİ VE YATIRIMLARI.....	30
4.3.1. Mevcut Durumu.....	30
4.3.2. Spor Hizmetleri ve Yatırımları.....	30
4.4. HENDEK İLÇESİNİN MEVCUT DURUMU, SPOR HİZMETLERİ VE YATIRIMLARI.....	31
4.4.1. Mevcut Durumu.....	31
4.4.2. Spor Hizmetleri ve Yatırımları.....	31

4.5. ERENLER İLÇESİNİN MEVCUT DURUMU, SPOR HİZMETLERİ VE YATIRIMLARI.....	31
4.5.1. Mevcut Durumu.....	31
4.5.2. Spor Hizmetleri ve Yatırımları.....	32
4.6. AKYAZI İLÇESİNİN MEVCUT DURUMU, SPOR HİZMETLERİ VE YATIRIMLARI.....	32
4.6.1. Mevcut Durumu.....	32
4.6.2. Spor Hizmetleri ve Yatırımları.....	33
4.7. KARASU İLÇESİNİN MEVCUT DURUMU, SPOR HİZMETLERİ VE YATIRIMLARI.....	34
4.7.1. Mevcut Durumu.....	34
4.7.2. Spor Hizmetleri ve Yatırımları.....	34
4.8. GEYVE İLÇESİNİN MEVCUT DURUMU, SPOR HİZMETLERİ VE YATIRIMLARI.....	35
4.8.1. Mevcut Durumu.....	35
4.8.2. Spor Hizmetleri ve Yatırımları.....	35
4.9. ARİFİYE İLÇESİNİN MEVCUT DURUMU, SPOR HİZMETLERİ VE YATIRIMLARI.....	36
4.9.1. Mevcut Durumu.....	36
4.9.2. Spor Hizmetleri ve Yatırımları.....	37

4.10. SAPANCA İLÇESİNİN MEVCUT DURUMU, SPOR HİZMETLERİ	
VE YATIRIMLARI.....	37
4.10.1. Mevcut Durumu.....	37
4.10.2. Spor Hizmetleri ve Yatırımları.....	38
4.11. KAYNARCA İLÇESİNİN MEVCUT DURUMU, SPOR HİZMETLERİ	
VE YATIRIMLARI.....	39
4.11.1. Mevcut Durumu.....	39
4.11.2. Spor Hizmetleri ve Yatırımları.....	39
4.12. FERİZLİ İLÇESİNİN MEVCUT DURUMU, SPOR HİZMETLERİ	
VE YATIRIMLARI.....	40
4.12.1. Mevcut Durumu.....	40
4.12.2. Spor Hizmetleri ve Yatırımları.....	40
4.13. KARAPÜRÇEK İLÇESİNİN MEVCUT DURUMU, SPOR HİZMETLERİ	
VE YATIRIMLARI.....	41
4.13.1. Mevcut Durumu.....	41
4.13.2. Spor Hizmetleri ve Yatırımları.....	41
4.14. TARAKLI İLÇESİNİN MEVCUT DURUMU, SPOR HİZMETLERİ	
VE YATIRIMLARI.....	41
4.14.1. Mevcut Durumu.....	41
4.14.2. Spor Hizmetleri ve Yatırımları.....	42

4.15. KOCAALİ İLÇESİNİN MEVCUT DURUMU, SPOR HİZMETLERİ VE YATIRIMLARI.....	42
4.15.1. Mevcut Durumu.....	42
4.15.2. Spor Hizmetleri ve Yatırımları.....	43
4.16. SÖĞÜTLÜ İLÇESİNİN MEVCUT DURUMU, SPOR HİZMETLERİ VE YATIRIMLARI.....	43
4.16.1. Mevcut Durumu.....	43
4.16.2. Spor Hizmetleri ve Yatırımları.....	44
2. AMAÇ.....	45
3.YÖNTEM	46
3.1. Araştırma Modeli.....	46
3.2. Çalışma Alanı.....	46
3.3. Katılımcılar.....	47
3.4. Veri Toplama Araçları.....	48
3.4.1. Verilerin Toplanması.....	49
3.5. Geçerlik Ve Güvenilirlik.....	50
3.5.1. Geçerlik.....	50
3.5.2. Güvenilirlik.....	51
3.6. Verilerin Çözümlemesi.....	51
3.7. Araştırmacının Rolü.....	52
3.8. Alınan Etik Kurul Onayının Bilgileri.....	52
4. BULGULAR.....	53
5. TARTIŞMA	99

6. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	113
KAYNAKLAR	116
ÖZGEÇMİŞ.....	122
EKLER.....	123
EK 1: Etik Kurul Onayı.....	123
EK 2: Görüşme Formu.....	124
EK 3: Tez Denetleme Listesi.....	126

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

- AB** : Avrupa Birliği
- ASKF** : Amatör Spor Kulüpleri Federasyonu
- BEL** : Belediye
- DPT** : Devlet Planlama Teşkilatı
- MEB** : Milli Eğitim Bakanlığı
- SP** : Stratejik Planlama
- SY** : Stratejik Yönetim
- TFF** : Türkiye Futbol Federasyonu
- TÜİK** : Türkiye İstatistik Kurumu

ÇİZİMLER DİZİNİ

Çizim 4. 1. Spor hizmetleri ve yatırımları açısından stratejik planlama sürecinde dikkat edilecek hususlara ait bulgular.....	53
Çizim 4. 2. Spor hizmetleri ve yatırımları açısından stratejik plan, diğer kuruluşlar ile koordinasyonu ait bulgular.....	57
Çizim 4. 3. Belediyelerin stratejik planlarında spor hizmetleri ve yatırımlarına ait bulgular.....	61
Çizim 4. 4. Belediyelerin stratejik planlarında spor hizmetleri ve yatırımlarına yönelik sizce halkın taleplerine ait bulgular.....	66
Çizim 4. 5. Belediyelerin stratejik planlarında spor hizmetleri ve yatırımları açısından hangi konulara ait bulgular.....	70
Çizim 4. 6. Spor hizmetleri ve yatırımları açısından stratejik planların diğer üst planlarla ilişkisine ait bulgular.....	73
Çizim 4. 7. Belediyelerin stratejik planların oluşturulmasında spor hizmetleri ve yatırımları açısından olumlu ve olumsuz yönleri ait bulgular.....	76
Çizim 4. 8. Belediyelerin stratejik planlama sürecinde spor hizmetleri ve yatırımları açısından izlediği yöntemler hakkında görüşlerine ait bulgular.....	78
Çizim 4. 9. Bütün bu sorulara ek olarak spor hizmetleri ve yatırımları hakkında belediyelerin stratejik planlarına yönelik görüşlerine ait bulgular.....	80

ÇİZELGELER DİZİNİ

Çizelge 1. 1. Sakarya İline Ait Spor Tesis Durumu.....	28
Çizelge 1. 2. Serdivan İlçesine Ait Spor Tesis Durumu.....	30
Çizelge 1. 3. Erenler İlçesine Ait Spor Tesis Durumu.....	32
Çizelge 1. 4. Akyazı İlçesine Ait Spor Tesis Durumu.....	33
Çizelge 1. 5. Karasu İlçesine Ait Spor Tesis Durumu.....	34
Çizelge 1. 6. Geyve İlçesine Ait Spor Tesis Durumu.....	35
Çizelge 1. 7. Arifiye İlçesine Ait Spor Tesis Durumu.....	37
Çizelge 1. 8. Sapanca İlçesine Ait Spor Tesis Durumu.....	38
Çizelge 1. 9. Kaynarca İlçesine Ait Spor Tesis Durumu.....	39
Çizelge 1. 10. Ferizli İlçesine Ait Spor Tesis Durumu.....	40
Çizelge 1. 11. Karapürçek İlçesine Ait Spor Tesis Durumu.....	41
Çizelge 1. 12. Taraklı İlçesine Ait Spor Tesis Durumu.....	42
Çizelge 1. 13. Kocaeli İlçesine Ait Spor Tesis Durumu.....	43
Çizelge 1. 14. Söğütlü İlçesine Ait Spor Tesis Durumu.....	44
Çizelge 3. 1. Katılımcılara İlişkin Bilgiler.....	47
Çizelge 4. 1. B1 Belediyesinin Stratejik Planında Modern Kentleşme ve Kent Estetiğine Ait Bulgular.....	82
Çizelge 4. 2. B1 Belediyesinin Stratejik Planında Çevre Yönetimine Ait Bulgular	83
Çizelge 4. 3. B1 Belediyesinin Stratejik Planında Ulaşım Planlamasına Ait Bulgular.....	84
Çizelge 4. 4. B1 Belediyesinin Stratejik Planında Kültürel Gelişim ve Turizme Ait Bulgular.....	85
Çizelge 4. 5. B1 Belediyesinin Stratejik Planında Sosyal Belediyeciliğe Ait Bulgular.....	86

Çizelge 4. 6. B2 Belediyesinin Stratejik Planında Kültür, Eğitim ve Spora Ait Bulgular...	87
Çizelge 4. 7. B3 Belediyesinin Stratejik Planında Rekreasyon ve Eğitim Bulguları.....	88
Çizelge 4. 8. B3 Belediyesinin Stratejik Planında Ekonomi, Spor, Kültürel Girişimlere Ait Bulgular.....	89
Çizelge 4. 9. B3 Belediyesinin Stratejik Planında Yeşil Alan ve Çevre Konusuna Ait Bulgular.....	90
Çizelge 4. 10. B4 Belediyesinin Stratejik Planında Şehri Gelişimine Ait Bulgular.....	91
Çizelge 4. 11. B5 Belediyesinin Stratejik Planında Stratejik Amaçlar ve Hedefler.....	92
Çizelge 4. 12. B5 Belediyesinin Stratejik Planında Stratejik Amaçlar ve Hedefler.....	93
Çizelge 4. 13. B6 Belediyesinin Stratejik Planında Sürdürülebilir Sağlıklı Çevreye Ait Bulgular.....	94
Çizelge 4. 14. B6 Belediyesinin Stratejik Planında Paydaşlarla İşbirliğine Ait Bulgular...	95
Çizelge 4. 15. B6 Belediyesinin Stratejik Planında Paydaşlarla İşbirliğini Güçlendirmesine Ait Bulgular.....	96
Çizelge 4. 16. B7 Belediyesinin Stratejik Planında Spor ve Rekreasyon Alanlara Ait Bulgular.....	97
Çizelge 4. 17. B7 Belediyesinin Stratejik Planında Sosyal ve Kültürel Faaliyet Alanlarına Ait Bulgular.....	97

1.GİRİŞ

Günümüzde spor, her kesimin dikkatini çeken bir konu haline gelmiştir. Spor her yaş grubuna, engellilere farklı birçok gruba hitap etmektedir. İnsanlar birçok nedenden dolayı spora yönelmekte ve bu ihtiyaçlarını gidermeye çalışmaktadır.

Bireylerin bedensel, duygusal ve sosyal vb. ihtiyaçları vardır. Bu sebepten dolayı bütün faaliyetler ihtiyaçların karşılanması için planlanmakta ve uygulanmaktadır. Çünkü planlı çalışma çok içerikle kısa zamanda çoğu değer kazanılmasını sağlar (Ağaoğlu ve Eker 2006).

İnsanlar beden ve ruh sağlıklarını korumak için çeşitli aktiviteler yapmaktadır. Bu aktivitelerin arasında spor da yer almaktadır. Halkın sportif aktivitelere katılmasını teşvik etmek amacıyla, belediyelerinde çalışmalar yaptığı bilinmekte, çalışmalar doğrultusunda insanlara spor yapmayı teşvik etmek ve kitlelere yayılması için planlar yapmaktadır.

Sporun temel bir eğitim unsuru olmasında Büyük Önder Atatürk'ün sporla ilgili sözleri meselenin önemini ortaya koymaktadır. Devletin sporu bir eğitim unsuru olarak benimsemesi bunun için kaynak tahsis etmesi ve yapılacak tesislerin her yaştaki kişilerin spor yapmasına imkân vermesi önem kazanmaktadır (Sunay 2017).

Sporun kitlelere yayılması ve teşvik edilmesi için kamu kurum ve kuruluşlarının işbirliği yapması gerekmektedir. İşbirliğinin daha sağlıklı ve etkin olabilmesi için bu kurumların uyum içerisinde çalışmasına bağlıdır. Kurumlar arası işbirliğinin oluşturulması, daha ahenkli çalışması için, verimliliğinin artırılması, gerekli koordinasyonun sağlanması gerekmektedir. Spor kulüpleri, belediyeler, sivil toplum kuruluşları, okullar, özel şirketler, devlet ve benzeri sporu teşvik eden kurumlar koordineli şekilde çalışarak sporu kitlelere yaymaktadırlar.

İnsanların günlük yaşamından spor yapmasını zorlaştıran, engelleyen veya zaman ayırmasını imkansız kılan bir takım etkenler vardır. Halkın spora daha fazla zaman ayırması için bu etkenleri kısmen veya tamamen ortadan kaldırılmalıdır. Bu yüzden devlet ve devlete bağlı kurumlar koordineli çalışmak zorundadır. Belediyelere bakacak olursak çocuklara, annelere, yaşlılara kısacası toplumun her kesimini kapsayan ve spor yapmayı teşvik edecek planlar yapılmaktadır. Bu planlarda spora teşvik edecek, spor hizmet ve yatırımları yer almaktadır. Nüfusu 50 bin ve üzeri olan belediyeler stratejik planlama yaparlar. Bu planlamada hizmetlerini detaylı ve sistemli bir şekilde yazılı aktaran planlardır.

Belediyelerin planlarına bakılacak olursa, stratejik planlama, diğer planlama turlerinden farklı olduğu görülmektedir. Detaycı, yeni fikir ve bakış açıları bulmaya yönelik kavramsal ve somut boyutta ağırlık kazandığı planlama türüdür (Yazıcı 2014).

Belediyeler, merkezi sisteme bağlı seçimle başa gelen halkın istek ve ihtiyaçlarına cevap veren kamu kuruluşlarıdır. Belediyeler, buldukları bölgenin, kentin veya ilçesinin kalkınmasında önemli bir rol oynar. Belediyeler, devletin halka ulaşmasında en önemli olan kurumları olduğu söylenbilir. Belediyelerin o kentin imar planı, asfalt, sağlık, gıda, spor ve benzeri alanlarında sosyal hizmet anlayışında yatırımlar yapmaktadır. Belediyelerin sosyal hizmet anlayışı içinde spor hizmetleri ve yatırımları, spora teşviki açısından halka ulaşmanın bir yoludur.

Belediyeler halka spor konusunda, spor kültürünü daha iyi anlatmak için çalışmalar yapar ve halk genelinde sporu sevdirmek amacıyla çalışmalar yapmaktadır. Belediyelerin varlık amaçlarına bakıldığında buldukları bölgenin insanlarına daha iyi bir yaşam sunmak için sürekli hizmet içerisinde bulunan kurumlardır. Belediyeler hizmetlerini halkla paylaşmak için gerekli çalışmaları yapmaktadır. Bu alışmaları yaparken de kitle iletişim araçlarını, broşür, anket vb. alışmaları araç olarak kullanmaktadır.

Bu alışma spor hizmet ve yatırımları konusunda uzman olan bireylerin katkılarıyla yapılmıştır. Çalışma literatüre belediyelerin stratejik planları açısından yardımcı olmak, spor hizmetleri ve yatırımları konusunda katkı sağlamak amacıyla hazırlanmıştır.

1.1. STRATEJİ

1.1.1. Strateji Kavramı

Strateji kelimesi kökenine bakıldığında eski Yunanca'ya dayandığı bilinmektedir. Strateji, eski Yunancada ‘‘ stratos’’ (ordu) ve ‘‘ago’’ (yönetmek, yön vermek) kelimelerinin harmanlanmasıyla oluşturulmuştur. Bazı yazarlar kelimenin kökeni yönünden Latince ‘‘ stratum’’ kelimesiyle birleşmesinden meydana geldiği söylenmektedir. Latince’ de ‘‘stratum’’; yol, çizgi, nehir yatağı’’ anlamlarına gelmektedir. Strateji kelimesinin sözlük anlamı ise ‘‘ bir hedefe yönelik var için eylem birliği sağlama ve düzenleme sanatı ‘‘ olarak ifade edilebilir (Aktan 2003).

Askeri anlamda stratejiye bakıldığında ise amaç, genellikle kazanmaktır. Kazanmak için önce birliğin durumunu bakmak (içe bakış) yani güçlü ve zayıf yönlerini belirlemek, sonra da düşman birliklerinin durumunu, eldeki imkanlar ölçüsünde ölçmeye (dışa bakış) tanımlamaktadır. Askeri stratejiyi elde bulundurulmuş, savaş araçlarının miktarı ve niteliği ile savaşın meydana geleceği arazinin durumu ve arazi durumu hakkındaki bilgili olması da önemlidir (Eren 1997).

Bir başka tanımda ise, strateji nedir? Strateji, farkı oluşturmak veya yaratmaktır. Aynı alıcıya, rakiplere oranla daha çok fark yaratarak sunabilmektir. Bunun için her işletme ‘‘iş tasarımlarını’’, yani business dizaynlarını yeniden inceleyip, farkı yakalamasıdır (Kırım 2009).

Kurumsal anlamda stratejiye bakıldığında ‘‘ bir kurumun, amacı doğrultusunda fırsatçı yapan şey’’ şeklinde belirten Drucker, 21.yüzyılın başlarında dünyanın içine girdiği hızlı değişim ve belirsizlik ortamında, stratejinin aşağıdaki faktörlere dayandırılabilceğini belirtmiştir (Sunay 2017).

- Gelişmiş dünyada düşmeye başlayan doğum oranı,
- Kullanılabilir gelir dağılımındaki değişimler,
- Performansın yeniden tanımlanması,
- Küresel yarışır.

1.1.2. Stratejinin Benzer Kavramlarla İlişkisi

➤ Vizyon ve Strateji

Vizyon, kurum yöneticisinin geçmiş ve şimdi düşünülmemiş ya da yapılanmamış olan, gerçekte başarılması düşünüldüğü, yapılması ve gerekenlerle ilgili açıkça ifade edilen ve o kişinin kendisine özgü (orijinal) düşünceleridir. Vizyon bireyin kişiye özgü bakış açısı ve amacını ifade eder. Vizyon, strateji olmaksızın öngörülmemiş düşünceler ve ham hayallerdir. Vizyon dönemi, stratejik yönetim için hayati dönemdir. Geleceğe yönelik işlerin yapılabileceğinin bolluğu ve bereketini yöneticinin görüş açısına ve derinliğine bağlı olarak bu dönemde ortaya konacaktır. Vizyon kurum yöneticinin açık, özgün ve yaratıcılığa dönük olması, diğer bireylerin görüşlerinden ve katkılarıyla zenginleşmesidir. Başka bir şekilde ifade edersek, vizyon yöneticinin kendine özgü gelecekte yapılması istenilen tüm kurumsal faaliyetler ile alternatif grubun algılanması, ölçülmesi, tanımlanması, ifade edilmesi ve ortaklar ile ilgili zihinsel süreçlerin tümünü kapsamaktadır (Eren 2002).

➤ Misyon ve Strateji

Misyon kurumun varoluş amacıdır. Kurumun geleceğe yönelik planları ortaya koyar. Misyon bildirim, kurumun sunmak istediği her şeyi denilebilir. Misyon bildirim kurumun idaresinin planlama ekibi ile beraber diğer alt birimlerin görüşleri de alınarak yapılır. Gerek görüldüğü takdirde daha alt seviyedeki birimlerin misyon bildirimleri ise, kurum yetkilileri ve diğer ilgili çalışanlar tarafından örgütün misyon amacına uyumlu bir şekilde yapılmaktadır (DPT 2006).

➤ Strateji ve Politika

Strateji ve politika kelime anlamları yakın ve karıştırılan sözcüklerdir. Politika daha çok örgütün yol haritası hakkındadır. Plansız hedeflere yönelmede izlenen yol veya genel plandır. Kurumun planlarının uygulanması bakımından ilke ve kurallarını oluşturur. Strateji kurumun, gelecekte olası durumları veya belirsizlikleri tahmin ederek önem almaktır. Politikaya baktığımız zaman gerekli bilgi ve donanımla devamlı karar alma sürecinden oluşmaktadır. Strateji kurumun amaçlarını ve hedeflerinden meydana gelmektedir. Strateji, politikanın üzerinde daha ziyade tasarlama ve geleceği görebilme veya hissetmeyle alakalı kavramdır (Güçlü 2003).

➤ **Strateji ve Program**

Program, kurumun faaliyetleriyle ilgili işlerin nerde, nasıl ve ne zaman yapılacağını içermektedir. Program yapıldığı zaman kurumun vizyona yönelik hedeflerinde sapmalar meydana gelmez. Strateji kurumun gelecekte meydana gelecek bütün durumları ve hareketleri zaman içinde öngörülmesini ve kurumun amaçları boyutunda ve değerlendirilmesi gerektirir. Programlar kurumun işleyişi ile ilgilidir. Programlar uzun süreli planlar değildir. Bu özelliği ile stratejilerden farklıdır (Güçlü 2003).

➤ **Strateji ve Yöntem**

Strateji ve yöntem birbirinden farklı fakat benzer yönleri olan kavramlardır. Strateji kurumun hedeflerine ulaşma açısından politikaya benzer. Stratejide önceden belirlenmiş hedeflere ulaşmak için yapılmaktadır. Yöntem ise, kurumun izlediği strateji ve politikanın uygulama biçimiyle ilgilidir. Kısacası yöntem kurumun geleceğe yönelik aldığı kararların uygulamasını içermektedir (Çelik 2011).

➤ **Strateji ve Plan**

Strateji kurumun uzun süreli planlarıyla ilgilidir. Plan, hedeflere ulaşmak için araç ve yolların kararlaştırılması ve kabaca neyin nasıl yapılacağını belirlemesidir. Plan tanımının genelinde strateji, politika, yöntem ve program olarak belirtilen tüm kavramların kapsamına girmektedir. Çünkü plan kurum çerçevesiyle veya çevresel gelişmesiyle sıkı sıkıyla ilgilidir. Bu yönü, planı stratejiye iyice yaklaştırır. Plan ayrıca numaralandırılmış hedeflerin tespiti ve amaçlara varacak “amaç fonksiyonunun” maksimizasyonu ile alakalıdır. Plan daha ziyade hesab edilmiş, numaralandırılmış açıkçası yazılı bir öngörü türüdür (Eren 2002).

➤ **Stratejik Yönetim**

Stratejik yönetim, özel, kamu ve kar amacı gütmeyen üçüncü sektörde faaliyet gösteren bütün kurumlar ileriye yönelik amaç ve hedeflerin belirlenmesine ve bu amaçlara ulaşılabilmesi için yapılması gerekli işlemlerin tespit edilmesine mümkün kılan bir yönetim tekniğidir (Özer 2015).

Stratejik yönetimde kurumun büyüme ve karlılık gibi amaçlarının ortaya koyduğu, bu hedefleri tahmin edilebilir zaman ve kaynak içinde elde etmek için düşünüldüğü eylemleri şekillendirdiği, belirlenen gerçekleştirdiği hedefleri ve gelişmeleri, sonuçları değerlendirdiği bir süreçtir (Barutçugil 2013).

Stratejik yönetim; bir örgütün stratejik amaçlara kurmaya, keşfetmeye, kontrol etmeye ve yenilemeye yönelik sistematik, uygun ve etkin bir bakış sağlamak için diğer bütün yönetim süreçlerini birleştirir (Coğurcu 2010).

1.1.3. Stratejik Planlama

Stratejik planlama kamu kurum ve kuruluşlarda değişen, gelişen, yenilenebilen bir araç olarak uzun süredir kullanılmaktadır. Stratejik planda kuruluşlar geleceğe daha sağlam adım atmak amacıyla yapmaktadır (Pirtea ve diğ. 2009).

Bir başka tanımda ise, stratejik planlama örgütün bulunduğu noktadan ulaşmak istediği yolu tanımlamaktadır (Mutlu ve diğ. 2016).

Kurumun ulaşmak istediği yolda stratejik planlama topluluğun geleceğe dönük hedeflerin konulmasıdır. İlk hedef, stratejik planlama ve performans yönetimi kullanımı arasındaki bağlantıya bakmaktır. Stratejik planlama (SP) kurumu iyileştirmenin etkili bir yoludur. Stratejik planlama, şirketin yöneticilerinin bir üyesinin bu örgüte geleceği ve gelişimi ile istenen geleceği elde etmek için gerekli işlem ve süreçle ilgili kararlar aldığı ve bunların nasıl inceleneceğini anlatmak için devam eden ve sürekli bir süreci anlamaktadır (Ayacı 2015).

Örgütün bu süreçte geleceğe yönelik amaçlarını, hedeflerini ulaşmayı mümkün kılacak yöntemler belirlemesini gerektirir uzun dönemli ve geleceğe yönelik bir bakış açısı vardır. Örgütün ekonomisi stratejik planda mevcut olan amaç ve hedefleri yazılı biçimde hazırlanmasına, kaynak olacak şekilde önceliklere dayandırılmasına ve hesap verme sorumluluğuna rehberlik etmektedir (Mutlu ve diğ. 2016).

Stratejik kararlar geleceğe rehberlik etmekle birlikte, kurumun uzun süreli planları içerir ve kurumun geleceğini varmak isteğini noktayı anlatmaktadır. Örgütün özünde stratejik planlama da belirli bir zamanı içeren, kurumun ne olacağı, ne yapacağı, niçin yaptığını, gelecek referanslı olarak şekillendiren ve yön gösteren esas karar ve eylemleri üreten disiplinli bir çabadır. Kurumun çalışmalarını sistemli ve kolay denetlenebilmesi açısından yardımcı olan bir yönetim aracı, kurumun hedeflerine odaklanmasını öngörmektedir. Kurum üyelerinin aynı amaç hedefler doğrultusunda çalışmalarını temin eder; geleceğe yönelik değişen şartlara doğru yanıtlar verebilmek için kurumun yönünü inceler ve gerekiyorsa yeniden biçimlendirir. Bu süreç stratejiktir. Çünkü gelecekteki koşullar şimdiden belirsiz olsa da, örgütün bu çevre koşullarına cevap vermeye en iyi şekilde

hazırlanmasını öngörür. Stratejik çalışmalar içinde olmak, bu nedenle kurumun amaçları konusunda açık olması demektir. Örgütün kaynaklarının bilincinde olması doğru cevaplar verilebilmesi önemli görülmektedir (Tokgöz ve diğ. 2012).

1.1.4. Stratejik Planlamanın Faydaları

Stratejik planlamanın kuruma faydalarından birincisi potansiyel yararı stratejik düşünce ve stratejik eylem kabiliyetinin geliştirmesidir. Kurumun dış ve iç çevresi farklı aktörlerin ilgileri hakkında daha sistematik bilgi toplamaya, örgütsel öğrenmenin artmasına, kurumun geleceğe yönelik aydınlanmasına ve kurumun önceliklerin yapılmasına öncülük eder. İkinci olarak, stratejik planlama karar vermede düzeltmeler yapar. Stratejik planlama, kurumun karşılaşılabileceği problemler konusunda ve zorluklar üzerine yoğunlaştırır ve anahtar karar vericilerin bu konuda neler yapmaları konusunda yardımcı olur. Stratejik planlama böylece kurumlara, stratejik hedeflere tanımlamalarında ve açıkça bildirmelerinde, gelecek sonuçların ışığında bugünün amaçlarını kararlaştırdıkları, tutarlı ve savunulabilir temel geliştirmeleri ve sonrasında ortaya çıkan kararları düzeyler ve işlevler üzerinden koordine etmelerinde yardım eder. Sonuç olarak; stratejik planlama, kurumların denetimi altındaki alanlarda en üst seviyede yargılama yapabilmelerine yardım eder. Stratejik planlamanın bir diğer yararı da geliştirilmiş kurumsal duyarlılık ve iyileştirilmiş performans ilk iki yarardan doğmaktadır. Stratejik planlamaya yer veren kurumlar başlıca kurumsal temaları aydınlatmaya ve tanımlamaya cesaretlenirler, iç ve dış taleplerle baskılara akıllıca karşılık verirler ve hızla değişen şartlara etkili biçimde idare etmektedir (Gürer 2006).

Büyük yatırımlara girişecek kurumlar ve ülkeler yatırım planlarını, kalkınma planlarını yaparken, geleceğe yönelik gerçekçi olmasında fayda vardır. Stratejik plan, kurumun istikrar ve gelişimi devam ettirdiği, izleme ve kontrol etme mekanizmaları sayesinde çıktı ve sonuçların incelenmesine, yeni programlar geliştirilmesi, geleceğe yönelik kontrollü ilerlemeyi ön görmektedir. Stratejik plan kurumun fırsat ve tehditlerini görerek, geleceği içeren planlar yapmak ve bu planlara uygun olarak hareket ederek kuruma verimliliği, tutumluluğu ve etkinliği sağlayan bir araçtır (Bakan 2015).

1.1.5. Stratejik Planlamanın Aşamaları

Ülke, kurum, şirketler veya teşkilatın yönetim boyutunu kapsayan stratejik planlama boyutu aşağıdaki konuları içermektedir (Bircan 2002).

- Plan için planlama yapmak,
- Yöneticilere sürecin anlaşılması ve kimlerin katılacağına karar verilmesi,
- Amacın anlaşılır olması. Kurum veya kuruluşun amacı nedir?
- Araştırmaların geniş çapta incelenmesi, (Mevcut durumlar ve geleceğe ilişkin olasılıklar hakkında varsayımlar geliştirilir.)
- Çevre, konu alanı ile ilgili diğer kurumlar, hatta kendi değerleri ve önyargıları hakkında bilgilerin araştırılması ve toplanması stratejik planlamanın önemli bir ögesi olan örgütsel tepkilerin alınması,
- Hedeflerin belirlenmesi, üst hedeflerle koordinasyonun yapılması başarı tanımı ve başarı ölçütlerinin ortaya konulması,
- Gelecekte kuruluş için doğabilecek olası tehdit ve fırsatların değerlendirilmesi,
- Güçlü yönler/zayıf yönler ve tehdit/fırsatların karşılaştırılması,
- Gelecek hakkında seçenekli yordamalar geliştirilmesi,
- Seçeneklerin gelecekte gerçekleşme olasılıklarının hesaplanması,
- Seçeneklerin başarılı olarak yürürlüğe konulması ve olası olumsuzlukların giderilmesi için politikalar geliştirilmesi. Uzun dönemli strateji kararının verilmesi ki bu karar gelecekteki olası tehdit ve fırsatlar karşısında tavır alınabilmesini sağlayacak karardır,
- Görev tanımlarının yapılması, (Kurumun veya örgütün amacının ve hedeflerinin belirlenmesi net şekilde yapılır.) Kurum kendisine ne ile uğraşılıyor? Sorusuna yanıt aranır. Biz ne yapmaktayız? Bunu nasıl yapmaktadır? Bunu niçin yapmaktadır?
- İş tanımının belirtilmesi,
- Zaman çizelgelerinin incelenmesi,
- İnsan ve mali kaynakların incelenmesi,
- Görev ve sorumlulukların belirtilmesi,
- Stratejilerin hayata geçmesi ve değerlendirilmesi.

2.1. PLANLAMA

2.1.1. Planlama Kavramı

Planlama, kurumun amaçlarını yazılı veya yazısız olarak belirtilmesidir (Öztekin 2010). Plan ise, önceden belirlenmiş amaçlara ulaşmak için nerede, nasıl, ne kadar, ne zaman, yapılacağını gösteren bir modeldir. Planlar, seçeneklerin varlığına ve kuruma yön gösteren, amaç veren bir araçtır. Planlar özünde kararları, izlenecek politikaları ve uygulanış biçimi ifade etmektedir. Bir başka ifadeyle plan, bugünü geleceğe yönelik önceden planlanmış kararlardır (Genç 2007).

Başka bir tanımda ise, planlamanın özünde geleceğe yönelik bir amacın önceden kararlaştırılıp düzenlenmesidir. Tabi ki, bu planlama tasarlanırken, plan işi bilen uzman kişiler tarafından yapılmalı görevde sorumluluk alabilecek olanlar mutlaka planlama aşamasında sorumluluk almalıdır (Demirel 1993).

Planlama sayesinde beşeri gerekse iktisadi kaynakların en üst seviyede verimli etkin kullanımına imkan sağlar. Teknolojinin, bilimin, örgütün birimlerinin, hukuk anlayışının, insan haklarının, personel haklarının, uluslararası ilişkilerin, doğal kaynak arayışının, demografinin sürekli değişim yaşaması, şimdilerde varlığını devam ettiren veya gelecekte çıkması öngörülemeyen belirsizliklerin incelenmesi ve yönetilmesi için planlamaya ihtiyaç görülür (Ertan 2010).

Plânlama, özünde bilim dalı olmakla birlikte ele alınması gereken bir süreçtir. Buna göre, ekonomi, siyaset bilimi, yönetim, anayasa disiplinleri plânlama süreci ve deneyimleriyle yakından bağlantılıdır. Plânlama bilimsel ve teknik bir süzgeçten geçirilerek yapılmaktadır (Ekiz ve Somel 2005).

2.1.2. Planlamanın İlkeleri

Planlanmış bir planın hayata geçirilmesi önemlidir. İlkelerin birincisi açıklıktır; hedeflerin açık, herkesçe anlaşılır bir biçimde ortaya konulmasıdır. Bir amaç belirlenmezse sonuçlarda rastlantılar egemen olacaktır. Hedefler, açık olmalıdır. Planlama sürecinde rol alacak bireylerin, örgüt görevlilerin, işlevleri, yetkileri ve aralarındaki bağlantılar açısından da önemlidir. Planlama, aynı zamanda hakimiyet sağlamayan değişkenler konusunda çıkarımlar bulunma eylemidir ve geniş bir bakışa, geleceği gören bir bakış açısına ve senaryolar üretebilecek bir yaratıcılığa ihtiyaç duyar (Sezen 1999).

Tüm bu girişimler gerçekçi olmalı; olasılıklar, öngörüler yapılandırılmalıdır. Hedefleri belirlenirken, kurumun yaratılabilecek imkanların niteliği, miktarı mutlaka önemsenmelidir. Bir diğer ilke de esneklik ilkesidir. Planlama, öngörülenleri belli şartların gerçekleşebileceği varsayımına dayanmaktadır. Kabul etmek gerekirse bu koşullar her zaman beklendiği biçimde gerçekleşemez. Başarılı bir planlama, işte bu öngörülemeyen şartlar karşısında geçerliliğini kaybetmeyen, hemen ya da kısa bir süre içinde o şartlara uyum sağlayabilen planlamadır. Esneklik, planlamanın içeriğinin, hedeflerinin sık sık değiştirilmesi, istenilen yöne çekilmesi değildir; koşullar değişmediği sürece, içerik ve hedeflerle değiştirilmesini olanak tanıyan bir katılık, ama planlamanın akışı değiştirecek türde koşullar değiştiğinde de yeni duruma uyum sağlayabilecektir. Planlamanın başarısını etkileyen bir başka ilke de tutarlılıktır. Tutarlılık ilkesi, planlama eylemini birleştiren parçaların birbiriyle çakışmaması, kendi aralarında koordineli olmasını anlatır. Etkin bir planlama için hedeflerle seçilen yöntemlerin, öngörülen zamanın, eldeki verilerin ve kaynakların kısıtlı olması, yöntemlerle araçların tutarlı olması, aynı zamanda verilerin kendi arasında tutarlı olması gerekmektedir (Sezen 1999).

2.1.3. Planlama Türleri

Planlama eylemi birçok alt başlığa bölünmüştür. Aşağıda planlama türlerinin çeşitleri verilmiştir. Çevrelediği alana göre plan türleri şunlardır:

➤ Örgütsel Planlama

Örgütsel planlama, kurum içi planlamanın yanı sıra kurum dışı planlamayı da barındırır. Bütçe planlaması, insan kaynakları planlaması, üretim planlaması gibi iç yapıyı ilgilendirecek şekildeki planlamalar örgüt içi planlamaya; Halkla ilişkiler planlaması, pazarlama planlaması gibi planlamalar ise örgüt dışı planlamaya örnek oluşturmaktadır. Örgütsel planlama, bir kurumun sahip olduğu iç ve dış faktörler açısından kendisini geliştirmesi ve yenilemesi bakımından önemlidir. Örgütsel planlamada ki eksiklik veya koordinasyonsuzluk kurum sisteminin bozularak dağılmasına sebep olacaktır. Bu sebeple varlığını koruyan ve geliştiren her örgüt, örgütsel planlamayı devam ettirmektedir (Ertan 2010).

➤ **Kentsel Planlama**

Kent planlaması talep ve arz ilişkilerinin bulunduğu bir sistemler bütünüdür. Kent planlaması, kentin geleceğini, vizyonu, imajını, fonksiyonlarını, görüntüsünü ve benzeri olguları biçimlendirir ve şekillendirir. Doğru bir kent planlamasına bakıldığında bütün özellikleri bakımdan bir kenti çekici ve yaşanılabilir yaparken, tam tersi durumda kentin güçsüzleşmesine, nüfusun azalmasına, problemlerin çıkmasına, çarpık, kişiliksiz ve rahatsız edici bir yerleşim yerinin ortaya çıkmasına neden olmaktadır (Bulut ve Atabeyoğlu 2010).

➤ **Bölgesel Planlama**

Bölgesel planlama, coğrafi sınırları, iktisadi, yönetsel ya da toplumsal değerleri belirlediği ve çoğu yerleşim birimini içine alan bir mekanda, içerdiği amaçlara varmasını ve bunun için gerekli kaynakların harekete geçirilmesini tahmin eden planlama türüdür (Sezen 1999).

➤ **Ulusal Planlama**

Ulusal planlar, ulusal çapta iktisadi tüm problemleri ele alan planlardır (Öney 1987). Bir ülkenin toplumsal değerleri ve ekonomi alanında planlamasının yürütüldüğü geniş çaplı planlamalara ulusal planlama denir. Çağımız hızlı bir değişimin evresindedir. Ülkeler bu değişime uyum sağlamak için, doğal kaynaklarını, teknolojik imkanlarını, iktisadi yapılarını, coğrafik özelliklerini kendi varlıklarını korumak ve geliştirmek üzere kullanmak zorundadırlar. Bu zorunluluk ise ulusal planlamayı doğurmuştur (Ertan 2010).

Ulusal planlamanın tarihine bakıldığında eski dönemlerin toplumlarda çeşitli durumlar ve şekillerde planlama yapıldığı bilinmektedir. Örneğin, eski Mısır uygarlığında Nil nehrinin taşmasından önce tarımsal faaliyetler belli bir ölçüde planlanabilmiştir. Günümüzde devletler rekabet içinde ve topluma yayılan bürokratik yönetiminin yardımı ile toplum yaşamına sosyal bilimin sağladığı bilgileri esas alarak yardım edecek anlayışa ve güce kavuşmuşlardır. Bu süreçte, özellikle sanayileşmede geri kalan ülkelerin planlama yoluyla hızlı bir şekilde gelişme çabaları planlamayı daha önemli bir konuma yükseltmiştir (Yılmaz 1999).

➤ **Stratejik Planlama**

Stratejik plan ve stratejik yönetimin birbirine benzeyen iki kavram olup, stratejik plan, stratejik yönetimi içinde barındıran araçlarından biridir. Stratejik planlama bölgenin veya alan bilgisine dayanan yazılı bir belgedir; topluluğun iç ve dış kaynaklarını özetler ve uzun süredir ufukta dengeli bir gelişme istenmektedir (Rehor 2015).

Etkili bir stratejik planlamanın uygulanmasına ilişkin birçok yönerge, planlama sürecinin kapsamlı, esnek, uyarlanabilir, verimli, gerçekçi ve objektif odaklı olmasını ve belki de en önemlisi yazılı olarak biçimlendirilmesi gerektiğini göstermektedir (Suklev ve Debarliev 2012).

Stratejik planlamayı önemli kılan bir başka yönü yönetimde etkinliktir. Çevrenin, teknolojik gelişmelerin, ana politikaların, amaçların ve hedeflerin incelenmesi ve bunlara ulaşabilmek için gerekli stratejilerin tayini örgüt üst yönetimi için vazgeçilmemesi gereken bir yönetim faaliyetidir. Daha fazla alternatifi keşfederek, daha iyi ve hızlı kararlar almak ve böylece etkin planlar yapmak stratejik planlamayla kolaylaşır (Gürer 2006).

Stratejik plan, iktisadi ve bölgesel kalkınmayı sağlayacak ve bireylerin yaşam kalitesini yükseltmeye yardımcı olacak belirli kalkınma projelerinde daha iyi bir yerel rekabet gücü yaratılmasına yardımcı olacaktır. Halkı, özel sektörü ve diğer kurumları toplulukta ortaklıklar kurmak ve işbirliğini geliştirmek için yalnızca topluluklar için en önemli gelişme konusundaki görüş birliğine değil, stratejik planın belirli faaliyetlerinin ve projelerinin daha sonra uygulanmasıdır (Rehor 2015).

Stratejik planlama, yöneticilerin kendini, sistemi, amaçları ve kaynakları değerlendirip uygun karar almasını sağlayan bir araçtır. Stratejik planlama sayesinde; fikirler için tutarlı bir çerçeve oluşturmak, fırsat ve tehditleri değerlendirmek, kurumun güçlü ve zayıf yönlerini belirlemek, çeşitli stratejilerin test edileceği kriterleri belirlemek, trendlerin izlenmesini sağlamak ve portatif olmak, kişileri düşünceye sevk etmek, kısa ve uzun vadeli kararların uyum içinde olmasını sağlamak, optimum kaynak tahsisini gerçekleştirmek mümkündür (Gürer 2006).

3.1. TÜRKİYE’DE YEREL YÖNETİM

3.1.1. Türkiye’de Yerel Yönetim Kavramı

Yerel yönetimler, kaynaklarda, ‘‘ alt kamusal yönetim birimleri’’ veya ‘‘alt yönetim birimleri’’ şeklinde, merkezi yönetim dışında ve fakat ondan bağımsız bir şekilde daha alt yönetim birimlerini ifade etmektedir. Yerel yönetimler, merkezi yönetimden ayrı ve idari erkini demokratik olarak seçilmiş bağımsız karar organları eliyle yürüten kamu hukuku tüzel kişilerdir. Yerel yönetimlerin, merkezi yönetimden ayrı olarak düzenlemeleri, bu yönetimlerin üstlendikleri kamusal hizmetlerin de merkezi hükümetin üstlendikleri farklı niteliklere sahip oldukları bilinmektedir. Bu farklı hizmet nitelikleri, ‘‘yerel özellikteki hizmetler’’ veya ‘‘yerellik’’ kavramlarıyla açıklanabilen ve merkezi yönetim yükümlülüğünde görülmeyip, doğrudan yerel halkın ihtiyaçlarını karşılamaya uygun düşen kamusal hizmetleri belirtir (Sakınç 2012).

Türkiye’de yerel yönetimlerin ilk ortaya çıkışına bakıldığında girişimlerin 19. yüzyılda çoğunluk kazandığı bilinmektedir. İlk bölümde ortaya konulduğu gibi, batının kendini yenilemesi anlamında da yerel yönetimlerin ortaya çıkışı 19. yüzyıla denk düşmektedir. Merkezi yönetimin haricinde yönetsel ve ekonomik özerkliğe sahip yerel birimlerin varlığı daha çok 11-12. yüzyıllarda, ortaya çıkmıştır. Günümüzdeki anlamıyla yerel yönetimler, 18. yüzyıllarda yenilenen arayışlar bakımından 19. yüzyılın ortalarında görülmüştür (Hanazay 2006).

Yerel yönetimlerin kendiliğinden ortaya çıkması gibi bir durum söz konusu değildir. İnsanlığın ve grupların süreç içinde geçirmiş olduğu evrim sürecinin yönetsel yapılanmalarına şekil vermiş, değişen ve belirginleşen ihtiyaçlara yönelik gelişmeler nezdinde örgütlenmeler meydana gelmiş, bunlardan biri de yerel yönetimlerdir (Yücel ve diğ. 2016)

Yerel yönetimin çalışmaları sürekli kılınmalıdır. Halk katılımı, çoğulculuk ilkesi ve seçmene karşı hesap verme yükümlülüğü demokratik yerel yönetimin asgari zorunluluklarıdır. Yerel yönetimlere halk katılımı, problemlerin daha sağlıklı bir şekilde incelenmesi ve çözümlerin de daha etkili ve tutarlı olmasını sağlar. Kararların alınmasına ve hayata geçmesinde halkın katılımının sağlanması, demokrasinin günümüzdeki anlamının bir tezahürüdür (Pustu 2005).

Yerel yönetim alt birimleri kendi içinde önemli bir yere sahip olan belediyelerin sunmuş oldukları hizmetlerin etkin bir şekilde vermesi devlet ödeneklerinin ayrılan paylarının önemi oldukça fazladır. Özellikle merkezîyetçi bir idari yapının ağır bastığı ülkelerde devlet bütçelerinden ayrılan paylar yerel yönetimlerin gelir yapısı içinde önemli bir yer almaktadır (Sivrekli 2015).

Kentin planlamasında esas olan, örgütler yerel yönetimlerdir. 2005 yılında yürürlüğe giren 5302 sayılı kanun ile kuruluş görev ve yetkileri belirlenmiş olan belediye örgütü kendi alanları içinde, il özel yönetimleri belediyenin alanları dışındaki yerleşim yerlerinin imar planlarını alan kurumlardır. Aynı kuruluş çevre düzeni planı yapmakla da görevlendirilmiştir (Mutlu ve diğ. 2016).

3.1.2. Türkiye’de Yerel Yönetimlerde Stratejik Plan

5018 sayılı kanun kapsamında kamu mali yönetimi ve denetiminde stratejik plan, ‘‘ kamu dairelerinin orta ve uzun vadeli hedeflere, temel ilke ve politikalarını, hedef ve öncelikleri, performans ölçütleri, başarmak için takip edilecek ilke ile kaynak dağılımlarını içeren plan’’ olarak adlandırılmıştır. Yine aynı kanun gereği kamu birimlerinin kalkınma planları, ilgili kanun ve benimsedikleri temel ilkeler çerçevesinde vizyona yönelik hedefleri oluşturmak, stratejik amaçlar ve uygulanabilir amaçları belirlemek, performanslarını önceden çizilmiş olan çizimler şeklinde incelemek ve uygulamanın izleme yapmak amacıyla katılımcı yöntemlerle stratejik plan yapma amacı verilmiştir (Baykan ve Özer 2014).

5018 sayılı yasadan başka 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile nüfusu 50.000’den fazla olan bütün belediyeler stratejik plan hazırlamakla zorundadır. Bunlara ek olarak 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu ile il özel idarelerine de stratejik plan yapma zorunluluğu vardır. 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu’nda Büyükşehir belediyesinin sorumluluklarında, Büyükşehir belediyesinin stratejik planını yapma ve internet sitelerine koymak zorundadır. 5393 sayılı Kanuna göre belediye başkanı, mahalli idareler genel seçimlerden itibaren altı ay içinde, kalkınma planı ve programı ile varsa bölge planına uygun olarak stratejik plan belediye meclisine sunmakla yükümlüdür. Stratejik plan diğer devlet kurumlarıyla ve sivil toplum kuruluşlarıyla beraber alanında uzmanların görüşleri alınarak hazırlanır ve belediye meclisi tarafından kabul edikten sonra yürürlüğe girer (Baykan ve Özer 2014).

3.1.3. Yerel Yönetimler ve Spor Hizmetleri

Spor, günümüzde bireylerin toplumsal yaşamında yer alan ve sosyolojik yapıyı inceleyen önemli bir unsur olarak görülmektedir. Bu sebeple spor, günden güne çoğu insan tarafından ilgi görmekte, bireylerin birçoğunu kendine çekmekte ve bağlamaktadır. Bireylerin kişisel gelişiminde önemli rol oynar. Spor aynı zamanda katkı sağlayan takım ruhu, dayanışma, hoşgörü gibi önemli ve ortak değerlerin kaynaşmasını, oluşmasını ve kenetlenmelerine vesile olmaktadır (Uslu 2017).

Sporun kitlelere yayılmasında ve spor kültürünün oluşturulmasında belediyelerin rolü büyüktür. Sporun yayılması için belediyeler gelirlerinin bir kısmını projelere, çalışmalara ayırmaktadır. Bu çalışmaların içine stratejik planlar da eklenmektedir. Yerel yönetimlerde ise spor politikanın bir sonucu olarak kendisini görülmektedir. Hele ki, gelirden ek bir pay alabilme ise mutlaka politikayla iç içedir (Akşar 2010).

Yerel yönetimler buldukları coğrafi konumda süregelen geleneğin politikalarla amaca ulaşma olduğu düşünülmektedir. Bazen de kendiliğinden ortaya çıktığı bilinmektedir. Ama bir kere oluştuktan sonra varoluş amaçları dışında görevleri de yüklenir. Özellikle 19.yy sonrasında yerel yönetimler pek çok sorumluluklar yüklenmiştir (Görmez 1997).

Yerel yönetimlerin sorumluluğu halka daha iyi hizmet sunmalıdır. Bu hizmetler halkın taleplerine yönelik olurken yerel yönetim birimleri olarak belediyelerin talebine de doğrudan etkilemektedir. Şehir insanı her geçen gün bilinçlenmekte ve temel yaşamsal ihtiyaçların yanı sıra başka birçok alanda yeni hizmetleri talep etmektedir. Bireyin farklı alanlardaki hizmet taleplerinden birisi de spora aktif katılım ihtiyacıdır. Vatandaşlar hareketsizlikten yakını ve bu taleplerini belediyelere veya gerekli kurumlara iletirler. Halkın tercih ettiği ve talep ettiği hizmetlerin başında spor gelmektedir (Atalay 2013).

Ülkemizde spor kültürünün yayılması konusunda yerel yönetimlerin çalışmaları gitgide artmaktadır. Spor ülkemizde önemi farkına varılmış ve geleceğe dönük planlarda yer almaktadır. Yerel yönetimler, insanların istek ve ihtiyaçlarına cevap verebilmesi için gerekli hizmet birimlerinin başında gelmektedir. Dolayısı ile etki alanı ve hizmet yelpazesi günden güne artmaktadır. Bu hizmet yelpazesinin ana unsurlarından birisi de spordur (Yücel ve diğ. 2016).

Yerel yönetimler, buldukları bölgenin gelişmesine yardımcı olmaktadır. Yerel yönetimler gelirlerini buldukları bölgenin kalkınmasında kullanmaktadır. Bölgenin gerekli alt yapı ve hizmetleri karşılanırken, diğer ihtiyaçlarını da göz önünde bulundurlar. Bu diğer ihtiyaçlar arasında spor da yer almaktadır. Yerel yönetimler, halkın spor ihtiyaçlarını karşılamak için gelirlerinin bir kısmını ayırmak durumunda kalmaktadır. Halkın ihtiyaçlarına cevap verecek spor kültürünü yaymak için planlar yapılmaktadır. Halk, yerel yönetimlerin spor hizmet ve yatırımlarının konusunda isteklerini yetkililere belirtmektedir. Yerel yönetimler spor hizmet ve yatırımları için gerekli fonu ayırır ve ihtiyaçlar doğrultusunda hizmetler sunmaktadır (Mdakane 2012).

Yerel yönetimler ülkenin, spor değerlerine saygı gösterilen ve herkesin sağlıklı, aktif bir yaşam sürdürebilmesi için toplumu teşvik eder. Temel hedeflerden biri, düşük gelirli ailelerin çocukları için daha sağlıklı yaşam sunmak isterler. Hollanda'daki belediye yetkililerinin spor kitlelere yayılması için, insanları bilgi paylaşımında ulusal toplantılar ve ulusal düzeyde yıllık uzmanlık günü gibi daha fiziksel olarak aktif olmaları konusunda motive etmenin çeşitli çalışmalar yapmaktadır. Merkezi hükümet, Program ile ilgili faaliyetler hakkında spor sektörü ve belediye yetkilileriyle anlaşmalar yaptı. Program 2012 yılında başlatıldı ve 2016 sonuna kadar devam edecek. (<https://www.government.nl/topics/sports/sport-and-physical-activity-close-to-home> Erişim: 13.03.2018)

Spor için insanların kendisine boş zaman yaratması, insanlara kimlik ve kişisel özerklik duygusu verir, kolaylaştırıcı bir sosyal refah içerisinde önemli bir rol oynar. Pozitif boş zaman aktivitelerindeki hareketlilik, birey ve toplum yaşamına anlam katıyor ve aynı zamanda insanların genel yaşam kalitesine katkıda bulunuyor. Örneğin, yerel yönetimler gibi spor kuruluşları ve tesis sahiplerinin, seçmenlerinin ve üyelerinin güvenlik ve güvenliğine yönelik makul bir standart bakım hizmeti sunması beklenmektedir. Tarihsel olarak, yerel yetkililer, yasal sorumluluklarına uygun olarak, özellikle toplum rekreasyonu ve spor ve rekreasyon katılımının temel seviyeleri için spor sağlayıcılarına liderlik etmektedir (Goslin ve Kluka 2014).

Yerel yönetimler, devletin kanunlarında yer alan spor hizmetle ve yatırımları açısından devlet adına kamuya ulaştırılması açısından yetkili kamu tüzel kişilikleridir. Bakıldığında hükümet politikalarında görünmesi ve hayata geçirilmesi açısından, spor saha ve alanlarının araç ve gereçlerinin temini için gerekli bütçeleri ayırması gerekmektedir.

Devletin sorumlulukları arasında yerine de almıştır. Temelde kitle sporunun yaygınlaştırılması ve herkes için spor anlayışının tüm ülkeye yayılmasının yerel yönetimlerin rolü olduğu söylenmektedir. Türkiye’de idari birimler spor hizmet ve yatırımlarına ilişkin bakışlarını değiştirmekte ve yenilemekte ve bu kapsamda yasal düzenlemeler ile halkın spora ilişkin istek ve ihtiyaçlarını karşılamaya çalışmaktadırlar. Bazen kaynak kısıtlılıkları, zaman zaman da yönetsel modelin ağır ve hantal kalması neden ile spor hizmetlerinde aksamalar görülmektedir (Yücel ve diğ. 2016).

3.1.4. Büyükşehir Belediyeleri ve Spor Hizmetleri

İnsanların varoluşundan beri hizmet eden birim veya örgütlerin, günümüzde de ekonomik kalkınma, sanayileşme, bilimsel ve teknolojik gelişme, haberleşme, spor hizmet ve yatırımları ve benzeri alanların başarıya varmasında önem taşırlar. Özellikle günümüzde toplumlarda, toplumlar örgütlerde gelişir, sosyalleşir, eğitim görür, çalışır, tedavi olurlar. Bunların haricinde, insanlar boş zamanlarını da toplumla değerlendirirler. Özetle, günümüzün toplumlarında bireyler günlük yaşantılarında, iktisadi, sosyal, kültürel, sportif, dini ve benzeri kurumlarda ihtiyaçlarını gidermek için sürekli ilişki halindedirler (Yetim 1999).

Spor, uluslararası çağdaş bilimlerle değerlendirildiğinde Avrupa Birliği’ne uyum süreci perspektifinden bakıldığında tekrardan şekillenen Türk Kamu Yönetimi içerisinde Büyükşehir belediyelerinin, koordineli çalışmayı, hizmetlerin etkinliğini arttırmayı hedefleyen bir çalışma alanı olarak görülmektedir (Yücel ve diğ. 2016).

Spor alanında, kentsel ve ulusal planlamanın giderek artan önemi görülmeye başlanmıştır. İlgili programlar, bugünün ve geleceğin kentleri için önem taşımaktadır. Bu, "yüksek" ve "popüler" kültürler arasındaki engellerin dağılmaya devam etmesiyle gerçekleşmiştir. Spor artık kentlerin ve ulusların kültürel açıdan yenilenmesi, karışık sonuçlara eğilimi olan - gerçekten demokratik düzenlemeleri teşvik ederken, diğer yandan da sözde-demokratik düzenlemelerde, politik, ticari ve kültürel etkinliklerin bir arada duygusunu pekiştiren bir stratejidir. Vatandaşları arasında birliği, gerçekte kazanılmış çıkarların peşinde koşma yolunu düzeltmek için. Bir “spor kenti kültürünün” hemen hemen her türlü faaliyeti, bölünmeyi de beraberinde getirmektedir (Sam ve Hughson 2011).

Spor hizmet ve yatırımlarının artması ve halkın yoğun talebi karşısında, özel işletmeler ve kamu kuruluşları da hizmetlerin karşılanmasına yönelik planlamalara hız vermektedir. Halkın spor hizmetlerine yönelik taleplerini karşılamak üzere yerelde büyükşehir belediyeleri kamu adına önemli sorumluluklar verilmekte ve halka hizmet sunma ve yatırım yapma durumunda kırsal alan, kentsel alan ve nüfus büyüklüğü bakımından geniş bir kesime hizmet planlama zorundadır. Bu durumda büyükşehir belediyeleri bu hizmet ve yatırımlarını uygun seviyede planlamak üzere stratejik planlama yapmaktadırlar (Atalı 2015).

Ülkemizde, spor hizmet ve yatırımları açısından bakıldığında büyükşehir belediyelerine büyük sorumluluklar düşmekte ve kulüpler kurup bireysel ve takım sporlarına destek olmaktadır. Ekonomik nedenlerden dolayı da bazı sporlara gerekli yatırımı sağlayamamışlardır. Belediyeler halka spor hizmetlerini daha iyi sunabilmeleri için semtlere spor tesisleri yapmaktadır. Fakat bu tesisler yeterli donanıma ve kapasiteye sahip değildir (İlhan 2013).

İstanbul Büyükşehir Belediyesi sosyal alt yapısını incelendiğinde, temiz bir çevre oluşturmak amacıyla, gerekli sivil toplum, kamu ve özel işletmelerle koordineli çalışmaktadır. Büyükşehir belediyesi kentin özelliklerine bakarak spor, din, eğitim, kültürel, hayvanat bahçesi, park, yeşil alan, oyun alanı ve benzeri alanlar yapmaktadır. İstanbul Büyükşehir Belediyesi kentin imar planı kararı ile yeşil alanlar, park alanları, spor alanları, kafeteryalar ve benzeri alanları yapma zorunluluğu vardır. Oyun alanları bakıldığında, spor ve yeşil alan için ayrılmış olduğu bilinmektedir. Bu alanlarda kent ölçekleri hiyerarşisine göre gerekli spor ve oyun alanları bulunur. Bunlar futbol, basketbol, voleybol, tenis, yüzme, atletizm, buz pateni vb. gibi spor faaliyetlerini yapılan alanlardır (www.ibb.istanbul/ Erişim: 20.03.2018).

Antalya Büyükşehir Belediyesi, halkın boş zamanlarını değerlendirebilmesi için kent içinde düzenlemelere gitmiş ve sonucunda kentsel, bölgesel parklar, çay bahçeleri, çocuk bahçeleri, oyun alanları, semt spor sahaları, rekreasyon alanları, kıyı düzenlemeleri, yürüyüş ve bisiklet yolları, meydanlar gibi alanları kapsamındadır. Antalya Büyükşehir Belediyesi bir diğer çalışması da, kentteki insanlar için yeşil alan oluşturmaktır. Belediyenin imar planında, park alanlarının içerisinde park için gerekli başka tesisler yapılmamış ise ancak 10 m²'yi geçmeyen sosyal alanlar yapılabilir. Bölgesel parklarda ise gerekli görüldüğü hallerde spor alanları yapılabilir (www.antalya.bel.tr Erişim: 20.03.2018).

Samsun Büyükşehir Belediyesi insanların sosyal ihtiyaçlarını karşılayabilmek için yeşil alan ve dinlenme tesisleri yapmaktadır. Büyükşehir belediyesi, spor branşlarında bireysel ve takım sporları için de alanlara yer vermiştir. Bunlara örnek verirsek futbol, basketbol, voleybol, tenis, yüzme, atletizm, buz pateni vb. spor faaliyetlerini ihtiva eden açık ve kapalı tesis alanlarıdır. Rekreasyon Alanları parklar, hayvanat ve botanik bahçeleri, metropol ölçekteki fuarlar, çocuk bahçeleri, boş zamanı değerlendirme ve dinlenme alanları, oyun alanları, bölgesel parklar ile yeşil yolların bulunduğu kamuya açık ve içinde yaşanan yeşil alanlar ile kıyı alanlarıdır (www.samsun.bel.tr Erişim: 20.03.2018).

Büyükşehir belediyesi, kendi bölgesinde il mülki çevresi olan ve sınırları içerisindeki ilçe belediyeleri içinde haberleşmeyi sağlayan; yönetsel ve ekonomik özerkliğe sahip olarak yasal düzenlemelerle verilen görev ve yetkilerini yerine getiren, yetkileri kullanan; karar organı halk tarafından seçilerek belirlenen kamu tüzel kişisidir. Toplam nüfusu 750.000'nin üzerinde olan illerin, il belediyeleri kanunla büyükşehir belediyesi olabilir. Büyükşehir belediyelerinin sınırları, il mülki sınırlarıdır (5393 Sayılı Belediye Kanunu).

Büyükşehir belediyesinin spor hizmet ve yatırımları konusunda görev, yetki ve sorumlulukları şunlardır:

- Büyükşehir bünyesinde ve halkın ihtiyaçlarına cevap veren tesisler sosyal donatılar, bölge parkları, hayvanat bahçeleri, hayvan barınakları, kütüphane, müze, spor, dinlenme, eğlence ve benzeri yerleri yapmak, yaptırmak, işletmek veya işlettirmek; kanun çerçevesinde gerek ayni ve nakdi yardımları yaparak spor müsabakaları düzenlemek, yurt içinde ve yurt dışında spor müsabakalarında derece yapan bireysel ve takım sporcularına, teknik yönetici, antrenör ve öğrencilere belediye meclis kararıyla ödül vermek (5216 Sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu).

İlçe belediyelerinin spor hizmet ve yatırımları konusunda görev ve sorumlulukları şunlardır:

d) Kanun gereğince birinci fıkrada yazılan hizmetlerde, 775 sayılı Gecekondu Kanunu kapsamında belediyelerin yetkilerinin arasında sosyal alanlar yapmaktır. Bunlara örnek verirsek otopark, spor, dinlenme ve eğlence yerleri ile parkları yapmak; yaşlılar, engelliler, kadınlar, gençler ve çocuklara yönelik sosyal ve kültürel hizmetler sunmak; mesleki eğitim ve beceri kursları açmak; mabetler ile sağlık, eğitim, kültür tesis ve binalarının yapım, bakım ve onarımı ile kültür ve tabiat varlıkları ve tarihî dokuyu korumak; kent tarihi açısından

değer taşıyan binaların geliştirilmesine ilişkin hizmetler yapmaktır (5216 Sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu).

Büyükşehir belediyesi yasasında 7/d maddesi incelendiğinde; belediyelerinin yasal düzenlemeleriyle büyükşehir belediyesine verilen görevler ile birinci fıkrada sayılanlar dışında kalan sorumlularını yerine getirmek ve yetkileri kullanabilir. Belediyelerin sosyal hizmetler kapsamında halkın günlük ihtiyaçlarına karşılık verebilecek alanlar, tesisler ve benzeri alanları kanunlarla desteklenmiştir (Barsbuğa 2013).

Büyükşehir belediyeleri etkin, güçlü ve dirayetli bireylerin oluşturulmasında önemli rol oynadığı bilinmektedir. İnsanların toplumun bir parçası olduğunu hissettirmek için büyükşehir belediyelerinin hizmet ettiği ya da sunacağı spor hizmet ve yatırımlarının etkisi büyüktür. Büyük ölçüde, geniş etkilere sahip olan spor, bireysel ve toplumsal olaylar ile birlikte incelenmesi kişisel ve toplumsal gelişime çok yönlü katkılar sağlamaktadır. Spor hizmet ve yatırımlarının geniş bir biçimde ele alınması gerekliliği belirginleştirilmiştir. Büyükşehir belediyelerinin spor hizmet ve yatırımları ekstra bir hizmet ve maliyet yükü olarak görülmemesi gerekmektedir. Kamu hizmetlerinin, topluma sunduğu sosyal faydaları göz önüne alınarak zorunluluktan öte gönüllük esasına göre toplumun her kesimine ulaştırılması, maksimum fayda esasına göre plan ve programların yapılması ve nihayetinde kamu ciddiyeti ile bu işin üzerine gidilmesi elzemdir (Yücel ve diğ. 2016).

3.1.5. Belediye ve Spor Hizmetleri

Sporun yayılması ve gelişmesi toplumsal koşullar içinde incelenmesi gerekmektedir. Spor bir yarışma değil, aynı zamanda eğlence aracı olarak da irdelenmiştir. Spor halkları pekiştiren ve sağlıklı kalmasını sağlayan bir araçtır. İnsanı dengeli, güçlü, sağlıklı olmasını sağlayan bir etken halini almıştır (Karahüseyinoğlu 2012).

Belediyeler, halkın ihtiyaçlarını karşılamak halk tarafından seçilerek gelen, yönetsel ve malî özerkliğe sahip kamu tüzel kişisidir. Belde de yaşayan insanların nüfusu 5.000 ve üzerinde olan yerleşim birimlerinde belediye kurulabilir. İl ve ilçe merkezlerinde belediye kurulması zorunludur (5393 Sayılı Belediye Kanunu).

Belediyenin görev ve sorumluluklarına baktığımızda birçok sportif görevin olduğu görmekteyiz. Aşağıda belediyelerin spor hizmet ve yatırımları hakkında görev ve sorumlulukları verilmiştir.

- Ülkedeki öğrenciler için yapılmış veya yapılacak okul binaları için inşaatı ile bakım ve onarımını yapabilir veya yaptırabilir, her türlü teçhizat ve malzeme ihtiyaçlarını verebilir; sağlıkla alakalı bina veya tesis açabilir ve yönetebilir; mabetlerin yapımı, bakımı, onarımını yapabilir; kültür ve tabiat varlıkları ile tarihî dokunun ve kent tarihi bakımından önem taşıyan binaların işlevlerini korunmasını destekleyebilir. Korunması zor olanları orijinal hali bozulmadan uygun olarak yeniden inşa edebilir. Gerekğinde, sporu kitlelere yaymak için teşvik edici faaliyetler yapar ve spor malzemesi verir, amatör spor kulüplerine aynı ve nakdî yardım yapar ve gerekli desteği sağlar, her türlü amatör spor karşılaşmaları düzenler, yurt içi ve yurt dışı müsabakalarda üstün başarı gösteren veya derece alan öğrencilere, sporculara, teknik yöneticilere ve antrenörlere belediye meclisi kararıyla ödül verebilir. Gıda bankacılığı yapabilir.
- Belediyelerin birinci fıkranın (b) bendi gereğince, sporu halka sevdirmek, teşvik etmek amacıyla yapacakları nakdi yardım, bir önceki yıl genel bütçe vergi gelirlerinden belediyeleri için tahakkuk eden miktarın; büyükşehir belediyeleri için binde yedisini, diğer belediyeler için binde on ikisini geçemez.

Belediyenin görev, sorumluluk ve yetki alanı belediye sınırlarını kapsar (5393 Sayılı Belediye Kanunu).

Belediyelerin görev ve sorumluluklarına bakacak olursak, .Keçiören belediyesi gençlik ve spor hizmetleri müdürlüğü, yöneticileri, belediye başkanına ve belediye başkanının yetkilendirdiği, başkan yardımcısına bağlı olarak çalışır. Müdürlük bünyesindeki; belediyenin gençlik hizmetleri, spor hizmetleri ve işyeri sağlık ve güvenlik biriminin sekreteryası konularıyla ilgili alt dairelerden oluşmaktadır (<http://www.kecioren.bel.tr> Erişim: 20.03.2018).

Keçiören Belediyesi Gençlik ve Spor Hizmetleri Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

- Gençliğe müteveccih eğitici ve yönlendirici etkinlikler düzenlemek.
- Çeşitli sahalarda spor faaliyetleri yapmak ve belediyemiz ile spor kulüpleri arasında bağlantıyı sağlayarak beraberinde eşgüdümlü çalışmasını sağlamak.
- Her türlü kötü alışkanlık ve madde bağımlılığının önüne geçerek önlem almak için çeşitli etkinliklerde bulunmak.
- Belediye çalışan personelin, iş sağlığı ve güvenliği için çalışmalar yapmak
- İşyerinde sağlık ve güvenlik açısından tehlikelere karşı yürütülecek her türlü koruyucu, önleyici ve düzeltici çalışmalar yapar,
- Personelin daha sağlıklı bir ortamda çalışmasına imkan sağlamak için çalışmalar yapmak (<http://www.kecioren.bel.tr> Erişim: 20.03.2018).

Belediyelerin sporu kitlelere yaymasında büyük sorumluluklar düşmektedir. Bu belediyelere örnek verecek olursak; Buca Belediyesi Gençlik ve Spor Hizmetleri Müdürlüğünün görevi şunlardır:

Müdürlüğümüz, kentin spor yayma anlamında 7' den 70' e her kesimi spora teşvik etmeyi, sporun tanıtım yönü ve etkileşim yönüyle spor turizminin hareketlenmesine vesile olmayı amaçlar; sosyal yapımızda ve gençlerimizin spor yapmasına imkân sağlamak için projeleri yapar ve kontrol etmektedir. Spor etkinlikleri yapmak için ilgili örgütlerle (Federasyonlarla) koordinasyon kurar. Avrupa'da kentimizin ve ulusumuzun temsil edilmesinde pay sahibi olabilmek için etkinlikler yapmaktadır. Spor İşleri Müdürlüğü, sporun yalnızca ferdi ve fiziksel sağlık ile ilgili bir etkinlikleri değil kültürel, toplumsal, ekonomik, kentleşme, çevre koruma süreçlerine olan katkısının da öne çıkartıldığı kent ve spor bağlantısı kurarak; spor etkinliklerini Buca halkının tüm kesimleri için ulaşılabilirliğini sağlar. Müdürlüğümüz ilçemiz sınırları içinde bulunan spor tesislerinin bakım onarım ve denetimi faaliyetlerine yürütür, tesislerde belirlenecek program kapsamında sosyal, kültürel ve sportif etkinlik yürütülmesini sağlamaktadır. İlçe halkının hareketli yaşam tarzını arttırmak ve katkı koymak gençleri kötü alışkanlıklardan uzak tutmak ve sosyalleşmelerine yardımcı olmak amacıyla tüm yıl boyunca spor kursları düzenler, ulusal ve uluslararası turnuvalar düzenler; İlçe sınırları içerisinde gençlere ve amatör spor kulüplerine yardım yapmaktadır (www.buca.bel.tr Erişim: 20.03.2018).

Belediyeler belde insanların ortak nitelikli ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulmuş kurumlardır. Bu hizmetlerin bazısında belde halkının eğitsel, kültürel, sosyal, ve sportif alandaki ihtiyaçlarını gidermek amacıyla çalışılmıştır (Yaşamış 1996). Hizmetlerdeki seçenек bireylerin taleplerine yönelik verirken yerel birimler olarak belediyelerin arzını da direk etkilemektedir. Kentte yaşayanlar günden güne bilinçlenmekte ve gerekli yaşamsal ihtiyaçların başka farklı alanlardaki hizmet taleplerini de belediyelerden istemektedir. Giderek ilgi duyulan bu farklı alanlardaki hizmet taleplerinden birisi de spora aktif katılımıdır. Hareketsizlikten yakınan günümüz toplumlarının rağbet ettiği hizmetlerin başında spor yer almaktadır (Yücel ve diğ. 2016).

Belediyelerin buldukları kente yönelik spor hizmetleri konusunda başka bir örnek verirsek; Eskişehir Odunpazarı belediyesi spor işleri müdürlüğü görev ve mesuliyetleri şunlardır:

- Belediyenin hizmet gayesi, ilkesi ve politikaları ile bağılı bulunan kanunlar ve belediye başkanının belirleyeceği esaslar çerçevesinde, toplumun her kesimini spora teşvik etmek ve spor yapmaları için ortam hazırlamak,
- Kentin sporun tanıtım ve kültürü yönünden ön plana çıkararak spor turizminin gelişmesine katkıda bulunmak,
- Belediye birimlerinin sporu kente yaymak ve sürdürülebilirliği için yaz spor okullarının koordinasyonunu sağlamak,
- Belediye sınırları içerisinde bulunan okullar ile spor faaliyetleri konusunda gerekli tanıtımları yapmak,
- Spor organizasyonlarıyla alakalı gerekli federasyonlarla irtibat kurmak,
- Farklı spor dallarında, sporu sevdirecek turnuva ve organizasyonlar düzenlemek,
- Uygun görünmesi halinde sporu yaymak ve sevdirebilmek için gençlere spor malzemesi vermek,
- Sınır ve esasları ilgili yönetmelikte belirtilmiş olmak kaydıyla amatör spor kulüplerine gerekli yardımları yapmak,
- Uygun görüldüğü takdirde amatör spor karşılaşmaları yapmak veya yaptırmak,
- Ulusal ve uluslararası müsabakalarda derece yapan, sporcu, teknik yönetici, antrenörlere ve kulüplere Odunpazarı Belediye Meclisi kararıyla ödül vermek, başarıya teşvik etmek,

- Belediye sınırları içerisinde spor tesisi yapmak ve var olanların bakım ve onarımını yaparak etkinliklerini yürütmek,
- Spor İşleri Müdürlüğü bünyesindeki spor dallarının yürütülmesi için gerektiğinde personel almak,
- Bölgemizde bulunan amatör spor kulüplerinin sorunlarıyla ilgili diyalog halinde olmak,
- Bireysel ve takım sporlarına destek olmak ve yapılacak etkinliklerine maddi ve manevi destek vermek,
- Kentin sporla bağlantılı örgütlerle irtibat halinde olmak, sorunlarına çözüm üretmek,
- Kentimizde üniversitelerin sporla ilgili örgütlerle ilişki halinde olarak fikir alışverişinde bulunmak,
- Okullardaki beden eğitimi öğretmenleri ile spor organizasyonları yapmak, düzenlenen faaliyetlere destek vermek. (<http://www.odunpazari.bel.tr> Erişim: 20.03.2018).

3.1.6. Köy Yönetimleri ve Spor Hizmetleri

Günümüzde hızla değişen dünyamız sürekli değişim içerisindedir. Her gün karşılaşılan yenilikler kentin yapısını ve yaşam şartlarını aynı hızda değiştirmektedir. Özellikle yirminci yüzyılın sonlarında gelişen teknoloji, kitle iletişim araçlarındaki yenileşmesiyle kısa sürede insanlara ulaştırdığı için hayatın birçok alanını da etkilediği görülmüştür (Argan 2004).

Kırsal alanlarda yaşayan insanlar ancak il sınırları içerisinde, yaşadıkları yer itibarıyla zaten birçok hizmetlerden mahrum bırakıldığı bilinmektedir. Bu noktada il özel idarelerinin tüm sınırlarını içeren hizmet anlayışının önemi ortaya çıkmıştır. İl özel idareleri tüm kenti kapsayacak şekilde, tüm hizmet birimlerinde olduğu gibi spor hizmetlerinde de duyarlı davranmak durumundadır (Yücel ve diğ. 2016).

Köyün görev ve yetkileri arasında bakıldığında 442 sayılı köy kanununa göre devamında yer alan fıkralarda ise, köyün görev, sorumluluk ve yetki alanının köy sınırları içerisinde olduğu ve hizmetlerin yapılmasında, yürütülecek görevlerin sırasının köyün ekonomik durumunun ve hizmetin ivediliği dikkate alınarak, köy meclisinin kararı ile belirleneceği belirtilmiştir. Bunlara ek olarak kanunda köy halkının sosyal, kültürel, sportif ve diğer ihtiyaçlarına cevap verecek imkânlar sunulmuştur (Eldem 2015).

Köyde güreş, cirit, nişan talimleri gibi köy oyunlarını yaptırmak ve teşvik etmek köy yönetiminin yükümlülüğündeydi. Kanunun yürürlüğe girdiği dönemin koşulları ve ilgili maddenin kapsamı dikkate alındığında, kanunun asıl çıkmasındaki amacın insanların harbe hazır tutulması olduğu görülmektedir. Ancak günümüzün koşullarına bakıldığında bu kanunun yeniden ele alınması gerekmektedir. Köylerin yapısı ve dokusu değişmiş, köydeki insanların gereksinimleri de değişmiştir. Bu değişime cevap verebilecek nitelikte bir köy kanununun varlığı artık kaçınılmazdır (Yücel ve diğ. 2016).

442 Sayılı köy kanunu ile köylere tanınmış olan sosyal, kültürel, sportif hizmetlerin yerine getirilmesi ve desteklenmesini içermektedir. Bu hizmetlerin yapılabilmesi üye köyler arasında yardım ve koordinasyon sağlayarak gerçekleşmek ve ilçenin köyelerine yönelik hizmet götüren kamu kurum ve kuruluşlarına köylerde yapacağı yatırımların her türlü katkıyı sağlamak olduğu belirtilmiştir (Kubilay 2010).

3.1.7. Kalkınma Planı ve Spor

Onuncu kalkınma planına bakıldığında ülkemizin fiziki ve beşeri altyapısını güçlendirilerek ülkenin tümüne dengeli dağılımının sağlanması, spor eğitiminin geliştirilmesi, sporda etiğin düzenlenmesi, başarılı sporcuların yetiştirilmesi ve sporun bir yaşam tarzı olarak görülmesi, geniş kitlelere yaygınlaştırılması önemini korumaktadır. Bunun için spor tesis alanlarının da yenilenmesi ve sürdürülebilirliği önemlidir. Spor alanında tesisleşme, lisanslı sporcu, antrenör ve kulüp sayılarında önemli ilerlemeler kaydedilmiş, spor federasyonlarının statüsü güçlendirilmiş ve hizmet sunumunda sürekliliği artırmak amacıyla merkez ve bağlı teşkilatlar gözden geçirilmiştir (Onuncu Kalkınma Planı, Spor Özel İhtisas Komisyon Raporu 2023).

Geçmiş yıllara bakıldığında 2006-2012 döneminde amatör spor dallarında görevli personel sayısı 3,2 kat artarak 156 bine, bu branşlarda kayıtlı lisanslı sporcu sayısı yüzde 98 artışla 3,5 milyona ve spor kulübü sayısı yüzde 55 yükselerek 11 bin 695'e ulaşmıştır. Bu gelişmeler ışığında hükümet politikalara amaç ve hedefler için sağlıklı ve hareketli bir yaşamın gereği olarak halkın spor yapma kültürünün yaşam tarzı haline gelmesi, spor hizmetlerinin kalitesi ve çeşitliliği genişleterek sporun ülkenin tümüne yayılması ve başarılı sporcular yetiştirilmesi amaçlanmıştır (Onuncu Kalkınma Planı, Spor Özel İhtisas Komisyon Raporu 2023).

Politikalara bakıldığında halkın bedensel hareketliliğini arttırılacak programları geliştirilecek, uygun organizasyon etkinlikleri yapılacaktır (Onuncu Kalkınma Planı, Spor Özel İhtisas Komisyon Raporu 2023).

Spor tesislerinin yapımı ve işletiminde başta kamu-özel işbirliği modeli olmak üzere alternatif finansman ve işletme modelleri hayata geçirilecektir. Kamuya ait tüm spor tesislerinin bütün halkın kullanımına açık olması sağlanacaktır. Devlet, spor branşlarında başarılı sporcu yetiştirmek amacıyla elit sporcu seçme, yönlendirme ve sporcuyu sportif anlamda geliştirilecek, gerekli fiziki ve beşeri altyapı olanaklarını imkan sağlayacak, olimpiik sporcu kamp eğitim merkezleri kurulacaktır (Onuncu Kalkınma Planı, Spor Özel İhtisas Komisyon Raporu 2023).

Başarılı sporcu yetiştirmek amacıyla elit sporcu seçme, yönlendirmeleri için sistemler geliştirilecek, uygun fiziki ve beşeri altyapı olanakları oluşturulacak, olimpiik sporcu kamp eğitim merkezleri yapılacaktır. Ayrıca, sporcu sağlığı için tesisler yapılacak, hizmet kalitesi ve çeşitliliği artırılarak ülkenin geneline yayılmasını sağlamak, spor hekimi ihtiyacının karşılanmasına yönelik tedbirler alınacaktır (Onuncu Kalkınma Planı, Spor Özel İhtisas Komisyon Raporu 2023).

Eğitim başta olmak üzere sporun yaşamın her alanında teknoloji kullanımı arttırılacak, kurum ve örgütlerle işbirliği yaparak çalışmalar arttırılacaktır. Sporda şiddetin ve etik olmayan davranışların azaltılması için gerekli önlemler alınacaktır (Onuncu Kalkınma Planı, Spor Özel İhtisas Komisyon Raporu 2023).

4.1. SAKARYA İLİNİN MEVCUT DURUMU, SPOR HİZMETLERİ VE YATIRIMLARI

4.1.1. Mevcut Durumu

Sakarya iline bakıldığında % 34'ü dağlardan, % 44'ü platolardan ve % 22'si ovalardan oluşmaktadır. Sakarya ilinin büyük bir kısmına platolar hâkimdir. Bu platoların çoğu yayla olup, bazıları ormanlarla, bazıları ise otlaklarla yer almaktadır (<http://www.cografya.gen.tr/> Erişim: 26.09.2017).

İlin en önemli gölü Sapanca Gölü olup, büyük bir kısmı Sakarya ili sınırları içinde, bir bölümü de Kocaeli sınırları içerisinde kalan bir tatlı su gölüdür. Sapanca Gölü çevresi 39 km kıyı uzunluğunda, yüzölçümü 40 km² olup, en derin yeri 75 metredir. Göl, içme ve kullanma suyu temini, su ürünleri, endüstriyel kullanma ve turistik açıdan il için büyük önem taşımaktadır. İlin diğer önemli gölleri arasında; Poyrazlar Gölü, Küçük Akgöl, Büyük Akgöl, Acarlar Gölü, Kamış Gölü yer almaktadır. Yüz ölçümü 4.878km'dir (www.tuik.gov.tr/ Erişim: 4.10.2017).

Sakarya ilinin nüfusu sürekli artmaktadır. Sakarya nüfusu 2017'de 990.214'dur. Yüzde olarak ise: %50,25 erkek, %49,75 kadındır. Sakarya ilinde, Adapazarı, Serdivan, Erenler, Akyazı, Ferizli, Kocaeli, Geyve, Hendek, Karapürçek, Karasu, Kaynarca, Söğütli, Taraklı, Arifiye, Sapanca ilçeleri vardır (www.tuik.gov.tr/ Erişim: 4.10.2017).

Sakarya'nın ekonomisi tarım ve sanayiye dayanır. Faal nüfusun % 65'i tarım sektöründe % 15'i sanayi sektöründe, gerisi diğer sektörlerde çalışır. Türkiye'nin hızla gelişen bir ilidir. Ormancılık: Sakarya ili çok zengin bir orman varlığına sâhiptir. İl topraklarının yarısına yakını (%45) orman ve fundalıklarla kaplıdır (<http://www.cografya.gen.tr/> Erişim: 26.09.2017).

4.1.2. Spor Hizmetleri ve Yatırımları

Sakarya Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü kurulduğundan beri Sicil Lisans Sistemine Kayıtlı; 30.080'i erkek, 14.212'i kız olmak üzere toplamda 44.292 kayıtlı lisanslı sporcu vardır. Günümüzde ise 4.667'i erkek ve 2.293'ü olmak üzere kız lisanslı sporcu vardır. Kayıtlı kulüp sayısı ise 241, okul kulüp sayısı 4 ve ihtisas spor kulübü 9 adettir (www.sakarya.gsb.gov.tr Erişim: 27.03.2018).

Çizelge 1. 1. Sakarya İline Ait Spor Tesis Durumu

İlçeler	Nüfus	Stadyum	Spor Salonu	Bireysel Çalışma Spor Salonu	Yüzme Havuzu	Kapalı Tenis Kortu	Sentetik Zeminli Futbol Sahası	Çim Zeminli Stat	Trap Skeet Atış Poligonu	Havalı Silahlar Atış Poligonu	Kürek ve Kano Tesisleri	Kamp Eğitim Merkezi	Gençlik Merkezi	İl Hizmet Binası	Lojman Binası (4 Daireli)	Toplam
Adapazarı	272.901	1	4	11	1								1			18
Serdivan	133.477	2	2				1				2	1	2			10
Erenler	85.649	1					2	1								4
Arifiye	43.234	4				1	2	1	1							9
Akyazı	87.892	1	1				3	4						1		10
Ferizli	25.909		1				2	1								4
Geyve	48.731	2	1	1			3	1						1		9
Hendek	81.635		2	2				1				1				6
Karapürçek	12.773	1						1								2
Karasu	62.866	1	1				1	4								7
Kaynarca	23.760	1					2									3
Kocaali	20.858	1	1				1	1								4
Sapanca	40.343	1	1					2				1				5
Söğütlü	14.044	2					1	1								4
Taraklı	6.849		1					2								3
Toplam	990.214	18	15	14	1	1	18	20	1		2	3	3	2		98

Kaynak: (<http://sakarya.gsb.gov.tr/> Erişim: 26.09.2017).

Yukarıdaki çizelge incelendiğinde Sakarya ilinde bulunan spor tesislerinin sayısı verilmiştir. Sakarya’da toplam 98 spor tesisi olduğu görülmüştür. Spor tesisleri Sakarya Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü’nün arşivinde kayıt altındadır. Spor tesislerinin en fazla olduğu ilçe Adapazarı olurken en az spor tesisi ise Karapürçek ilçesi olduğu tespit edilmiştir.

4.2. ADAPAZARI İLÇESİNİN MEVCUT DURUMU, SPOR HİZMETLERİ VE YATIRIMLARI

4.2.1. Mevcut Durumu

Adapazarı Belediye Başkanlığı'nın İlçe sınırları içindeki görev ve sorumluluk alanı; 83 Mahallede toplam 29.264,37 hektardır. Adapazarı'na bağlı 57 mahalle 26 köy mevcuttur. Yıllık nüfus artışı binde 18, ilin yüz ölçümü 4,832 kilometrekare olup, kilometrekareye il genelinde 184 kişi düşmektedir. Adapazarı'nın şehir içi nüfusun yoğun olduğu ve kullanılan alanlar olarak şehir esnafın etrafında yoğunlaştığı Çark Caddesi, Dar Sokak ve Uzun Çarşı tarihte olduğu gibi günümüzde de şehrin ana arterleri arasındadır (<http://www.adapazari.bel.tr/> Erişim: 26.09.2017).

Sakarya ilinin nüfusu TÜİK'in açıkladığı rakamlara göre 2017 yılı sonu itibari ile 990.214'dır. Nüfus yoğunluğu olan ilçesi Adapazarı'dır. Adapazarı Merkez nüfusu 272.901'dir (www.tuik.gov.tr Erişim: 27.03.2018).

4.2.2. Spor Hizmetleri ve Yatırımları

Sakarya bölgesinin doğa şartlarının ve çevre faktörünün sporun lehine çalışmasına bağlı ve genç nüfusun fazla olması sebebiyle sporsal faaliyetler yüksektir. İlçede Basketbol, Voleybol, Hentbol, Kürek, Kano, Yüzme, Atletizm, Bisiklet, Atıcılık, Wushu, Judo, Karate, Taekwando, Güreş, Boks, Satranç, Masa Tenisi, Kort Tenisi, Badminton, Bilardo, Cimnastik, Halter branşlarında 7000'e yakın sporcuyla müsabakalar yapılmış olup spor faaliyetleri yüksektir. Adapazarı ilçesinin spor tesisleri açısından zengindir; 1 Stadyum, 4 Spor Salonu, 1 Olimpik Yüzme Havuzu, 5 Bireysel Çalışma Salonu, 9 Semt Futbol Sahası, 1 Havalı Silahlar Atış Poligonu ve Kürek - Kano Tesisleri ile 22 tesise sahiptir. 2010 yılında İl Özel İdaresi, Spor İl Müdürlüğü ve Adapazarı Belediyesi işbirliği ile camili mahallesinde 500 kişilik "Camili Spor Salonu" devamında 2012 yılı içerisinde Adapazarı Belediyesi tarafından karaman mahallesinde 1438 metrekare inşaat sahasına sahip, içerisinde sporcuların konakladığı odaları, sosyal tesisleri, kafeteryaların bulunduğu 1232 kişilik yarı kapalı tribünlü, UEFA standartlarına uygun sentetik çim sahalı "Karaman Spor Kompleksi" Mithatpaşa mahallesinde 25 metreye 50 metre ve 25 metreye 40 metre olmak üzere idari bina ve kafeteryasıyla kapalı iki adet halı saha yaptırılmıştır. Adapazarı ilçesinde 70 spor kulübü, 7 ihtisas kulübü, 6 okul spor kulübü, 9 gençlik ve spor kulübü ile toplam 92 kulüp vardır. (<http://www.adapazari.bel.tr/> Erişim: 26.09.2017).

4.3. SERDİVAN İLÇESİNİN MEVCUT DURUMU, SPOR HİZMETLERİ VE YATIRIMLARI

4.3.1. Mevcut Durumu

Sakarya ili genelinde ormanlık sahanın genel yüzölçümüne oranı %44 civarında iken bu rakam Serdivan için oldukça düşüktür. Serdivan'ın orman ve yeşil alanı oranı %16,8'dir. Ormanların genel niteliği ise bozuk koru ve normal baltalık türündedir. Meşe türü ağaç ağırlıklı olanıdır. Serdivan'nın ilçe olmasından sonra, mahalle sayısı ve yüzölçümü artmıştır. Serdivan ilçesinin yüzölçümü 11.331 hektar'dır. Bu alanın tamamı belediye görev alanıdır. (<http://www.serdivan.bel.tr/> Erişim: 26.09.2017). Serdivan ilçesinin 2017'te 133.477 nüfusu vardır (www.tuik.gov.tr Erişim: 27.03.2018). İlçenin ekonomisi tarım, hayvancılık, ticaret, sanayi ve hizmet sektörüne dayanmaktadır. İlçede ağırlıklı olarak tarla bitkileri üretimi, meyve ve fındık üretimi yapılmakta olup, iklimin ve arazinin uygun olduğu alanlarda meyve, sebze ve süs bitkisi yetiştiriciliği yapılmaktadır (<http://www.serdivan.gov.tr/> Erişim Tarihi: 27.09.2017).

4.3.2. Spor Hizmetleri ve Yatırımları

Çizelge 1. 2. Serdivan İlçesine Ait Spor Tesis Durumu

Tesisin Adı	Cinsi	Yapım Yılı
Kazım Paşa Stadı (2 Adet)	Stadyum	2008
Yazlık Futbol Sahası	Futbol Sahası	2008
Yazlık Spor Salonu	Spor Salonu	2011
Yamaç Paraşütü Tesisleri	Yamaç Paraşütü	2005
Çadır Spor Salonu	Spor Salonu	2007
Gençlik Merkezi	Gençlik Merkezi	2004
Olimpiyat Gençlik Evi	Gençlik Evi	2000
Sapanca Gölü Kürek ve Yelken Tesisleri	Kürek ve Yelken Tesisleri	1990
Sapanca Gölü Kano ve Kürek Tesisleri	Kano ve Kürek Tesisleri	1990

Kaynak: (<http://sakarya.gsb.gov.tr/> Erişim: 26.09.2017).

Yukarıdaki çizelge incelendiğinde Serdivan ilçesinde bulunan spor tesisleri hakkında bilgi verilmiştir. İlçede on adet spor tesisi olduğu görülmektedir.

4.4. HENDEK İLÇESİNİN MEVCUT DURUMU, SPOR HİZMETLERİ VE YATIRIMLARI

4.4.1. Mevcut Durumu

İlçede Sakarya ovasının kuzey doğu ucunda çam dağının eteğinde kurulmuştur. İlçenin alanı 581 Km²'dir. Rakımı 180 mt'dir. Sakarya İl merkezine uzaklığı ise 32 Km dır. İlçenin % 50'si, 29.500 hektar kuru ve baltalık orman alanı ile kaplı olup, bunun 22.900 hektarı kuru ormanı, 6.600 hektarı da baltalık ormanı, 28.600 hektar da diğer alanları kapsamaktadır (<http://www.hendek.bel.tr/> Erişim: 27.09.2017).

TÜİK verilerine göre Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi'ne göre Hendek ilçesinin nüfusu 81.635'dir (www.tuik.gov.tr Erişim: 27.03.2018).

Hendek ilçesi 91 mahalleden oluşmaktadır. Bu mahallelerden 18'i merkez mahalledir ve toplam nüfusun %60'ına tekabül eden 45.824 kişi bu mahallelerde yaşamaktadır. Geri kalan 73 mahalle nüfusun %40'ını oluşturmaktadır. Nüfusun %60'ı tarımla, %40'ı da ticaret, sanayi ve memuriyetle geçimini sağlamaktadır (<http://www.hendek.bel.tr/> Erişim Tarihi: 27.09.2017).

4.4.2. Spor Hizmetleri ve Yatırımları

İlçede merkezinde 500 kişilik bir kapalı spor salonu, 750 kişilik bir çim futbol sahası, 1 toprak futbol sahası, Akova, Kazimiye, Hacıkışla, Uzuncaorman ve Çakallık köylerinde de 5 futbol sahası mevcuttur. İlçede 11 adet futbol kulübü bulunmaktadır. Kapalı Spor Salonuna bitişik bir güreş kondisyon salonu mevcuttur (<http://www.hendek.bel.tr/> Erişim Tarihi: 27.03.2018).

4.5. ERENLER İLÇESİNİN MEVCUT DURUMU, SPOR HİZMETLERİ VE YATIRIMLARI

4.5.1. Mevcut Durumu

Erenler ilçesi Marmara Bölgesinin doğusunda, İlin güneyinde yer alır. Yüzölçümü 13474,6 hektardır. İlçemizin büyük bir bölümü Adapazarı ovasında yer almaktadır. Kendisine bağlı 33 mahalle bulunmaktadır (<http://www.erenler.gov.tr/> Erişim: 05.10.2017).

Erenler İlçesi Nüfus yönünden Sakarya İlinin 4. büyük İlçesidir. 2017 yılı Nüfus Sayım sonucuna göre Erenler İlçesinin Nüfusu; 42.960' i Erkek, 42.689' ü Kadın olmak üzere toplam 85.649'dür (www.tuik.gov.tr Erişim: 27.03.2018).

İlçe ekonomik ve sosyal açıdan Sakarya İlinin gelişmeye açık bir İlçesidir. Büyük Alışveriş verişleri, otomotiv, mobilya sanayileri ve büyük otelleri mevcuttur (<https://www.erenler.bel.tr/> Erişim: 27.09.2017).

4.5.2. Spor Hizmetleri ve Yatırımları

Çizelge 1. 3. Erenler İlçesine Ait Spor Tesis Durumu

Tesisin Adı	Cinsi	Yapım Yılı
Atatürk Stadı	Stad	1984
Atatürk Stadı Yanı 2 Adet Futbol Sahası	Futbol Sahası	-
Emirler Futbol Sahası	Futbol Sahası	2008

Kaynak: (<http://sakarya.gsb.gov.tr/> Erişim: 26.09.2017).

Yukarıdaki çizelge incelendiğinde Erenler ilçesinde bulunan spor tesisleri hakkında bilgi verilmiştir. İlçede dört adet spor tesisi olduğu görülmektedir.

4.6. AKYAZI İLÇESİNİN MEVCUT DURUMU, SPOR HİZMETLERİ VE YATIRIMLARI

4.6.1. Mevcut Durumu

Akyazı' da ticaret de önemli yer tutmaktadır, ilçede üretilmekte olan tarım ürünlerinin yanı sıra orman ürünlerinin de ilçe dışına pazarlanması ekonomiye önemli katkı sağlarken ticari hayata da hareketlilik kazandırmaktadır (<http://www.akyazi.bel.tr/> Erişim: 27.09.2017). Akyazı'nın 2017 nüfus sayımına göre, nüfusu 87.892'dir. Ariye'de erkeklerin nüfusu 43.920 bayanların 43.972'dir (<http://www.tuik.gov.tr/> Erişim Tarihi: 27.03.2018). Akyazı'da yaşamakta olan insanların geçimi tarıma dayalıdır. Son zamanlarda seracılığa verilen önem meyvesini vermeye başlamış ve bölge insanların geçim kaynakları arasında yer almaya başlamıştır. İlçede, tarımla birlikte paralel olarak gelişmekte olan sanayi yöre insanların kazanç elde ettikleri dallardan biridir. Küçük çaptaki atölyelerde sanayi ürünleri üretilmekte ve pazarlaması yapılmaktadır (<http://www.akyazi.gov.tr/> Erişim: 05.10.2017).

4.6.2. Spor Hizmetleri ve Yatırımları

Çizelge 1. 4. Akyazı İlçesine Ait Spor Tesis Durumu

Tesisin Adı	Cinsi	Yapım Yılı
Akyazı Atatürk Stadı	Stadyum	1984
Erdoğan Futbol Sahası	Futbol Sahası	1987
Bedil Kazancı Futbol Sahası	Futbol Sahası	1996
Küçücek Beldesi Spor Alanı	Spor Alanı	-
Altındere Futbol Sahası	Futbol Sahası	1991
Kuzuluk Belediyesi Antrenman Sahası	Futbol Sahası	2010
Kuzuluk Spor Alanı	Futbol Sahası	2014
Akyazı Atatürk Spor Salonu	Spor Salonu	1985
Erdoğan Motor Sporları Pisti	Otomobil Yarış Pisti	-
Batakköy Futbol Sahası	Futbol Sahası	2016

Kaynak: (<http://sakarya.gsb.gov.tr/> Erişim: 26.09.2017).

Yukarıdaki çizelge incelendiğinde Akyazı ilçesinde bulunan spor tesisleri hakkında bilgi verilmiştir. İlçede on adet spor tesisi olduğu görülmektedir.

4.7. KARASU İLÇESİNİN MEVCUT DURUMU, SPOR HİZMETLERİ VE YATIRIMLARI

4.7.1. Mevcut Durumu

Karasu; her iki bölge ikliminin görüldüğü, doğal ve tarihi güzellikleri ile Türkiye'nin nadide turizm merkezlerinden biri olma ayrıcalığına sahiptir. Sakarya'ya 48 km uzaklıktadır. Karasu; 424 km²lik bir yerleşim alanında 40 Mahalle bulunmaktadır (<http://www.karasu.bel.tr/> Erişim: 27.09.2017).

2017 yılına göre Karasu ilçesinin toplam nüfusu ADNKS (Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi) verilen göre verilerine göre 62.866 (<http://www.tuik.gov.tr> Erişim: 27.03.2018). Karasu'nun ekonomisi, tarım, hayvancılık, balıkçılık ve turizme dayanmaktadır. İlçenin temel geçim kaynağı ise tarımdır. İlçenin en fazla gelir getiren tarımsal ürünü fındıktır. Karadeniz'in incisi olarak bilinen Karasu, yaz aylarında temiz kıyı şeridi, hemen arka tarafta yükselen ormanlık alanları ve uygun tatil imkânlarıyla yerli ve yabancı turistler için tercih sebebidir (<http://www.karasu.bel.tr/> Erişim: 27.09.2017).

4.7.2. Spor Hizmetleri ve Yatırımları

Çizelge 1. 5. Karasu İlçesine Ait Spor Tesis Durumu

Tesisin Adı	Cinsi	Yapım Yılı
Karasu Atatürk Stadı	Stad	1984
Yeni Mahalle Futbol Sahası	Futbol Sahası	1998
K. Karasu Futbol Sahası	Futbol Sahası	1996
Yuvalıdere Futbol Sahası	Futbol Sahası	1996
Kurudere Futbol Sahası	Futbol Sahası	1996
Limandere Futbol Sahası	Futbol Sahası	1998
Atatürk Spor Salonu	Spor Salonu	1989

Kaynak: (<http://sakarya.gsb.gov.tr/> Erişim: 26.09.2017).

Yukarıdaki çizelge incelendiğinde Karasu ilçesinde bulunan spor tesisleri hakkında bilgi verilmiştir. İlçede yedi adet spor tesisi olduğu görülmektedir.

4.8. GEYVE İLÇESİNİN MEVCUT DURUMU, SPOR HİZMETLERİ VE YATIRIMLARI

4.8.1. Mevcut Durumu

Sakarya bölgesinin güneyinde yer almaktadır. Geyve ilçesi doğuda Karapürçek ve Taraklı, batıda Pamukova'ya komşudur (<http://geyve.bel.tr/> Erişim: 27.09.2017). Geyve merkezinin rakımı 80 metre, yüzölçümü ise 792 km²'dir (<http://www.geyve.gov.tr/> Erişim: 05.10.2017). Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Ocak 2017 verilerine göre ilçenin toplam nüfusu 48.731'dir. Geyve ilçesinin nüfusunun 24.507 'u erkek, 24.224'sinide kadınlar oluşturmaktadır (www.tuik.com.tr Erişim: 27.03.2018). Geyve'nin ekonomisi %70 tarıma dayalıdır. Toplam tarım alanı 19.922 hektar olup, bunun 4.460 hektarında sulu tarım, geri kalan 15.462 hektarlık kısmında ise kuru tarım yapılmaktadır. Bölge çapında bağcılık ve meyve üretimi önemli getiriye sahiptir. İlçede çiftçi ailesi yaklaşık 6.400'dür. Bunun 4.076'si köylerde, geri kalanı da merkezde oturmaktadır (<http://www.geyve.com/> Erişim: 27.09.2017).

4.8.2. Spor Hizmetleri ve Yatırımları

Çizelge 1. 6. Geyve İlçesine Ait Spor Tesis Durumu

Tesisin Adı	Cinsi	Yapım Yılı
Ali Fuat Cebesoy Stadı	Stad	1984
Geyve Stadı	Stad	1986
Bayat Köyü Sahası	Futbol Sahası	-
Karaçam Spor Tesisleri	Spor Tesisi	-
Kışlaçay Köyü Sahası	Futbol Sahası	-
Safibey Spor Alanı	Futbol Sahası	-
Safibey Spor Alanı	Futbol Sahası	-
Bireysel Antrenman Salonu	Antrenman Salonu	-
Atatürk Spor Salonu	Spor Salonu	1980

Kaynak: (<http://sakarya.gsb.gov.tr/> Erişim: 26.09.2017).

Yukarıdaki çizelge incelendiğinde Geyve ilçesinde bulunan spor tesisleri hakkında bilgi verilmiştir. İlçede dokuz adet spor tesisi olduğu görülmektedir.

4.9. ARİFİYE İLÇESİNİN MEVCUT DURUMU, SPOR HİZMETLERİ VE YATIRIMLARI

4.9.1. Mevcut Durumu

Belde sınırları içinde bulunan büyük, orta ve küçük ölçekli çok sayıda sanayi kuruluşu Arifiye'yi sürekli göç alan ve nüfusu artan bir yer haline getirmiştir (<http://www.arifiye.bel.tr/> Erişim: 27.09.2017).

2017 yılı TÜİK verilerine göre toplam nüfusu 43.234'dür. İlçenin erkek nüfusu 22.794, kadın nüfusu ise 20.440'dir (www.tuik.gov.tr Erişim: 27.03.2018).

Arifiye'nin yüz ölçümü 628 km² alana sahiptir (www.hgk.msb.gov.tr Erişim: 05.10.2017).

İlçenin yüzölçümü 80 km² olup, Sakarya ilinin yüzölçümünün %1,78'lik kısmını kaplamaktadır (<http://www.dogumarmarabolgeplani.gov.tr/> Erişim: 05.10.2017).

Arifiye'de genelde tarım ve hayvancılık ön planda iken, 1970'li yıllardan sonra giderek azalmaya başlamıştır. Goodyear Fabrikasının kurulmasına müteakip ülkemizin önde gelen Toyota, Otoyol, Otokar, Fruehauf, Tırsan ve Reysaş gibi firmalarının yapmış olduğu yatırımlar bölgeyi sanayi için gözde bir konuma getirmiştir (<http://www.arifiye.bel.tr/> Erişim Tarihi: 27.09.2017).

4.9.2. Spor Hizmetleri ve Yatırımları

Çizelge 1. 7. Arifiye İlçesine Ait Spor Tesis Durumu

Tesisin Adı	Cinsi	Yapım Yılı
Nehirkent Futbol Sahası	Futbol Sahası	1986
Arifiye Futbol Sahası	Futbol Sahası	2012
Arifiye Merkez Stadı	Stad	1994
Hanlı Stadı	Stad	1970
Karaaptılar Stadı	Stad	1975
Çaybaşı Fuadiye Stadı	Stad	2000
Arifiye Belediyesi Spor Kompleksi Futbol Sahası	Futbol Sahası	2011
Sakarya Tenis Kulübü	Tenis Kortu	1990
Arifiye Kamp Eğitim Merkezi	Kamp Eğitim Merkezi ve Atış Poligonu	1967

Kaynak: (<http://sakarya.gsb.gov.tr/> Erişim: 26.09.2017).

Yukarıdaki çizelge incelendiğinde Arifiye ilçesinde bulunan spor tesisleri hakkında bilgi verilmiştir. İlçede dokuz adet spor tesisi olduğu görülmektedir.

4.10. SAPANCA İLÇESİNİN MEVCUT DURUMU, SPOR HİZMETLERİ VE YATIRIMLARI

4.10.1. Mevcut Durumu

Sapanca, Sakarya iline bağlı bir ilçedir. Kuzeyinde Sapanca Gölü, doğusunda Sakarya merkez ilçesi Adapazarı, güneyinde Samanlı Dağları, Geyve ve Pamukova İlçesi, batısında da kartepe ilçesi yer alır. Yüz ölçümü 14 km²; denizden yüksekliği de 36 m.'dir. Sakarya'nın alan olarak yüzölçümü en küçük, nüfus yoğunluğu en fazla olan ilçesidir (<http://sapanca.bel.tr/> Erişim: 27.09.2017).

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) 2017 raporuna göre Sapanca ilçesinin 40.343 nüfusu vardır. Sapanca ilçesinde 20.190 erkek, 20.153 kadın vardır (<http://www.tuik.gov.tr/> Erişim: 27.03.2018).

Sapanca, doğa ve spor tutkunlarının kano, trekking, atv safari ve kamp gibi faaliyetleri yapabileceği muhteşem bir lokasyondur. Ayrıca, bölgede Sapanca tarihine ışık tutan birçok tarihi eser mevcuttur. Geçmişten günümüze çok önemli bir yer tutan Sapanca, turizm alanında çok büyük bir potansiyel taşımaktadır. Özellikle Sapanca ve çevresinde bulunan; Sapanca gölü, Kırkpınar, Maşukiye, Soğucak, Kartepe ve Derbent turistik bölgeleri ile dört mevsim ziyaretçi ağırlamaktadır. Yerli ve yabancı turistlerce yıl içerisinde her dönemde tercih edilen Sapanca, içinde doğa tutkusu oluşturacak zenginlikleriyle keşfedilmeyi bekliyor. Son yıllarda özellikle Ortadoğulu ziyaretçilerin yoğun ilgisini çekmektedir (<http://www.dreamofholiday.com.tr/tr/tanitim/24/sapanca-tanitim.html> Erişim: 28.09.2017).

4.10.2. Spor Hizmetleri ve Yatırımları

Çizelge 1. 8. Sapanca İlçesine Ait Spor Tesis Durumu

Tesisin Adı	Cinsi	Yapım Yılı
Atatürk Stadı	Stad	1985
Kırkpınar Futbol Sahası	Futbol Sahası	1989
Kurtköy Futbol Sahası	Futbol Sahası	1991
Sapanca Spor Salonu	Spor Salonu	1990
Sapanca Kamp Eğitim Merkezi	Kamp Eğitim Merkezi	2002

Kaynak: (<http://sakarya.gsb.gov.tr/> Erişim Tarihi: 26.09.2017).

Yukarıdaki çizelge incelendiğinde Sapanca ilçesinde bulunan spor tesisleri hakkında bilgi verilmiştir. İlçede beş adet spor tesisi olduğu görülmektedir.

4.11. KAYNARCA İLÇESİNİN MEVCUT DURUMU, SPOR HİZMETLERİ VE YATIRIMLARI

4.11.1. Mevcut Durumu

Kaynarca İlçesi Sakarya İli'nin Kuzey batısında yer alır. Doğuda Karasu, Batıda Kocaeli'ye bağlı Kandıra İlçesi Güneyde Adapazarı Merkez İlçesi ve Kuzeyde Karadeniz ile çevrilidir. İl merkezine uzaklığı 34 km²'dir. Yüzölçümü 360. 27 km² dir (<http://sakaryakaynarca.bel.tr/> Erişim: 27.09.2017).

İlçemizin ekonomisi tarıma dayalıdır, halkımızın %70'inin başlıca geçim kaynakları tarım ve hayvancılıktır(<http://sakaryakaynarca.bel.tr/> Erişim Tarihi: 27.09.2017).

TÜİK (Türkiye İstatistik Kurumu) 31.12.2017 tarihli verilerine göre kaynarca ilçesinin nüfusu 23.760'dir (www.tuik.com.tr Erişim: 27.03.2018).

4.11.2 Spor Hizmetleri ve Yatırımları

Çizelge 1. 9. Kaynarca İlçesine Ait Spor Tesis Durumu

Tesisin Adı	Cinsi	Yapım Yılı
Kaynarca Stadı	Futbol Sahası	1996
Yeşilova Futbol Sahası	Futbol Sahası	-
Kaynarca Spor Salonu	Spor Salonu	1990

Kaynak: (<http://sakarya.gsb.gov.tr/> Erişim Tarihi: 26.09.2017).

Yukarıdaki çizelge incelendiğinde Kaynarca ilçesinde bulunan spor tesisleri hakkında bilgi verilmiştir. İlçede üç adet spor tesisi olduğu görülmektedir.

4.12. FERİZLİ İLÇESİNİN MEVCUT DURUMU, SPOR HİZMETLERİ VE YATIRIMLARI

4.12.1. Mevcut Durumu

Kuzeyinde ve doğusunda Karasu, güneyinde Söğütlü, güneydoğusunda Hendek, batısında ise Kaynarca ilçeleri yer almaktadır. Yüzölçümü 160 km² olup, deniz seviyesinden yüksekliği 50 metredir. İlçe geneli orta yükseklikte tepelerle kaplı olup, ilçenin en yüksek noktası 210 metredir (www.ferizli.gov.tr Erişim: 27.09.2017).

Ferizli İlçesi hudutları dâhilinde ve planlama alanı sınırına çok yakın bulunan Organize Sanayi Bölgesi, vardır. İlçenin başlıca geçim kaynağı tarımcılıktır. (<http://www.csb.gov.tr/> Erişim: 06.10.2017).

Adrese Dayalı Nüfus Sayımına göre İlçe 2017 yılı toplam nüfusu 25.909'dur. İlçede 13.679 erkek, 12.230 kadın vardır (www.tuik.gov.tr Erişim: 27.03.2018).

4.12.2. Spor Hizmetleri ve Yatırımları

Çizelge 1. 10. Ferizli İlçesine Ait Spor Tesis Durumu

Tesisin Adı	Cinsi	Yapım Yılı
Ferizli İlçe Stadı	Futbol Sahası	1996
Sinanoğlu Futbol Sahası	Futbol Sahası	1985
Gölkent Futbol Sahası	Futbol Sahası	2002
Ferizli Spor Salonu	Spor Salonu	2017

Kaynak: (<http://sakarya.gsb.gov.tr/> Erişim: 26.09.2017).

Yukarıdaki çizelge incelendiğinde Ferizli ilçesinde bulunan spor tesisleri hakkında bilgi verilmiştir. İlçede dört adet spor tesisi olduğu görülmektedir.

4.13. KARAPÜRÇEK İLÇESİNİN MEVCUT DURUMU, SPOR HİZMETLERİ VE YATIRIMLARI

4.13.1. Mevcut Durumu

Sakarya İlinin Güney doğusunda yer alan bir ilçedir. Yüzölçümü: 127 km² rakımı ise: 84 metredir (<http://www.karapurcek.bel.tr/> Erişim: 27.09.2017).

2017 TÜİK verilerine göre Karapürçek'in nüfusu 12.773'dür. İlçe 6.495 erkek, 6.278 kadın vardır (www.tuik.gov.tr Erişim: 27.03.2018).

İlçenin 7 mahallesi ve 8 köyü bulunmaktadır. Sakarya'nın yüz ölçümü olarak %2,63'lük kısmını kaplamaktadır. İlçenin geçim kaynağı tarımcılıktır. Küçük ölçekli işletmeler vardır (<http://www.marka.org.tr/> Erişim: 06.10.2017).

4.13.2 Spor Hizmetleri ve Yatırımları

Çizelge 1. 11. Karapürçek İlçesine Ait Spor Tesis Durumu

Tesisin Adı	Cinsi	Yapım Yılı
Karapürçek Stadı	Stad	2006
Karapürçek Spor Alanı	Spor Alanı	-

Kaynak: (<http://sakarya.gsb.gov.tr/> Erişim: 26.09.2017).

Yukarıdaki çizelge incelendiğinde Karapürçek ilçesinde bulunan spor tesisleri hakkında bilgi verilmiştir. İlçede iki adet spor tesisi olduğu görülmektedir.

4.14. TARAKLI İLÇESİNİN MEVCUT DURUMU, SPOR HİZMETLERİ VE YATIRIMLARI

4.14.1. Mevcut Durumu

İlçenin yüzölçümü 334 km² olup, bu alanın % 20 si tarım alanı, %60 ı orman ve fundalık alan, %10 u çayır ve mera alanı, %10 u tarım dışı alandır. Doğal bitki örtüsünü ormanlar oluşturmaktadır (<http://www.tarakli.bel.tr/> Erişim: 27.09.2017). İlçenin yüzölçümü 292 km² olup, Sakarya ilinin yüzölçümünün %6,53'lük kısmını kaplamaktadır (<http://www.marka.org.tr/> Erişim: 06.10.2017).

2017 yılı TÜİK verilerine göre toplam nüfusu 6.849'dür. İlçede 3.444 erkek, 3.405 kadın vardır (www.tuik.gov.tr Erişim: 27.03.2018).

4.14.2. Spor Hizmetleri ve Yatırımları

Çizelge 1. 12. Taraklı İlçesine Ait Spor Tesis Durumu

Tesisin Adı	Cinsi	Yapım Yılı
Taraklı Stadı	Futbol Sahası	1996
Taraklı Spor Salonu	Spor Salonu	1985
Batakköy Futbol Sahası	Futbol Sahası	2016

Kaynak: (<http://sakarya.gsb.gov.tr/> Erişim Tarihi: 26.09.2017).

Yukarıdaki çizelge incelendiğinde Taraklı ilçesinde bulunan spor tesisleri hakkında bilgi verilmiştir. İlçede üç adet spor tesisi olduğu görülmektedir.

4.15. KOCAALİ İLÇESİNİN MEVCUT DURUMU, SPOR HİZMETLERİ VE YATIRIMLARI

4.15.1. Mevcut Durumu

Kocaali, Sakarya ilinin ve Karadeniz Bölgesinin deniz kenarında yer alan en batıdaki ilçesidir. Başlıca geçim kaynakları fındık tarımı, hayvancılık ve turizmdir (<http://www.kocaali.bel.tr/> Erişim: 27.09.2017).

Kocaali'nin, yüzölçümü 259 km² olup, Sakarya ili yüzölçümünün %5,80'ini kaplamaktadır. 2012 yılı TÜİK verilerine göre, ilçenin toplam nüfusu 21.387'dir. Kocaali ilçesinde küçük çapta işletmeler vardır. Bölgenin geçim kaynağı tarımcılıktır (<http://www.marka.org.tr/> Erişim: 06.10.2017).

TÜİK raporlarına göre 2017 Kocaali ilçesinin nüfusu 20.858'dir İlçede 10.474 erkek, 10.384 kadın vardır (<http://www.tuik.gov.tr> Erişim: 27.03.2018).

4.15.2. Spor Hizmetleri ve Yatırımları

Çizelge 1. 13. Kocaali İlçesine Ait Spor Tesis Durumu

Tesisin Adı	Cinsi	Yapım Yılı
Kocaali Stadı	Stad	1985
Karapelit Spor Alanı	Spor Alanı	-
Çukurköy Spor Alanı	Spor Alanı	-
Kocaali Spor Salonu	Spor Salonu	1990

Kaynak: (<http://sakarya.gsb.gov.tr/> Erişim Tarihi: 26.09.2017).

Yukarıdaki çizelge incelendiğinde Kocaali ilçesinde bulunan spor tesisleri hakkında bilgi verilmiştir. İlçede dört adet spor tesisi olduğu görülmektedir.

4.16. SÖĞÜTLÜ İLÇESİNİN MEVCUT DURUMU, SPOR HİZMETLERİ VE YATIRIMLARI

4.16.1. Mevcut Durumu

Söğütü'nün 2017 verilerine göre nüfusu, 14.044'dür. 7.099 erkek ve 6.945 kadından oluşmaktadır. Yüzde olarak ise: %50,55 erkek, %49,45 kadındır (www.tuik.gov.tr Erişim: 27.03.2018). İlçenin ekonomisi tarım ve hayvancılığa dayalıdır.

Her yıl temmuz ayında ise tarım, hayvancılık ve süt festivali düzenlenir (<http://www.sogutlu.gov.tr/> Erişim: 06.10.2017).

4.16.2. Spor Hizmetleri ve Yatırımları

Çizelge 1. 14. Söğütlü İlçesine Ait Spor Tesis Durumu

Tesisin Adı	Cinsi	Yapım Yılı
Söğütlü Stadı	Stad	1996
Söğütlü Belediyesi Akçakamış Stadı	Stad	2007
Söğütlü Belediyesi Akarca Futbol Sahası	Futbol Sahası	1990
Söğütlü Belediyesi Rüstemler Futbol Sahası	Futbol Sahası	2005

Kaynak: (<http://sakarya.gsb.gov.tr/> Erişim Tarihi: 26.09.2017).

Yukarıdaki çizelge incelendiğinde Söğütlü ilçesinde bulunan spor tesisleri hakkında bilgi verilmiştir. İlçede dört adet spor tesisi olduğu görülmektedir.

2. AMAÇ

Bu çalışmanın amacı belediyelerin stratejik planlarını spor yönüyle incelemek ve stratejik planları olan belediyelerin ilgili yöneticilerinin görüşlerinin belirlenmesidir.

3. YÖNTEM

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemi altında, yazılı verilerin analizini kapsayan ve yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Doküman taramasında Sakarya İlinde bulunan altı ilçe belediyesinin ve bir büyükşehir belediyesinin 2015-2019 yıllarını kapsayan stratejik planları incelenmiştir. Dokuz ilçe belediyesinin stratejik planı olmadığından çalışma dışı tutulmuştur. Çalışmanın başka bir boyutunda ise, belediye yöneticilerinin spor hizmet ve yatırımları konusunda görüşlerini almak için uzmanlar eşliğinde oluşturulan görüşme formu ile veriler elde edilmiştir.

3.1 Araştırma Modeli

Nitel araştırmanın en belirgin özelliklerinden bir tanesi, doğal ortamda meydana gelen olgu, olay ya da davranışlar üzerine yoğunlaşarak araştırmaların sürdürülmesidir. Davranışlar ya da davranışların ortaya çıktığı ortam araştırmacılar tarafından manipüle edilemez, dışarıdan bir müdahale yapılmaz. Doğal ortamlar bazen bir sınıf olabileceği gibi, okul, klinik, ya da bir mahalle bile olabilir. Bu nedenle genellikle nitel araştırmalar saha araştırmaları gibi tanımlanmaktadır. Nitel araştırmaların sahada gerçekleştirilmesinin iki temel nedeni vardır. Birincisi, davranışlar, dışsal müdahale ve kontrol olmadan ortaya çıktığında en iyi şekilde anlaşılır. İkinci neden ise, davranışın anlaşılması durumunda bağlam çok önemlidir. Duruma ilişkin özellikler dikkate alınmadan davranışların, olgu ve olayların anlaşılması mümkün değildir. Bu nedenle nitel araştırmacılar doğrudan konuyla ilgili ortama giderler ve verilerini toplarlar (Büyüköztürk ve diğ. 2015).

Bu çalışma nitel araştırma yöntemi adı altında verilerin toplanıp, incelenmesini kapsamaktadır. Sakarya'nın merkez ve ilçe belediyelerinin internet sitelerinden stratejik planlarına ulaşarak toplamda 16 belediyeden yedi belediyenin stratejik planları incelenmiştir. Stratejik planı olan belediyelerin yöneticileriyle görüşülüp, önceden uzmanlar eşliğinde hazırlanmış görüşme sorularıyla, yöneticilerin spor hizmetleri ve yatırımları konusunda görüşleri, oluşturulan veriler ile elde edilmiştir.

3.2 Çalışma Alanı

Araştırmada stratejik planlar boyutunda altı ilçe belediyesinin ve bir büyükşehir belediyesinin stratejik planları incelenmiştir. Dokuz ilçe belediyesinin stratejik plan yapma zorunluluğu olmadığından çalışma dışı tutulmuştur. Araştırmanın başka bir aşamasında ise,

belediye yöneticilerinin spor hizmet ve yatırımları konusunda fikirlerini öğrenmek için, ilgili belediyeler ziyaret edilerek görüşmeler yapılmıştır.

3.3. Katılımcılar

Bu çalışmanın katılımcıları Sakarya ili ve ilçelerinde görev yapan belediye yöneticilerinden oluşmaktadır. Örneklem belirleme sürecinde Sakarya'daki merkez il ve ilçe belediyelerindeki spordan sorumlu yöneticiler seçilmiştir. Bu yöneticilerin bilgi verecek kadar belediyelerde çalıştığı bilinmektedir.

Çalışmanın başka bir aşamasında Sakarya'daki 50 bin ve üzeri belediyelerin web siteleri ziyaret edilerek stratejik planları incelenmiştir. Sakarya'daki 16 belediyeden yedisinin stratejik planı incelenmiş ve belediyede çalışan yöneticilerin spor hizmet ve yatırımlarına yönelik görüşleri alınmıştır. İlgili belediyenin spor ile ilgili yöneticisi olması ve stratejik plan süreci ile ilgili bilgi sahibi olmasından dolayı bu kişiler seçilmiştir. Aşağıdaki çizelgede katılımcılara ait bilgiler mevcuttur.

Çizelge 3. 1. Katılımcılara İlişkin Bilgiler

Kurum	Görevi	Yöneticilik Özgeçmişi	Görüşme Süresi(dk-sn)
B1	Yönetici	4 yıl	24:24
B2	Yönetici	3 yıl	29:29
B3	Yönetici	4 yıl	29:27
B4	Yönetici	1 yıl	26:16
B5	Yönetici	3 yıl	38:33
B6	Yönetici	2 yıl	36:26
B7	Yönetici	3 yıl	44:12

Katılımcılara ait bilgiler incelendiğinde, katılımcıların belediyelerde spor hizmetleri ve yatırımları alanında görev alan kişiler olduğu tespit edilmiştir. Görüşme sürelerine bakıldığında katılımcıların, görüşme sürelerinin farklı olduğu fakat yeterli bir zaman dilimi olduğu kanaatine varılmıştır.

3.4. Veri Toplama Araçları

Verilerin toplanma kısmında araştırmacı belediyelerin web sitelerinden stratejik planları temin etmiş, literatürden kaynak taraması yaparak çalışmasını zenginleştirmiştir. Nitel araştırmanın yarı yapılandırılmış görüşme formunda ise, araştırma için belediyede çalışan yöneticilere yönelik görüşme soruları hazırlanmıştır. Görüşme sorularının hazırlanmasında alanında uzman dört kişinin bilgisine başvurulmuştur. Görüşme formu alanında uzman kişilerin tavsiyesiyle dokuz sorudan oluşmaktadır. Spor hizmetleri ve yatırımlarıyla alakalı sorular hazırlanmıştır. Görüşme formu oluşturulmasında ön çalışmada 21 soru belirlenmiş, daha sonra 17 soruya düşürülmüş ve son olarak özgün halini almıştır.

Araştırmada, katılımcıların da düşünmediği veya sonradan eklemek istediklerinde meydana gelecek durumlar için görüşme tekniğe uygun yarı yapılandırılmış görüşme formu geliştirilmiştir (Özgüven 2004).

Farklı belediyelerde çalışan yöneticilerin spor hizmetleri ve yatırımları konusunda fikirlerini öğrenmek için, belediyelerdeki politikalarının yönetim ve işbirliği sürecini incelemek için öncelikle konu ile ilgili literatür taranmış ve araştırma problemi kapsamında yarı yapılandırılmış görüşme formu geliştirilerek, genel niteliğe sahip sorular hazırlanmıştır. Spor hizmet ve yatırımları konusunda hazırlanan soruların ön hazırlığı yapılarak, soruların yöneticilerde net ve anlaşılabilirliği, bütün katılımcılarda aynı şekilde anlamaları ve ifade etme düzeylerine yönelik bakış açılarını keşfetmeye ilişkin yeterliliğine bakılmıştır.

Görüşme sorularını hazırlarken daha nesnel olması açısından alanında uzman kişilerden destek alınmış ve görüşme formuna nihai şekli verilmiştir. Bu hazırlanan soruların kapsam geçerliliği yapılmaya çalışılmıştır. Kapsam geçerliği, ölçme aracında bulunan maddelerin ölçme amacına uygun olup olmadığı, ölçülmek istenen alanı temsil edip etmediği sorunu ile ilgili olup, “uzman görüşü” ne göre belirlenir. Önce uzmanların tavsiyeleri doğrultusunda soru havuzu oluşturulmuştur. Bu oluşturulan soru havuzundan belediyelerin spor hizmet ve yatırım alanına yönelik olanlar değerlendirilmiştir.

Görüşmede katılımcılara bilgiler verilmiştir. Yöneticilere araştırmanın etik boyutunda adı, soyadı ve çalıştıkları ilgili bölüm hakkında kodlamalar yapılmıştır. Gerekli izinler alındıktan sonra yöneticilerin rahat olabileceği bir yerde görüşülüp, konu hakkında detaylı bilgi verildikten sonra görüşme gerçekleşmiştir. Görüşmeler yaklaşık 24 - 44 dakika arasında gerçekleşmiştir.

3.4.1. Verilerin Toplanması

Araştırmada verilerinin toplanması için izlenen yöntem bu bölümde sunulmuştur. Araştırmada verilerin toplanması, yapılan iş ve işlemler bizzat araştırmacı tarafından gerçekleştirilmiştir. Araştırmalarda en sık kullanılan veri toplama tekniği olan görüşmenin en büyük ayrıcalığı, bireylerin düşüncelerini kendi perspektifleriyle ve kendi cümleleriyle ifade edebilmelerine fırsat verilmiş olmasıdır. En bilinen görüşme sınıflandırmasında, önceden belirlenmiş görüşme sorularından oluşan yarı yapılandırılmış görüşme ve görüşme sürecinde ortaya çıkan soruların yer aldığı bir gidişat söz konusudur (Koca 2017).

Görüşme tekniği, nitel araştırmada en çok tercih edilen yöntem olarak bilinmektedir. Araştırmada ‘’yarı yapılandırılmış’’ görüşme yöntemi uygulanmıştır. Bu yöntemde dikkatlice ve sırasıyla yazılmış birtakım, aynı içerikte sorulardan meydana gelmektedir. Bu yöntem sayesinde görüşmeci yanlılığını ve öznelliğini azaltılmaktadır. Görüşme yapılmadan önce telefon, e-mail vb. araçlarla randevu alınarak yapılmıştır.

Araştırmanın birinci aşamasında nüfusu 50 bin ve üzeri olan belediyelerin web sitelerinden stratejik planları temin edilerek sistematik olarak incelenmiştir. Stratejik planlarda belediyelerin, spor hizmetleri ve yatırımları alanındaki ifadeleri incelenmiştir.

Araştırmanın ikinci aşamasında ise stratejik planı olan belediyelerin, ilgili yöneticilerine önceden hazırlanmış görüşme formundaki sorular ile araştırma hakkında bilgi verilmiştir. Araştırmacı, yöneticilerin hazır olduğu zaman görüşme sorularını sormaya başlamıştır. Her soru hakkında tek tek fikirlerini almıştır. Araştırmacı, araştırmanın içinde görüşme formunun hazırlanmasından, yöneticilerle görüşülmesine kadar araştırmanın içinde yer almıştır. Ayrıca belediyelere araştırmanın içeriği hakkında bilgiler e-mail aracılığı ile gönderilmiştir. Görüşme sorularını gösterip, içtenlik ve samimiyetle cevap verilmeleri istenmiştir. Araştırmada verilerin toplanması boyutunda literatürden araştırma yapılmış ve belediyelerin stratejik planları incelenmiştir. Araştırmada nüfusu 50 bin ve üzeri olan belediyelerin stratejik planlara bakılmıştır.

3.5. Geçerlik Ve Güvenilirlik

Nitel araştırma ile ilgili başlıca sorun aslında, araştırmacıların gördükleri ya da duyduklarına ne derece güvenebilecekleri etrafında dönmektir. Bir nitel araştırmanın bilimsel olarak kabul edilebilmesi için araştırma sürecinin ve sonucunun tutarlı ve diğer araştırmacılar tarafından yeniden uygulanabilir olması önem taşımaktadır. Başka bir deyişle, araştırmanın inandırıcılığı konusunda sorunlar yaşanabilir. Araştırmacının elde ettiği bulguların gerçekliğine, benzer ortamlarda sonuçların geçerliliğine, süreçlerin birbiriyle tutarlı olmasına ilişkin kanıtları da sunması gerekir (Yıldırım ve Şimşek 2005).

3.5.1. Geçerlik

Nitel araştırmalarda iç geçerlilik araştırmacının belirlediği kategorilerin ve yorumların gerçekleşen doğrularla örtüşmesine ve gerçeği yansıtmasına bağlıdır (Büyüköztürk ve diğ. 2015).

Nitel araştırmalarda dış geçerlilik nicel araştırmalarda olduğu gibi sonuçların genellenebilirliğine bağlıdır. Nitel araştırmalarda amaç belli bir olgunun derinlemesine anlaşılmasını sağlamak olduğu, geniş bir örnekleme temsil etmediği ve seçilen yöntem yapılan çalışmaya özgü olduğu için nitel araştırmaların genellenebilirliği düşüktür. Nitel araştırmalarda karşılaştırılabilirlik ve dönüştürülebilirlik kavramları dış geçerlikle ilişkili olarak kullanılır (Büyüköztürk ve diğ. 2015).

Bu araştırmanın nitel boyutu ile ilgili geçerlik çalışması aşağıdaki durumlar dikkate alınarak yapılmıştır.

- Elde edilen bulgular kendi içerisinde tutarlı ve anlamlı bir bütün olmasına dikkat edilmiştir.
- Elde edilen veriler önceden oluşturulan kavramsal çerçeve ve kuram ile uyumludur. Bu durum veri toplamada temel oluşturmuştur.
- Araştırmanın bulgularından elde edilen yorumlar veriler ile tutarlılık göstermektedir.
- Araştırmanın yöntemi ve süreçleri ayrıntılı olarak tanımlanmıştır.
- Veri toplama yöntemi, yorumlama ve sonuçlara ulaşma açıkça ifade edilmiştir.
- Araştırma sonuçları, araştırmanın bütünü ile tutarlılık göstermektedir.
- Bulguların elde edilmesinde dijital kayıt ile birlikte, araştırmacı tarafından kısa notlar tutularak kaydedilmiştir.

- Açık, anlaşılır olmayan kavramlar belirlenmiştir. Yöneticilerle görüşülüp, soruların anlaşılabilirliği denenmiş ve görüşme sorularının nihai şekli verilmiştir.

3.5.2. Güvenilirlik

Nitel araştırmalardaki güvenilirlik tanımı nicel araştırmalardan biraz daha farklıdır. Nitel araştırmalarda araştırmacılar davranıştaki tutarlılığa bakma yerine daha çok yaptıkları gözlemin doğruluğuna bakarlar. Bu nedenle, güvenilirlik çalışılan ortamda meydana gelen her şeyi veri olarak kaydetmektir. Nitel bir çalışmada detaylı alan kayıtlarının alınması, araştırma ekini tarafından doğru ve kapsamlı bilgi sağlanması, doğruluk için alan notlarının katılımcılar tarafından incelenmesi, ses ve görüntü kayıtlarının tutulması, resimlerin çekilmesi, katılımcılardan alıntılar yapılması ve alıntıların ekleme yapılmadan olduğu gibi verilmesi güvenilirliği artırmaktadır (Büyüköztürk ve diğ. 2015).

Bu araştırmanın güvenilirlik çalışması aşağıdaki durumlar dikkate alınarak yapılmıştır.

- Elde edilen ham veriler her zaman başkalarının inceleyeceği şekilde muhafaza edilmektedir.
- Araştırma soruları net bir şekilde hazırlanıp, verilerin uyumluluğuna bakılmıştır.
- Veriler amaca uygun ve ayrıntılı bir şekilde toplanmıştır.
- Güvenirliği sağlamak amacıyla alanında uzman, birbirinden bağımsız dört araştırmacı tarafından desteklenmiştir. Bu uzmanlar nitel araştırma sürecine daha önce dahil olmuş kişilerdir.

3.6. Verilerin Çözümlemesi

Araştırma için kullanılan görüşme formu yolu ile elde edilen bulguların nasıl çözümlendiği ile ilgili bilgilerin nitel boyuttaki incelemeleri aşağıda sunulmuştur.

Görüşme sonucu elde edilen verilerin araştırma problemine ilişkin hangi sonuçları ortaya koyduğunu belirlemek için betimsel analiz yöntemi ile toplanan veriler tanımlanmaya çalışılmıştır. Betimsel analizde özetlenen yorumlar ve veriler, içerik analizi ile detaylandırılmıştır.

Araştırmacı tarafından gerçekleştirilen görüşme ve telefon iletişimleri sonucunda elde edilen ham veriler bilgisayar ortamında düzenlenmiş ve analiz yapılacak hale getirilmiştir. Verilerin analizi için nitel araştırma tecrübesi olan dört uzmandan destek alınmıştır.

Görüşme sorularına cevap veren spordan sorumlu yöneticilerin B1, B2, B3, B4, B5, B6, B7 olarak kodlanmıştır. Ham veriler düzenli bir hale getirilerek özetlenmiş ve birbirine benzeyen veriler bir araya getirilerek temalaştırma işlemi yapılmıştır. Daha sonra kodlar ve temalar olarak tablolaştırılarak bulgular sunulmuş ve yorumlamaya hazır hale getirilmiştir.

Stratejik plan, yaklaşımı doğrultusunda tasarlanan bu araştırmada ‘‘içerik analizi’’ yapılmıştır. Veriler dört aşamada analiz edilmiştir. 1. Verilerin kodlanması, 2. Kodlanan verilerin temaların belirlenmesi, 3. Kodların ve temaların düzenlenmesi, 4. Bulguların tanımlanması ve yorumlanması (Yıldırım ve Şimşek 2008). Analiz sürecinde öncelikle, görüşme kayıtları ve yazılı formlar deşifre edilip çözümlenmeler yapılmıştır.

Veriler hem nicel hem de nitel yöntemlerle toplanabilir. Araştırmada daha geçerli ve güvenilir sonuçlara ulaşmada mümkünse birbirini tamamlayacak veri toplama yöntemlerinin birlikte kullanılması, veri toplamada zenginleştirme olarak da bilinen çeşitlemenin (triangulation) sağlanması daha uygun olacaktır. Araştırmacının araştırmanın amacını güden kişi olarak verilerin çözümlenmesinde istemeden de olsa yanlı davranabileceği dikkate alınmalı ve çözümlenme sürecinin güvenilirliği için uzman görüşü alınması, değerlendiriciler arası güvenilirlik düzeyine bakılması önerilir (Büyüköztürk ve diğ. 2015). Bu araştırma kapsamında uzman görüşüne başvurulmuştur.

3.7. Araştırmacının Rolü

Araştırmacı, 2010 yılında Sakarya Üniversitesi Spor Yöneticiliği bölümünde öğrenim görmeye başlamış 2014 yılında mezun olmuştur. Yüksek Lisansını Kocaeli Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Anabilim dalında yaparak pratik, teknik ve teorik olarak kendini geliştirmiştir. Yüksek lisans eğitimi boyunca spor yönetimi üzerine çeşitli panel, seminer ve kongrelere katılarak tecrübeler edinmeye çalışmıştır. Bu tecrübelerin Sakarya’da yaşamasının ve çeşitli spor organizasyonlarda görev almasının araştırma sürecine katkı sağlayacağı düşünülmüştür.

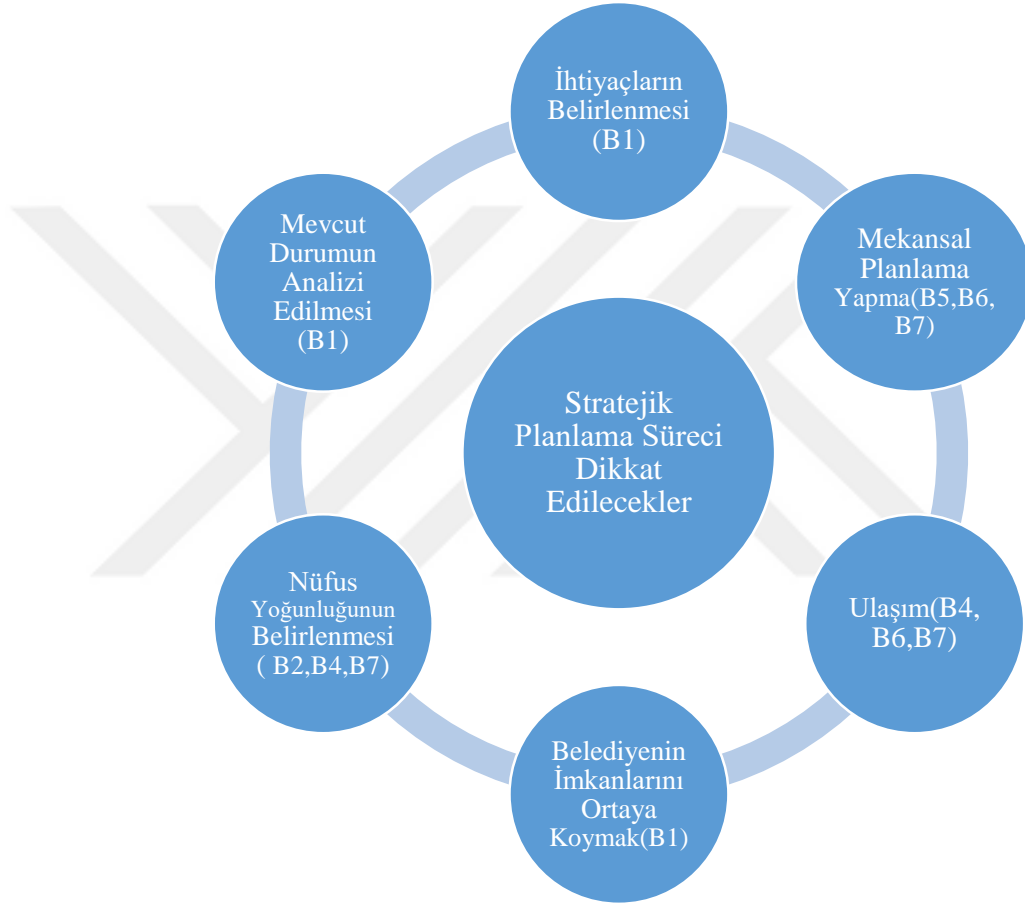
3.8. Alman Etik Kurul Onayının Bilgileri

Araştırmanın etik onayı Kocaeli Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulunun 06/10/2017 tarih ve 2017/07 karar numarası ile alınmıştır.

4.BULGULAR

Çalışmanın bu aşamasında belediyelerin stratejik planları incelenerek, temalar oluşturulmuştur. Ayrıca yöneticilerin spor hizmetleri ve yatırımlarına yönelik görüşleri alınarak sistematik bir şekilde bu kısımda sunulmuştur.

Çizim 4. 1. Spor hizmetleri ve yatırımları açısından stratejik planlama sürecinde dikkat edilecek hususlara ait bulgular

Katılımcı görüşlerine göre; Sakarya belediyelerinin stratejik planlama sürecinde dikkat edilmesi gereken konulara değinilmiştir. Bu konular diğer kuruluşlarla işbirliği, ihtiyaçların belirlenmesi, bütçenin ön gördüğü çalışmalar, mekansal planlama yapma, mevcut durumun analizi edilmesi, nüfus yoğunluğunun belirlenmesi, halkın taleplerinin belirlenmesi, belediyenin imkanlarını ortaya koymak etrafında toplanmıştır.

Mevcut Durumun Analizi

Sakarya belediyelerinin stratejik planlarında dikkat edilecek hususlarından olan mevcut durumun analizi hakkında B1'in bu yöndeki görüşü; *“Stratejik planlamada spor yatırım ve hizmet planlarımız var. Bunda dikkat edilecek hususlar, mevcut durumun iyice analiz edilmesi lazım. Konu Sakarya spor hizmet ve yatırımları ise Sakarya'nın mevcut durumunu ortaya çıkarması lazım.”* şeklindedir.

İhtiyaçların Belirlenmesi

Stratejik planlama sürecinde dikkat edilecekler hususlardan bir diğeri de ihtiyaçların belirlenmesi üzerinedir. Bu noktada yöneticilerin görüşleri alınmıştır. İhtiyaçların belirlenmesi yönelik B1'in bu yöndeki görüşü; *“Konu Sakarya spor hizmet ve yatırımları ise Sakarya'nın mevcut durumunu ortaya çıkarması lazım. Sakarya'nın ihtiyaçlarının belirlenmesi lazım. Sonrada belediyenin imkanlarını koyacağız. Ve imkanlarıyla birlikte hangi dönemde gerçekleştireceğimizi stratejik planlarda spor hizmet ve yatırımlarda planlayacağız. Hedefleri bir bir gerçekleştirmek için yapacağız. Son olarak da beş yıllık stratejik planlama ile birlikte masaya yatıracağız.”* şeklindedir.

Belediyenin İmkanlarını Ortaya Koymak

Stratejik planlama sürecinde dikkat edilecekler hususlarından biri de belediyenin imkanlarını ortaya koymak olduğu belirtilmiştir. Belediyenin imkanlarını ortaya koymaya yönelik B1'in bu yöndeki görüşü; *“Stratejik planlamada her belediye her beş yılda bir planlama yapmak zorundadır. Büyükşehir belediyemiz stratejik planı her beş yılda bir yapmaktadır. Stratejik planlama da spor yatırım ve hizmet planlarımız var. Bunda dikkat edilecek hususlar mevcut durumun iyice analiz edilmesi lazım. belediyenin imkanlarını koyacağız. Ve imkanlarıyla birlikte hangi dönemde gerçekleştireceğimizi stratejik planlarda spor hizmet ve yatırımlarda planlayacağız. Hedefleri bir bir gerçekleştirmek için yapacağız.”* şeklindedir.

Nüfus Yoğunluğunun Belirlenmesi

Stratejik planlama sürecinde dikkat edilecekler hususlardan bir diğeri de nüfus yoğunluğunun belirlenmesi olduğu belirtilmiştir. Stratejik planlamada yöneticiler, nüfus yoğunluğunun üzerinde durmuşlardır. Nüfus yoğunluğunun belirlenmesi yönelik diğeri yönetici B2'nin bu yöndeki görüşü; *“ Belli bir alana düşen rekreasyon alanı, spor alanları zaten kanunen belirlenmiş o alanı ayırıyoruz. Sonra nüfus yoğunluğu ve o alanlardaki imkanlara bakarak belirliyorsunuz. O alanlarda, planladığımız yatırımı yapıyoruz”* şeklindedir.

Nüfus yoğunluğunun belirlenmesine yönelik B4'ün bu yöndeki görüşü; *Toplumun istediğı, toplumdun önce bir istek alınıyor ve o planlamalara göre nüfusun yoğunluğuna bölgelere göre, mesela bizim söyle ifade edeyim. İlçemize baktığımız zaman dağınık bir yapılaşması var. Kapatılan belde ve belediyeler var. Altındere, küçücek gibi ovalarımız var. Büyükşehir yasasında dolasıyla bu bölgeler hepsi belediye 'ye bağlandı.”* şeklindedir.

Nüfus yoğunluğunun belirlenmesine yönelik B7'nin bu yöndeki görüşü; *“Oradaki insan nüfusunun popülasyonunun yoğunluğu önemlidir. Alternatif üç veya dört tane projeyi sunuyoruz vatandaşa, hangisinden çoğunluk geliyorsa arazide biz bunu uyguluyoruz”* şeklindedir.

Mekansal Planlama Yapma

Stratejik planlama sürecinde dikkat edilecekler hususlardan bir diğeri de mekansal planlama yapma olduğu belirtilmiştir. Mekansal planlama yapma ile ilgili B5'in bu yöndeki görüşü; *Bu planlar üzerinden orda ki alandaki açıklığa göre ticaret sahasını, sosyal tesis sahası mı, veya spor tesis alanını ona göre açıyoruz. Yani şuan planlar sabit olduğı için yeni yer açma gibi durum olmuyor. Spor tesis planı biraz geri planda kalmış. Biz hazır planda olanları değerlendirmeye çalışıyoruz.”* şeklindedir.

Mekânsal planlama yapma boyutunda B6'in bu yöndeki görüşü; *“ Belediyelerin 18 uygulaması yapılırken kesinlikle spor alanları yapılmalıdır. Nasıl park, yeşil alanları gibi çıkartılmalıdır. Spor alanları çıkartılmalıdır. Bütün okullarda mesela hendekte yaklaşık 15-20 civarı okul var ama salonu olan bir tane okul bile yok. En büyük sıkıntılardan birisi budur.”* şeklindedir.

Mekânsal planlama yapmaya yönelik B7'nin bu yöndeki görüşü; “ Öncelikle mahal ve mekan, soruların cevaplarını arıyorum. Orda ki insan nüfusunun popülasyonunun yoğunluğu önemlidir. İfade ettiğim gibi öncelikle mahalle kurduğumuz tesise ne kadar hizmet edeceği önemlidir. İmar açısından herhangi bir sıkıntımız yoktur. Bu anlamda profesyonelce açtığımız yeşil alanlar ve sosyal tesisler 250 bin metre karedir. Tesisler anlamında, teknik boyutu saymakla bitmez.” şeklindedir.

Ulaşım

Stratejik planlama sürecinde dikkat edilecekler hususlardan bir diğeri de ulaşım olduğu belirtilmiştir. Ulaşım konusunda yöneticilerin görüşleri alınmıştır. Ulaşım konusunda B4'ün bu yöndeki görüşü; “ Baktığımız zaman dağınık bir yapılaşması var. Kapatılan belde ve belediyeler var. Altındere, küçücek gibi ovalarımız var. Büyükşehir yasasında dolayısıyla bu bölgeler hepsi belediye'ye bağlandı. Baktığımız zaman o bölgelerin ilçemizin merkezine gelme noktasında sıkıntılar yaşıyor. Biz ne yapıyoruz bu noktada o bölgelere sportif anlamında neler yapabiliriz. Çocukların bu spor anlamında yararlanabilecek şeyler neler var. Bu konuda planlama yapıp antrenörlerimizi, spor alanlarını ona göre belirlemeye çalışıyoruz.” şeklindedir.

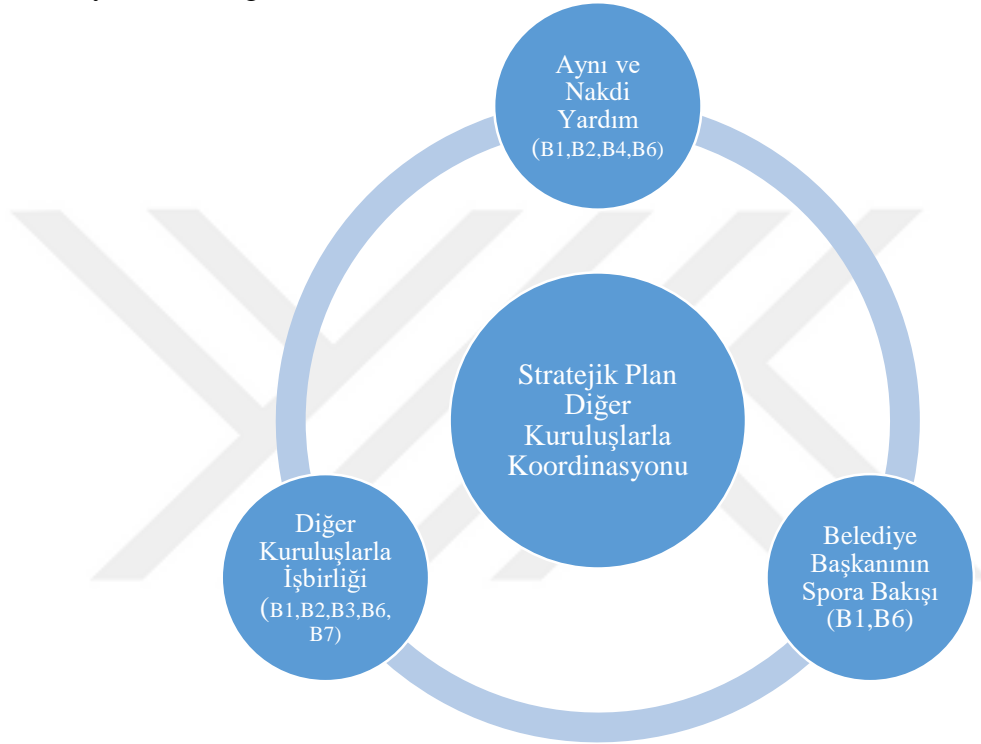
Ulaşım konusunda B6'nin bu yöndeki görüşü; “ Merkezlere insanların ulaşabileceği, yürüyerek çocukların ulaşabileceği salonlar yapmamız gerekiyor. Genelde belediye ile okulların ortaklaşa, sosyal sorumlulukla o bölgenin zengin ve iş adamlarıyla hayırseverlerle salonlar yapılabilir. Destek var ama isteğimiz oranda yok.” şeklindedir.

Ulaşım konusunda B7'nin bu yöndeki görüşü; “ İlçenin doğusuna, uzağına tesis yapmak mantıklı değil. O bölge o tesisin kullanacak kişi sayısı, çok mantıklı değil. Dediğiniz gibi spor tesisini ilçe merkezine veya insanların rahat ulaşabileceği yerlere, yaya, bisiklet veya arabayla rahat gidebileceği ya da evinden çıkıp, spor yapıp yürüyeceği alana açık alanlar seçiliyor.” şeklindedir.

Spor hizmetleri ve yatırımları açısından stratejik plan, diğer kuruluşlar ile koordinasyonu ait bulgular

Çalışmanın bu aşamasında yöneticilerin bizzat kendilerinden, stratejik plan diğer kuruluşlarla koordinasyonu yansıtması hakkındaki fikirleri alınmış ve bulgularda yer verilmiştir.

Çizim 4. 2. Spor hizmetleri ve yatırımları açısından stratejik plan, diğer kuruluşlar ile koordinasyonu ait bulgular

Katılımcı görüşlerine göre; Sakarya belediyelerinin stratejik planlama sürecinde diğer kuruluşlarla koordinasyon sağlamaya değinmişlerdir. Belediye yöneticileri bu konudaki fikirlerini dile getirmiştir. Bu konular diğer kuruluşlarla işbirliği, aynı-nakdi yardımından ve belediye başkanının spora bakışı etrafında toplanmıştır.

Diğer Kuruluşlarla İşbirliği

Katılımcılara göre Sakarya belediyelerinin stratejik planlama sürecinde dikkat edilecekler hususlardan bir diğeri de diğer kuruluşlarla işbirliği olması gerektiği konusudur. Diğer Kuruluşlarla İşbirliğine yönelik B1'in bu yöndeki görüşü; *“Sakarya bu konuda şanslı illerden birisidir. Belediye başkanımızın stratejisi sosyal belediyecilik kapsamında sivil toplum kuruluşlarıyla birlikte önem vererek çalışmalarımızı yapıyoruz. Paydaş kurumlar dediğimiz Sakarya Gençlik Hizmetleri il ve ilçe müdürlükleri Amatör Spor Kulüpleri Federasyonu*

(ASKF) ya da Bakanlık düzeyinde Spor Bakanlığı ile diğer paydaşlarla hizmetlerimizi sunuyoruz. Bu konuda örnek gösterilecek illerden birisiyiz. Birebir istişarelerimize önem veriyoruz. Stratejik planlarımızı buna göre yapıyoruz. Ağırlıklı olarak Gençlik hizmetleri ve spor il müdürlüğü ile iletişim halindeyiz. Amatör Spor Kulüpleri Federasyonu, Sakarya'daki amatör kulüplerin çatı kuruluşudur." şeklinde.

Diğer kuruluşlarla işbirliği B2'nin bu yöndeki görüşü; " Spor hizmet ve yatırımlarımız, diğer kuruluşlarla koordinasyon halindedir. Diğer üst kuruluşlarla koordinasyon olmadan tesis yapamazsınız. Spor alanı ise ASKF ve Gençlik Hizmetleri İl Müdürlüğü veya ilgili spor kulüpleri taleplerini göz önünde bulunmak zorundasınız. Zaten illerde il koordinasyon kurumları vardır. Aylık toplantıları vardır. Bu toplantıda kurumlar arası kurulması gereken koordinasyonu vali veya vali yardımcısıyla birlikte bu koordinasyon sağlanır. Tesisler haricinde sportif faaliyetler düzeyinde de diğer kuruluşlarla koordinasyon halindeyiz." şeklinde.

Diğer kuruluşlarla işbirliğine yönelik B3'ün bu yöndeki görüşü; "Devlet tek başına bir şey yapamıyor. Kendine ait başka yerler varsa yapabiliyor hem de belediye'ye sormadan kendisinin de plan yapma yetkisi var ama bunların hepsinin belediye yönlendirmek zorunda yani bu anlamda onlar bizim stratejik planımızda gözükmüyor ancak ikili görüşmelerle spor il müdürlüğü birlikte şekillenen yatırımlardır Sakarya merkeze yakın yüzme havuzunu devlet yaptırdı. O yatırımı devlet yaptı ancak o yeri belediye tahsis etmiştir. O projeyi başka yere yapacaklardı belediye 'ye ait olan yeri verdiğimiz için oraya yaptılar. Çünkü yer hazır diye. Yer hazır olmalı ve İmar planına uygun olmalıdır." şeklinde.

Diğer kuruluşlarla işbirliği B6'nin bu yöndeki görüşü; " Halk eğitim ve Milli Eğitimle beraber koordinasyon yapıyoruz. Bazı hocalarımızı Halk Eğitim destekli antrenör olarak görevlendiriyor. Oradan destek geliyor. Biz şöyle yardım aldık. Yeri gençlik sporun yeriydi. Belediye dedi ki ben yapacağım dedi. Sonuçta gençlik hizmetleri spora kalacak dedi. Belediye yaptı, gençlik sporun oldu. Bu arsa gençlik sporun arsası ama belediye tesisi yaptı." şeklinde.

Diğer kuruluşlarla işbirliğine yönelik B7'nin bu yöndeki görüşü; " Kesinlikle koordinasyon yansıtmaktadır. Bu konuda gençlik hizmetleri ve spor il müdürlüğü profesyoneldir. Kırsaldan son büyük büyükşehirler yasasıyla beraber büyük beldeler kapanınca burada spor tesisi ihtiyacını gördük. Gelen talepler ve anketörler doğrultusunda buralarda talepleri alıyoruz. ASKF'den proje desteği alıyoruz. Amatör kulüpler bazında

ilgilendiği için gördükleri eksikleri bizlerle paylaşırlar. Beraber eşgüdümle çalıştığımız oluyor. Devletten ve Gençlik ve Spor bakanlığıyla da koordinasyon halindeyiz. İlçemiz çok geliştiği için inşaat sektörü tavan yapmıştır. Büyük inşaat firmaları vardır. Bu firmalardan alınan desteklerle bu amatör kulüplerini desteklemeye çalışıyoruz. ” şeklindedir.

Aynı ve Nakdi Yardım

Katılımcılara göre Sakarya belediyelerinin stratejik planlama sürecinde dikkat edilecekler hususlardan bir diğeri de aynı ve nakdi yardımlardır. Aynı ve Nakdi yardım konusunda B1’in bu yöndeki görüşü; ” *Büyükşehir kanununda ifade edildiği gibi bir önceki yıl gerçekleşmiş vergi gelirlerinin belli oranında nakdi yardım yapabiliyoruz spor kulüplerine ve malzeme yardımı da yapabiliyoruz. Daha da arttırarak devam ediyoruz. Yardımlarda birincisi başarı endeksli yapıyoruz. Başarı varsa ödüllendirilmesi gerekir. Üst seviye ise nakdi yardım lazım. Basketbolda ve Sakaryasporun alt yapısı sorumluluğunu biz üstlendik. Belediye başkanın sözü ile gerçekleşti. Kıstasımız başarıdır. İkinci olarak şehrin stratejik olarak öne çıktığı bilinirliği ve tanınırlığını arttırdığı özel ilgi gösterdiğimiz basketbol, futbol ve bisiklet gibi branşlar var. Birisi önceliğimiz başarı, ikinci önceliğimiz Amatör Spor Kulüpleri Federasyonu üzerinden değişik kulüplere yardımda bulunuyoruz. Tabi Türkiye de en büyük dilimi Futbol branşı almaktadır. ” şeklindedir.*

Aynı ve Nakdi yardım konusunda B2’nin bu yöndeki görüşü; ” *Spor kulüplerine aynı ve nakdi yardım da bulunuyoruz. Cumhurbaşkanı yasal düzenlemeler yaptı. 84 mahallemiz ve 100’ün üzerinde spor kulübümüz var. Belediyemizin desteklediği spor kulübü var. İçinde karate, kürek, judo, basketbol gibi spor branşları vardır. Yardımı yaparken her ölçüğe bakıyoruz yani başarılı kulübe daha fazla başarısız olanlara da çocuklar kötü alışkanlıklardan uzak dursun diye kulüplere yardımda bulunuyoruz. Zamana ve şekle göre değişebilir. İlçemizde spor kompleksi var. Karaman hastanesinin yakınında da kalıyor. Bugünkü parayla 2 trilyon gibi para harcandı. ” şeklindedir.*

Aynı ve Nakdi yardım konusunda B4’ün bu yöndeki görüşü; ” *Güreş, tekvando, karate, judo, badminton takımı var. Nakdi yardım şu şekilde bu kulüplere dışarıya giderken ferdi sporlara baktığımızda masrafları vs. araçları karşılıyor. Yol masraflarını yeme, içme, konaklama masraflarını karşılıyor. Onun yanında bu amatör spor kulüplerine de futbol kulüplerine de yol araçlarını nereye gidecekse deplasmana il’ e uzak olsun yakın olsun araç sağlanıyor. “ şeklindedir.*

Aynı ve Nakdi yardım konusunda B6'nin bu yöndeki görüşü;'' *Spor hizmet ve yatırımları açısından daha çok tesise ağırlık vermelidir. Ulaşım noktasında sporun ulaşım karşılamaında müsabakaya gidip gelmesinde belediye yardımcı olmalıdır. Başarılı kişilere belediyemiz destek oluyor. Onlarla alakalı kaynak yaratmaya çalışıyoruz ama bizimde bireysel uğraşmalarımızla oluyor. Sakarya merkezden gelip kalan sporcularımızda var. Hafta sonları da evine dönüyorlar. Belediye kiradan aldığı bazı gelirlerini de bize yardım amaçlı veriyor. Oradan çocuklara 100, 200, 300 Türk lirası gibi bir harçlık veriyoruz. Ama Türkiye veya Avrupa Şampiyonu olduğu zaman harçlıkları artabiliyor.*'' şeklindedir.

Belediye Başkanının Spora Bakışı

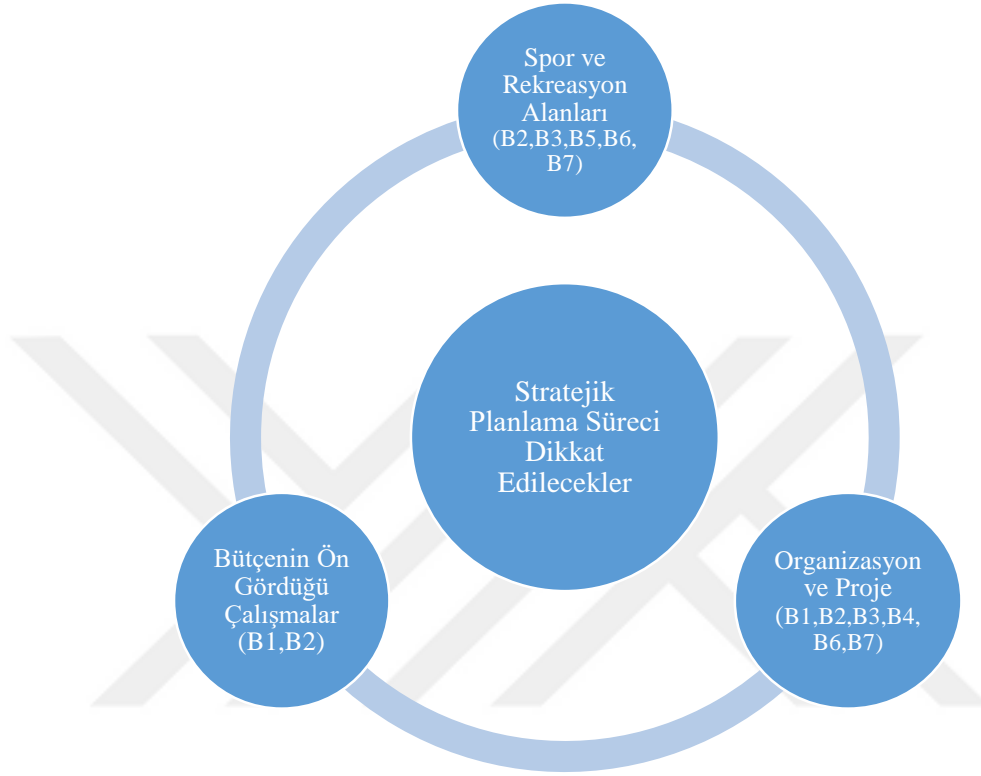
Katılımcılara göre Sakarya belediyelerinin stratejik planlama sürecinde dikkat edilecekler hususlardan bir diğeri de belediye başkanının spor bakışı olduğunu belirtmişlerdir. Belediye başkanının spora bakışı konusunda B1'in bu yöndeki görüşü;'' *Sakarya bu konuda şanslı illerden birisidir. Belediye başkanımızın stratejisi sosyal belediyecilik kapsamında sivil toplum kuruluşlarıyla birlikte önem vererek çalışmalarımızı yapıyoruz. Paydaş kurumlar dediğimiz Sakarya Gençlik Hizmetleri il ve ilçe müdürlükleri ASKF ya da Bakanlık düzeyinde Spor Bakanlığı ile diğer paydaşlarla hizmetlerimizi sunuyoruz.*'' şeklindedir.

Belediye başkanının spora bakışı konusunda B6'nin bu yöndeki görüşü;'' *Buranın eski belediye başkanı, aynı zamanda eski sporcu olduğu için spora önem verdi. Belediye başkanımız Marmara Üniversitesi beden eğitimi bölümünden mezundur. Onun zamanında atmış olduğu temeller sayesinde buralardayız. Hocalarda başkanımızın yetiştirdiği kişilerdir. Belediye Sportif etkinlik ve kulüplere destek sağlıyor. Kulüplere yemek ihtiyacını karşılayabiliyor. Güreş Federasyonu burada kamp yaptı. Belediyemiz deste oldu ve bize artıları oldu. Bizde onların yeme içme ihtiyaçlarını karşıladık.*'' şeklindedir.

Belediyelerin stratejik planlarında spor hizmetleri ve yatırımlarına ait bulgular

Çalışmanın bu kısmında yöneticilerin, spor hizmetleri ve yatırımları konusunda dikkat edilecek hususlara ait görüşlerine yer verilmiştir.

Çizim 4. 3. Belediyelerin stratejik planlarında spor hizmetleri ve yatırımlarına ait bulgular

Katılımcı görüşlerine göre; Sakarya belediyelerinin stratejik planlama sürecinde dikkat edilecek konulara değinilmiştir. Bu konular bütçenin ön gördüğü çalışmalar, spor ve rekreasyon alanları, organizasyon ve proje bakışı etrafında toplanmıştır.

Bütçenin Ön Gördüğü Çalışmalar

Belediye yöneticilerinin görüşlerine göre stratejik planlama sürecinde, dikkat edilecek konulardan bir diğeri de bütçenin ön gördüğü çalışmalar olduğu belirtilmiştir. Bütçenin ön gördüğü çalışmalar hususunda B1'in bu yöndeki görüşü; “ *Bütçeyi göz önünde bulundurmak lazım. İhtiyaç ve imkanları göz önünde bulundurmak lazım. Her seferinde bir üstüne koyarak gitmek lazım. Yardımları bizim geliştireceğimiz stratejilere bağlıdır. Tesisleşme adı altında anlamında bütçe ayıracağız. Büyükşehir kanununda ifade edildiği gibi bir önceki yıl gerçekleşmiş vergi gelirlerinin belli oranında nakdi yardım yapabiliyoruz spor kulüplerine ve malzeme yardımı da yapabiliyoruz. Daha da arttırarak devam ediyoruz.*

Yardımlarda birincisi başarı endeksli yapıyoruz. Başarı varsa ödüllendirilmesi gerekir. Üst seviye ise nakdi yardım lazım. Basketbolda ve Sakaryasporun alt yapısı sorumluluğunu biz üstlendik. Belediye başkanın sözü ile gerçekleşti. Kıstasımız başarıdır. İkinci olarak şehrin stratejik olarak öne çıktığı bilinirliği ve tanınırlığını arttırdığı özel ilgi gösterdiğimiz basketbol, futbol ve bisiklet gibi branşlar var. Birisi önceliğimiz başarı, ikinci önceliğimiz Amatör Spor Kulüpleri Federasyonu üzerinden değişik kulüplere yardımda bulunuyoruz.” şeklindedir.

Bütçenin ön gördüğü çalışmalarda B2'nin bu yöndeki görüşü; “Spor alanları, rekreasyon alanları, imar planlarında gerektirdiği şekilde konulmak zorundadır ve konulmuştur. Sadece gerçekleşen bütçelerde veya gerçekleşmesi mümkün bütçelerle bu alanlara para ayırmak gerekir. Belediyelerde bu imkanlar ölçüden bu imkanlara bütçesinin ön gördüğü bütçede para ayırmaktadır. Ve bu hizmetleri yapmaktadır.” şeklindedir.

Spor ve Rekreasyon Alanları

Belediye yöneticileriyle yapılan görüşmede stratejik planda spor ve rekreasyon alanları konusuna değinmişlerdir. Spor ve Rekreasyon Alanları konusunda B2'nin bu yöndeki görüşü; “Spor tesisleri ve yatırımları daha çok artırılmalıdır. Ama bir tesisi yapmaktan ziyade yaşatmaya da önem veriyoruz. Bununla ilgili yasal düzenlemeler yapılmalıdır. Sadece antrenman ve maç yeri olarak görülmemelidir. Yaşayan bir alan haline getirilmelidir. Tesislerin alt taraflarına büfe, oyun alanları vb. gibi yerler yapılmassa da desteklenirse olur. Şehirlerin kültür merkezlerine gidin ölü yerlerdir. Cuma ve Cumartesi akşamları hizmet veren ölü taş binalardır. Olsa nasıl olması lazım oralar yaşayan alanlar olmalıdır. Sadece yatırım olarak değil yaşayan yerler olarak yapmaya önem vermeliyiz.” şeklindedir.

Spor ve Rekreasyon Alanları konusunda B3'ün bu yöndeki görüşü; “Yapmış olduğumuz parkların içine spor malzemeleri koyuyoruz. İlçe stadının içinde insanlar yürüyüş ve spor yapsın diye spor malzemeleri yerleştirdik. Park yaptığımız zaman içinde mutlaka yürüyüş yolu oluyor. 200 ve 400 metreye kadar bu yürüyüş yolu oluyor. Yürüyüş yolu ve koşu yolu mutlaka yapıyoruz. Biz projeleri yapıyoruz. Park ve bahçe müdürlüğüne verip onlar gerekli olan çalışmaları yapıyorlar. Diğer taraftan devletin yaptığı şeylerin yanında belediyelerin de yaptığı futbol sahaları da var. Halı saha gibi şeyler var. Küçük mini sahalar çok yaptık. Ama durumları iyi değil. Vatandaş istiyor buraya futbol sahası koyun ama hiçbir şekilde kullanılmıyor.” şeklindedir.

Spor ve Rekreasyon Alanları konusunda B5'in bu yöndeki görüşü; *''Spor il müdürlüğüyle, diğer arkadaşları davet edip bilgi alışverişinde bulunuyoruz. Yapılacak tesisler için teknik bilgileri konuşuyoruz. Hatta şunu diyeyim. Spor bakanlığıyla ortak çalışmamız var. Halı sahamızı, şuanda çalışan 8-9 sene oldu. O halı sahayı beraber yaptık. Spor bakanlığı destek de bulundu. Yer istedi. Tesisleri onlar kurdu. Yeri aldık ve kamulaştırdık. O arsayı ve maddi destek de bulundular. Bir kısmını ortaklaşa sistem ortaya çıktı. Aynı yerde fitness, halı saha ve dinlenme alanları vardır. Güzel bir kompleks oldu. Stratejik plan 1-5-10 senelik stratejik planlardır. Yapacaklar olan şeyleri oraya yazıyoruz. Resmi olarak da yayınlıyoruz. Kültür tesis, spor alanları ve Pazar alanları da lazım. Şuanda bir ihale hazır kamulaştırdık oyun sokağı yapıyoruz. İlk bisiklete binen çocukların trafiğe kapalı bir yer yapıyoruz. İhalesi yeni çıkacak, bu yenidir. Çocuk orda eğlenecek. Saha golfu kurduk, santranç kurduk. Masal dünyası kurduk. Çizgi film kahramanların 3 boyutlu figürü yapacağız. Gezilecek dokunacak oynayacak. Sonra şirinler köyüne girecek, bir ormanın içerisine girecek, mantar evlerini görecek. Bizde istiyoruz. Yer yok olsa çok şey yaparız.''* şeklindedir.

Spor ve Rekreasyon Alanları konusunda B6'nin bu yöndeki görüşü; *''Çamlıca beldemiz var oraya salon yaptık. Belediye başkanı ve kopatarif var ortaklaşa onarla yaptırdım. Yukarıda varoş mahallesi var. Okulun deposunu spor salonuna çevirip minder attık. İlçemizde üç yerde antrenman yapıyoruz. Bunların hepsi belediye desteği sayesinde olmuştur.''* şeklindedir.

Spor ve Rekreasyon Alanları konusunda B7'nin bu yöndeki görüşü; *''Şuanda Spor hizmet ve yatırımları açısından ekonomik açıdan baktığımız zaman ilçemiz yeterlidir. Amatör kulüpleri saydık, çocukları saydık, bir çok anlamda bunlarla ilgili sempozyum düzenlenmesi, şenlikler düzenlenmesi, şişme kurulum park, trafik park, yapılıyor. Şişme botlarla geçenlerde tenis kordu kurduk. Çok da eğlenceli oldu. Orda ki çocuklar hopladı, zıpladı ama belki 50 metre ilerdeki tenis kortunun oraya gitti. Çocuğun tenis diye bir kavramı ona aşılabilir. Yani orda basketi gördü. Futbolu gördü. Salıncak gördü. Tabi bu çocukların yaşı 7-8 den bahsediyorum. Tenis kavramını ona aşılabilir. Yüzlerce çocuğa aşılabilir. Beş yıllık Stratejik planda 17-18 milyon TL'lik spora yatırım yaptık. İnsanlara sporu aşılabilir. Bireysel sporlara daha az yatırım yapıyor. Karate için spor salonumuz var belediye destekli ama çok yeterli değil.''* şeklindedir.

Organizasyon ve Proje

Belediye yöneticileri, belediyelerin stratejik planlarında organizasyon ve proje konularına yer verilmesi gerektiğini vurgulamıştır. Yöneticilerin bu konu hakkındaki görüşlerini şu şekilde belirtmişlerdir.

Organizasyon ve Proje konusunda B1'in bu yöndeki görüşü;'' *Bisiklette son dönemlerde bisiklet şehri yapmak istiyoruz. 2020 Dünya bisiklet şampiyonası ilimizde olacak. Cumhurbaşkanlığı himayesinde olacak. İlk defa yapacağız. Dünya bisiklet şampiyonasıyla alakalı bir projemiz var. Bizim bisiklet adası diye Sakarya Nehrinin kenarında çizimleri bitmek üzere olan spor bakanlığına gidip ne destek alacağımızı göreceğiz. Çalışmalarımızın devletin üst kademelerinden zaman zaman destek alıyoruz. Proje geliştirip destek alıyoruz.*'' şeklindedir.

Organizasyon ve Proje konusunda B2'in bu yöndeki görüşü; '' *İlçe belediyemiz Haydi Çocuklar Havuza'' ve ''Haydi Çocuklar Okula ve Anneler'' havuza diye projelerimiz oluyor. Yazın çocuklar yüzüyor kışında annelere yönelik spor faaliyetleri yapılıyor. Bunun içinde Gençlik hizmetleri spor il müdürlüğü ile koordinasyon halindeyiz. Onlardan kulvar tahsis ediyoruz. Belli maliyetleri karşılayarak yapıyoruz.* '' şeklindedir.

Organizasyon ve proje konusunda B3'in bu yöndeki görüşü;'' *Biz projeleri yapıyoruz. Park ve bahçe müdürlüğüne verip onlar gerekli olan çalışmaları yapıyorlar. Diğer taraftan devletin yaptığı şeylerin yanında belediyelerin de yaptığı futbol sahaları da var. Halı saha gibi şeyler var. Küçük mini sahalar çok yaptık.*'' şeklindedir.

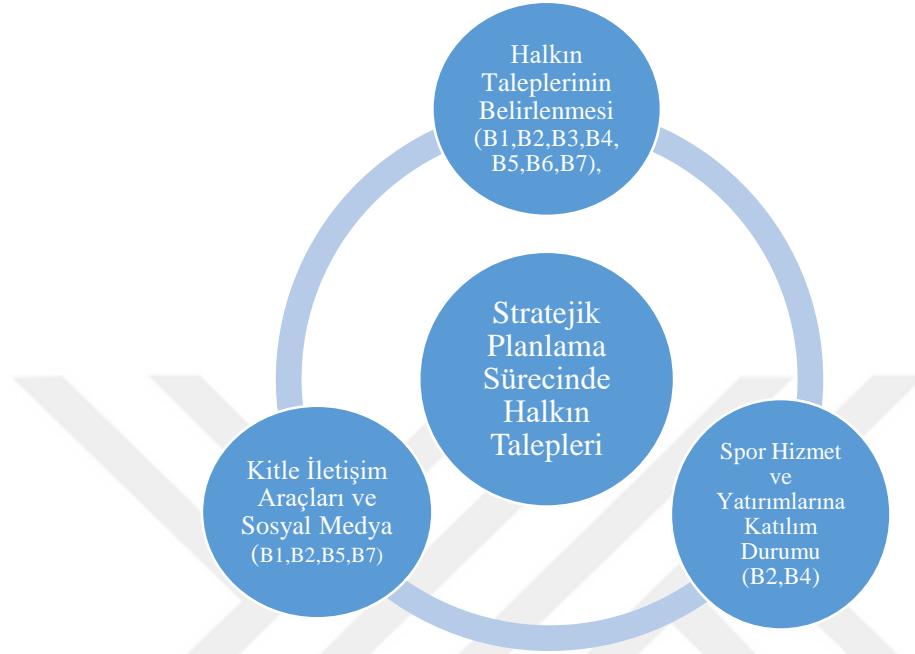
Organizasyon ve Proje konusunda B4'ün bu yöndeki görüşü;'' *Spor bakanlığı ile şöyle bir projemiz talebimiz oldu. Burada ki stadın içerisinde işte spor kompleksi olması için proje hazırlanıyor. Spor bakanlığı ile görüşüldü. İlk etapta 2018 yılında planlamalar yapılmış ama işte bir şeyler projeler maliye bakanlığından bir şeyler çıkabilirse 2018 yılında yapılacak eğer olmazsa 2019 yılında yüzme havuzu gençlik merkeziydi. Kazanılması için uğraşılıyor. Bunu bakanlık yapıyor.*'' şeklindedir.

Organizasyon ve Proje konusunda B6'nin bu yöndeki görüşü;'' *Gaffar Okan turnuvası yaptık karate de, 1000 kişinin katıldığı turnuva yaptık. Dışarıdan da gelen çok kişi oldu. Motosiklet olsun efendime söyleyeyim, dağcılık gibi şeylerde bu yer müsait olabilir. Yaylalar var burada mesela. Keremali yaylasında Teleferik yapma gibi bir projemiz vardı. Bir de başka yaylamızda kayak merkezi düşünülüyordu. Karın erimesi gibi birçok ölçü var ama ne oldu bilmiyorum. Tosfet'in yaptığı yarışlarda var. Bu da ilçenin tanıtımı ve kalkınmasında az da olsa yararlı olmaktadır.*'' şeklindedir.

Organizasyon ve Proje konusunda B7'nin bu yöndeki görüşü; '' *Biz bu yıl futbol akademisi kurduk. Satranç kursları kurduk. Bunu biz yaptık. Gerekli ekipmanlarını da biz karşıladık. 5-8 yaş arası 400 tane çocuğa 8-15 yaş arası 250 çocuğa hizmet verdik. Servislerle topluyoruz. Karasu gençlik derneğimiz var. Bu Kar Genç kadrosundan çok genç arkadaşlarımız var. Bu oluşuma bizde üyeyiz. Basketbol, futbol turnuvaları bu anlamda çok güzel bir oluşum. Ramazan aylarında her ay faaliyetlerimiz var. Yerel medya ve sosyal medya vb. yerlerden takip edebiliyor.*'' şeklindedir.

Belediyelerin stratejik planlarında spor hizmetleri ve yatırımlarına yönelik sızce halkın taleplerine ait bulgular

Çizim 4. 4. Belediyelerin stratejik planlarında spor hizmetleri ve yatırımlarına yönelik sızce halkın taleplerine ait bulgular

Katılımcı görüşlerine göre; stratejik planlama sürecinde halkın taleplerinin dikkate alınması vurgulanmıştır. Belediye yöneticilerinin bu konudaki görüşleri kitle iletişim araçları ve sosyal medya, spor hizmet ve yatırımlarına katılım durumu ve halkın taleplerinin belirlenmesi konuları etrafında toplanmıştır.

Halkın Taleplerinin Belirlenmesi

Stratejik planlama sürecinde dikkat edilecekler hususlardan bir diğeri de halkın taleplerinin belirlenmesi olduğu belirtilmiştir. Yöneticiler, halkın taleplerinin önemini vurgulamışlardır. Halkın taleplerinin belirlenmesinde B1'in bu yöndeki görüşü; *“Birebir halka buluşmalarında oradan gelen talepleri alıp hemen getirilen taleplerimiz de var. Bide anket çalışmalarımız var. Anketlerde ise halkın beklentileri ve taleplerini alma anlamında belediyenin web site değişik çalışmalarla duyurularla, anketlerle ve basın üzerinden de talepler alabiliyoruz. Bizim çözüm masasına gelen talepleri de sportif konusunu da birebir ilgileniyoruz. Halka ulaşmak için bir sürü alternatifimiz var.”* şeklindedir.

Halkın taleplerinin belirlenmesinde B2'nin bu yöndeki görüşü; *''Belli bir alana düşen rekreasyon alanı spor alanları zaten kanunen belirlenmiş o alanı ayırıyoruz. Sonra nüfus yoğunluğu ve o olanlar da ki imkanlara bakarak belirliyorsunuz. Halkın talepleri doğrultusunda yapıyoruz. O alanlarda, planladığımız alanlarda yatırımı yapıyoruz.''* şeklindedir.

Halkın taleplerinin belirlenmesinde B3'in bu yöndeki görüşü; *'' Halkın talepleri çok ciddiye alınıyor. Mesela daha çok futbolla alakalıdır. Bunları tespit etmek için anketlerde yapılıyor. Saha da bire bir çalışmalarımız var. Belediye direk sporla ilgili bir şeyler yapmak istiyorsa ilk önce onları belirlemek daha sonrası onunla birlikte vatandaş istekleri doğrultusunda projeleri hazırlamak ve onlarla ilgili bütçeleri ayarlamaktadır.''* şeklindedir.

Halkın taleplerinin belirlenmesinde B4'ün bu yöndeki görüşü; *'' Toplumun istediği, toplumdun önce bir istek alınıyor ve o planlamalara göre nüfusun yoğunluğuna bölgelere göre, mesela bizim söyle ifade edeyim. Bu konuda planlama yapıp antrenörlerimizi, spor alanlarını ona göre belirlemeye çalışıyoruz. Buralarda halkın yoğun talebi var.''* şeklindedir.

Halkın taleplerinin belirlenmesinde B5'in bu yöndeki görüşü; *'' Halk ve belediye istiyor. Halkın şehir içinde gidebileceği bir yer yok. Bu halk bunu istiyor. Rekreasyon alanını istiyor. Parklar boş olmuyor. Halı saha çok talep geliyor. . Başkanımız olsun, biz olsun ev toplantıları oluyor. Kahve toplantıları oluyor köylerde gençler bize söylüyor. Taleplerini, buraya halı saha yapın, okul yapın cami yapın diyorlar. Başkanda ilgili birimlerle görüşüp çözüm üretiyoruz. O talep mutlaka geliyor bizden. Başkanımız muhtarlar veya çözüm masasından talepleri illa ki alıyor. Talep mutlaka oluyor.''* şeklindedir.

Halkın taleplerinin belirlenmesinde B6'nin bu yöndeki görüşü; *'' Halkın talepleri göz önünde bulunduruluyor ama tabi halk bir baskı unsurudur sonuçta. İhtiyaçlar halka sunulmalıdır. En büyük ihtiyaçları nedir. Anket yapılabilir. Medya araçlarıyla tanıtımlar yapılabilir. Kitle iletişim araçlarıyla halka ulaşmalıyız.''* şeklindedir.

Halkın taleplerinin belirlenmesinde B7'nin bu yöndeki görüşü; *'' Halkın talepleri tabi yer almaktadır. Halk olmazsa kurumda olmaz. Kurumun varlığı halkın varlığına sebeptir. Kurumda 11 yıl çalışıyorum. Dilekçelerle ve taleplerle istekleri oluyor Bu güzel bir şey. İnsanların ayda 200 dilekçe den 50 tanesi spor hizmet ve yatırımlarını kapsamaktadır. Öncelikle mahal ve mekan, soruların cevaplarını arıyorum. Bir talep belirlenir. Talepler*

doğrultusunda plan oluşturulur. Öncelikle talep geldi bizlere, ama dilekçelerle ama sosyal medya aracılığıyla, anketörlerle anket yapıyoruz. Alternatif üç veya dört tane projeyi sunuyoruz vatandaşa, hangisinden çoğunluk geliyorsa arazide biz bunu uyguluyoruz.” şeklindedir.

Kitle İletişim Araçları ve Sosyal Medya

Belediye yöneticileri stratejik planda kitle iletişim ve sosyal medyanın önemine vurgu yapmışlardır. Kitle İletişim Araçları ve Sosyal Medya konusunda B1’in bu yöndeki görüşü; *” Başkanım halkın birebir halkın arasındadır. Birçok yerde adım atmadık yer kalmamıştır. Birebir diyaloglara çok önem verir. Bu konuda nabzı iyi ölçer sahada ölçer. Bu konumuzda artımız var. Birebir halka buluşmalarında oradan gelen talepleri alıp hemen getirilen taleplerimiz de var. Bide anket çalışmalarımız var. Anketlerde ise halkın beklentileri ve taleplerini alma anlamında belediyenin web site değişik çalışmalarla duyurularla, anketlerle ve basın üzerinden de talepler alabiliyoruz. Bizim çözüm masasına gelen talepleri de sportif konusunu da birebir ilgileniyoruz. Halka ulaşmak için bir sürü alternatifimiz var.”* şeklindedir.

Kitle İletişim Araçları ve Sosyal Medya konusunda B2’nin bu yöndeki görüşü; *”Halkın talepleri yer almaktadır. Örnek verirsek kadınlar spor aletleri istiyorlar. Vücutlarını çalıştırabilmek için istiyorlar. Bunları dikkate alıyoruz. Anket ve medya iletişim araçlarıyla halka ulaşıyoruz. Muhtarlar veya belediye temsilcileriyle halka ulaşıyoruz. Belediye ile araları iyi olan kişilerle halka ulaşabiliyoruz.”* şeklindedir.

Kitle İletişim Araçları ve Sosyal Medya konusunda B5’in bu yöndeki görüşü; *”Başkanımız olsun, biz olsun ev toplantıları oluyor. Kahve toplantıları oluyor köylerde gençler bize söylüyor. Taleplerini, buraya halı saha yapın, okul yapın cami yapın diyorlar. Başkanda ilgili birimlerle görüşüp çözüm üretiyoruz. O talep mutlaka geliyor bizden. Başkanımız muhtarlar veya çözüm masasından talepleri illa ki alıyor. Talep mutlaka oluyor. Ankete gerek kalmıyor.”* şeklindedir.

Kitle İletişim Araçları ve Sosyal Medya konusunda B7’nin bu yöndeki görüşü; *”Bir talep belirlenir. Talepler doğrultusunda plan oluşturulur. Öncelikle talep geldi bizlere, ama dilekçelerle ama sosyal medya aracılığıyla, anketörlerle anket yapıyoruz. Tesisi yapmışız ama katılım yok. Nerde eksik yaptık. Tesis var organizasyon var ama katılım yok bu eksiklikleri görünce, ha biz evet billboardlar da bunu afiş etmedik diyoruz. Biz bunları da*

yaptıktan sonra gene katılım yoksa yerel televizyon, yerel radyodan tanıtıma devam ediyorsunuz. Biz bunun gerekenini yapıyoruz. Bu bir sektördür. Anketleri belediyelerimizin sosyal medya aracılığıyla yapıyoruz. İnsanların ayda 200 dilekçe den 50 tanesi spor hizmet ve yatırımlarını kapsamaktadır. '' şeklindedir.

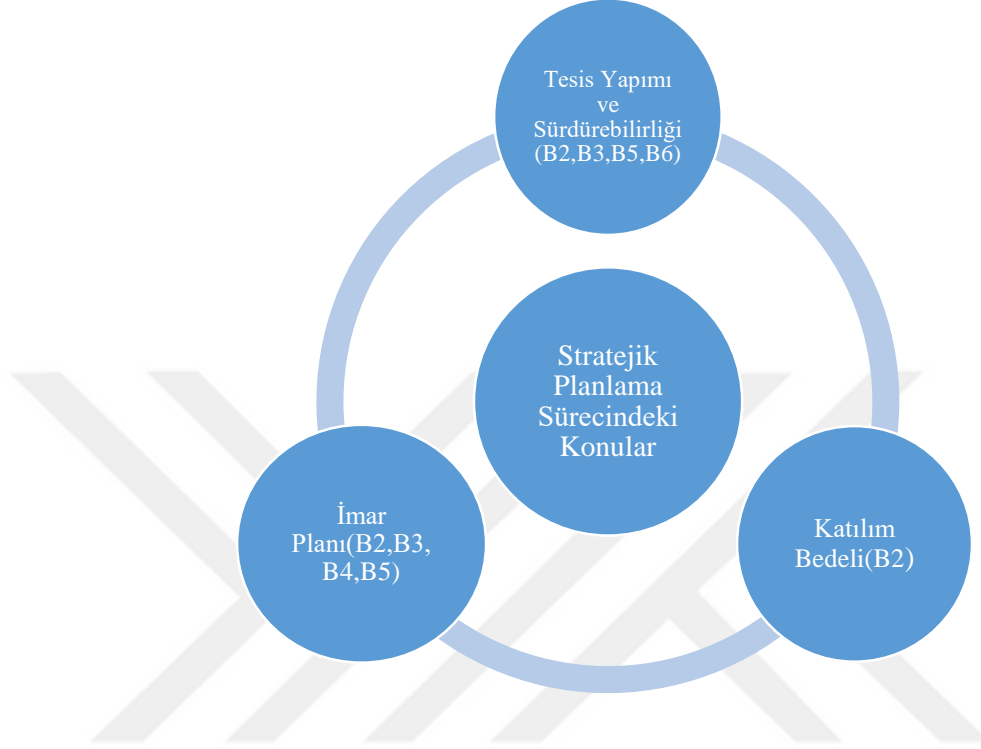
Spor Hizmet ve Yatırımlarına Katılım Durumu

Belediye yöneticileri stratejik planda spor hizmetleri ve yatırımlarına katılım durumun öneminden bahsetmişlerdir. Spor Hizmet ve Yatırımlarına Katılım Durumu konusunda B2'nin bu yöndeki görüşü; *'Belediye ile araları iyi olan kişilerle halka ulaşabiliyoruz. Yaptığımız tesislere ek olarak içinde başka talepler de oluyor. Basketbol sahası yapıyoruz yan tarafına tenis kordu istiyorlar. Tesisleri kullanmıyor. Her yerin kendine has yapısı var. Kenar mahallerinde yaptığınızda, maliyetli ve zahmetli spor oysa basketbol ve futbol daha çok talep oluyor.'* şeklindedir.

Spor Hizmet ve Yatırımlarına Katılım Durumu konusunda B4'in bu yöndeki görüşü; *Yürüyüş parkurumuz var. Çarşıya yakın sosyal gelişim merkezimiz var. Oralarda koşu ve yürüyüş parkurlarımız var. Buralarda halkın yoğun talebi var. Özellikle sabah namazından sonra gün doğmadan önce başlıyorlar. Akşam 12'ye kadar hizmet vermekteyiz.'* şeklindedir.

Belediyelerin stratejik planlarında spor hizmetleri ve yatırımları açısından hangi konulara ait bulgular

Çizim 4. 5. Belediyelerin stratejik planlarında spor hizmetleri ve yatırımları açısından hangi konulara ait bulgular

Katılımcı görüşlerine göre, stratejik planlama sürecindeki konulara değinilmiştir. Bu konular imar planı, tesis yapımı ve sürdürülebilirliği, katılım bedeli olarak belirlenmiştir. Belediye yöneticileri bu konudaki görüşlerini dile getirmişlerdir.

İmar Planı

Belediye yöneticileri stratejik planlama sürecinin önemini vurgulamışlardır. Stratejik planlama sürecinde dikkat edileceklerden biri imar planı olduğu belirtilmiştir. İmar planı konusunda B2'in bu yöndeki görüşü; *'Spor alanları, rekreasyon alanları, imar planlarında gerektirdiği şekilde konulmak zorundadır ve konulmuştur. Belli bir alana düşen rekreasyon alanı spor alanları zaten kanunen belirlenmiş o alanı ayırıyoruz. Belirleyici şey imar planı, o yönetmelik çerçevesinde yerler ayrılıyor. Nüfus ve kamu alanları belirleyerek oluyor. İzlediği yöntemler doğrudur.'* şeklindedir.

İmar planı konusunda B3'in bu yöndeki görüşü; *Belediyelerin stratejik planlama sürecinde spor hizmet ve yatırımları açısından izlediği yöntemler dediğim gibi imar planıdır. Planda sonuçta plan yaparken, bu planları şehir plancıları yapar. Nerde spor tesisi veya*

spor salonu yapılacaksa şehir planlamacıları yapar. Nerde konut yapılacak ve nerde park yapılacaksa şehir planlamacıları yapar. Şehirde yeşil alana konut yapamazsınız. Bu kanunen yasaktır. Hemen yıkarlar. Ruhsat vermezler. İmar planında en başta tasarlanır. Spor adamları, spor il müdürlüğü ihtiyaçları olduğu zaman spor yerleri ihtiyaç duyduğu zaman gelin bizim alanlarımızdan faydalanın diyoruz. Buraya yapabilirsiniz. O yapmazsa bizim imkanlarımızda da yapabilir. İmar planı belediyelere bağlıdır. 25.000 bin ölçekli plan makro planlar vardır. Orda büyük parklar gözüktür. Örnek verirsek Kent Park buna örnek olabilir. 5000bin kişilik salon gözüktür. Ancak ufak park ve oyun sahaları görünmeye bilir. 1/1000 uygulama imar planıdır. Birebir aynıdır.” şeklindedir.

İmar planı konusunda B4’in bu yöndeki görüşü; *“Yatırımlar noktasında insanların fikirleri baz alınıyor. İmar planına bakıyoruz işte tesisleşme ona göre yapılıyor. İmara bakılıyor hangi alanda spor ve yeşil alana ayrılmış ona göre yapılıyor. Bazı noktalarda sorulmadan bazı şeyler yapılabiliyor. Bunlarda sonrasında sıkıntı oluşturuyor. Tekrardan bazı şeyler değişmek zorunda kalıyor. İmarın aslında koordineli çalışmalıdır.”* şeklindedir.

İmar planı konusunda B5’in bu yöndeki görüşü; *“Planlama yaparken şehir planları 1985 erenlerden bahsediyorum. 1985 yapımı planlar vardır. 1000 lik ve 5000 binlik planlardan bahsediyorum. Bu planlar üzerinden orda ki alandaki açıklığa göre ticaret sahasını, sosyal tesis sahası mı veya spor tesis alanını ona göre açıyoruz. Yani şuan planlar sabit olduğu için yeni yer açma gibi durum olmuyor. Anca imar planınının 18 maddesine göre boş bir planda plan yaparsak o safhada dediğiniz gibi spor tesis alanları yapılabilir. Eski planlarda çok ayrılmamış. Olması gereken kurallar vardır. Bir planlama yönetmeliğinde uyulması gerekenler bir cami, okul vb. yerler ayırmak zorundasın. Kişi başı 10 metre kare yer ayırmak zorundasın. Spor tesis planı biraz geri planda kalmış. Biz hazır planda olanları değerlendirmeye çalışıyoruz.”* şeklindedir.

Tesis Yapımı ve Sürdürülebilirliği

Belediye yöneticilerinin, stratejik planda spor tesislerinin yapılması ve sürdürülebilirliğine vurgu yapmışlardır. Tesis Yapımı ve Sürdürülebilirliği konusunda B2’nin bu yöndeki görüşü; *“Spor tesisleri ve yatırımları daha çok artırılmalıdır. Ama bir tesisi yapmaktan ziyade yaşatmaya da önem veriyoruz. Bununla ilgili yasal düzenlemeler yapılmalıdır. Sadece antrenman ve maç yeri olarak görülmemelidir. Yaşayan bir alan haline getirilmelidir. Tesislerin alt taraflarına büfe, oyun alanları vb. gibi yerler yapılmassa da desteklenirse olur. Şehirlerin kültür merkezlerine gidin ölü yerlerdir. Cuma ve Cumartesi*

akşamları hizmet veren ölü taş binalardır. Olsa nasıl olması lazım oralar yaşayan alanlar olmalıdır. Sadece yatırım olarak değil yaşayan yerler olarak yapmaya önem vermeliyiz.” şeklindedir.

Tesis yapımı ve sürdürülebilirliği konusunda B3’ün bu yöndeki görüşü; *“Belediye direk sporla ilgili bir şeyler yapmak istiyorsa ilk önce onları belirlemek daha sonrası onunla birlikte vatandaşı istekleri doğrultusunda projeleri hazırlamak ve onlarla ilgili bütçeleri ayarlamaktır. Bunun haricinde devlet yatırımları da var. Devlet yatırımlarını yönlendiriyoruz. Örneğin Bizim stratejik planımızda olmuyor ama 5000 kişilik Serdivan yazlıkta spor salonuyla alakalı projemiz yoktu ancak biz bu alandaki mülkiyeti kendi adımıza çıkardık, belediye adına çıkardık hizmet uygulamaları işle birlikte daha sonra devlete bu tesis bizim boş arazimizde kullanılabilir dedik. Spor salonları gibi tesisler yapılabilir dedik. Gerekli başvuruyu yaptık. Yaptık derken resmi başvuru değil bunlar ikili görüşmelerle olan şeylerdir. Yatırımı buraya sağladık”.* şeklindedir.

Tesis Yapımı ve Sürdürülebilirliği konusunda B5’in bu yöndeki görüşü; *“Başkan önem veriyordu. Halk istiyordu. Yakında inşallah bitecek. Spor tesisin bakımı yapacaksın. İlgileneceksin. Bakmazsan halk soğuyor. Yani ben park zincir kırılmışsa çocuk orda sallanmıyor. Bu bakımı sürekli yapman lazım. Bizim elimizde olan bir şey. Sürekli bakım yapılıyor. Bu konuya bağlı fen işleri başkanlığımız var. Keşke daha fazla alan olsa da daha fazla tesis yapabilesek. Sporun evimize girmesi lazım.”* şeklindedir.

Tesis Yapımı ve Sürdürülebilirliği konusunda B6’nin bu yöndeki görüşü; *“Spor hizmet ve yatırımları açısından daha çok tesise ağırlık vermelidir. Sakarya merkezden gelip kalan sporcularımızda var. Hafta sonları da evine dönüyorlar. Belediye kiradan aldığı bazı gelirlerini de bize yardım amaçlı veriyor.”* şeklindedir.

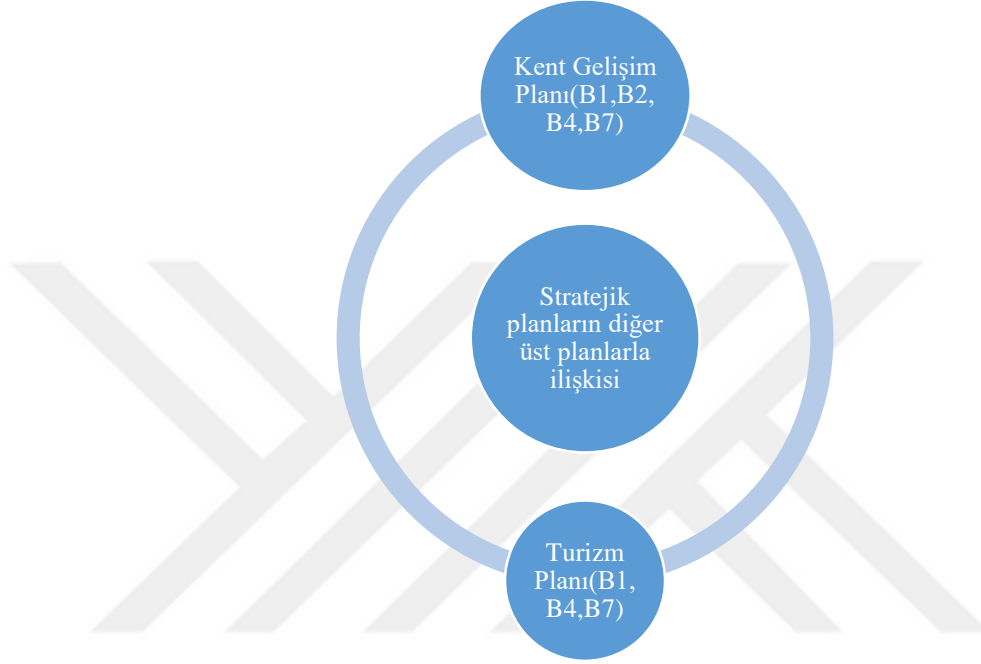
Katılım Bedeli

Belediye yöneticilerinin stratejik planda spor hizmetleri ve yatırımları açısından Katılım Bedelinin önemine vurgu yapmışlardır. Katılım bedeli konusunda B2’nin bu yöndeki görüşü; *“Ücretsiz spor yapılıyor. Ama bizde söyle bir sıkıntı var. Para verdiğimiz şeye daha çok önem veriyoruz. Ya ben bunu para verdim bunu karşılayabilmek için biraz daha alayım. Normalde alınmaması lazım. Halk nezdinde baktığımız zaman büyükler ücret alınması gerekiyor. Daha çok çocuklardan alınmaması gerekiyor. Engellilerden kesinlikle alınması gerekiyor.”* şeklindedir.

Spor hizmetleri ve yatırımları açısından stratejik planların diğer üst planlarla ilişkisine ait bulgular

Çalışmanın bu kısmında belediye yöneticilerine, stratejik planda spor hizmetleri ve yatırımları açısından diğer üst planlarla ilişkisi konusundaki görüşleri sorulmuştur.

Çizim 4. 6. Spor hizmetleri ve yatırımları açısından stratejik planların diğer üst planlarla ilişkisine ait bulgular

Katılımcıların stratejik planların, üst planlarla ilişkisi konusunda görüşleri alınmıştır. Bu konular turizm planı ve kent gelişim planı olarak belirlenmiştir. Belediye yöneticileri bu konudaki görüşlerini dile getirmişlerdir.

Turizm Planı

Belediye yöneticileri, stratejik planların diğer üst planlarla ilişkisi konusunda turizm planına önem verilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Belediye yöneticileri bu konudaki görüşlerini bildirmişlerdir. Turizm Planı konusunda B1'in bu yöndeki görüşü; *"Tabii planlar birbirine bağlı zincirler birbirine bağlanmazsa beklenen etkiyi göstermez. Bu bağlamda kalkınma planları bizim için önemli bakıyoruz. Okuyoruz. Çalışmalarımızı değerlendiriyoruz. Turizm planında son günlerde, şehrin son günlerde öne çıkacağımızı düşünüyorum. Doğa yürüyüşleri 2009'dan beri halkın yoğun katılımıyla gerçekleştirdiği sonbahar ve ilkbaharda şehrimizin güzellikleri olağanüstüdür. Farklı şehirlerden Düzce, İstanbul vb.. gibi yakın şehirlerden gelen vatandaşlarımızda var. Doğa turizmi ve spor anlamında öne çıkabileceğimiz düşünüyoruz. Onun haricinde 2020 Dağ Bisikleti Dünya*

Şampiyonası spor turizm için 2000 üzerinde yabancı sporcunun katılacağı bir etkinlik yine 2017,2018ve 2019 da Maraton yarışmalarımız var. Dolayısıyla bu bizim açımızdan spor turizm açısından fırsattır. Spor turizm yer almak için projeler geliştiriyoruz.” şeklindedir.

Turizm Planı konusunda B4’ün bu yöndeki görüşü;” Sportif turizm dediğimiz zaman, ilçemizin çok çok elverişlidir. Baktığımız zaman hangi sporları yapabiliriz. Trekking, geçen bunla alakalı yürüyüş yaptık. Yaklaşık 200 kişi ile beraber Kerem Ali dağına çıktık. Ondan sonra tabii yaylarımız var. Bunla alakalı planlarımız var. Gezmek için Spor sahalarımız çok. Futbol kulüpleri için bir planlama yapıyoruz.” şeklindedir.

Turizm Planı konusunda B7’nin bu yöndeki görüşü;” Turizm planı içerisinde bölgede hem deniz kum sahil anlamında turizm potansiyele sahip. Hem de coğrafi güzellikler şelale nehirleri, acarlar longuzu, maden deresi çok gezilip görülecek yerler var. Acarlar longozuna rekreasyon çalışması yaptık bu yıl. Belediye bütçesiyle hibe desteği aldık. 1500 metre ashap yürüyüş yolu inşa ettik. İnsanlar el değmemiş lüferler, bitkiler, hayvan türleri sabah eşofmanlarını giyip koşanları gördük biz. Ondan sonra doğa tırmanışı ve doğa yürüyüşü yapanlar var. İstanbul ve Marmara Üniversitesi öğrencileri yürüyüş ve gezi için gelmektedirler. Belediye bununla alakalı tanıtımlar yapıyor. Broşür, yerel basın ve çeşitli iletişim kaynaklarıyla haber veriliyor. Özellikle belediyelere gönderiliyor.” şeklindedir.

Kent Gelişim Planı

Belediye yöneticileri, kent gelişim planının önemine vurgu yapmışlardır. Kentin kalkınmışlık düzeyinin üzerine vurgu yapan yöneticiler bu konudaki görüşlerini şu şekilde belirtmişlerdir. Kent Gelişim Planı konusunda B1'in bu yöndeki görüşü;'' *Kent gelişim planında da az önce saydığım gibi öne çıkaracak Kalkınma planlarıyla uyumlu şekilde yeni stadyumları her ilçeye spor tesisi ile gençlerin zamanlarını sağlıklı geçirebileceği ve işin ehli insanlarla çalışabileceği oluşturmak ve gençlik üzerinde Hükümet planlarında yer alan çalışmalara yansıtmaya çalışıyoruz. Zaman zaman Gençlik ve Spor bakanlığı veya Spor Genel Müdürlüğü ile kontak halindeyiz. Fikirleri alıyoruz böyle bir ihtiyaç alıyoruz ve karşılıyoruz.*'' şeklindedir.

Kent Gelişim Planı konusunda B2'nin bu yöndeki görüşü;'' *Sporun kent gelişimine katkısı vardır. Örneğin ilçemizde başbakanlığın yapmış olduğu Sakaryaspor kulübünün tesisleri var. Yeni yapılan stat. İlk açılış maçında 30 bin kişi geldi. Oralari yaşanır hale getirmek lazım. İl dışından maçı izlemeye gelenler oluyor. Buda o şehrin kalkınmasına vesile oluyor. Adapazarı merkezde bulvar var. Bu alan boş bu alanı değerlendirmek lazım. Yeni yapılan stadın projesi TOKİ yaptı. Araziyi TOKİ'YE verdik. Devlet katkısıyla stadı şehre kazandırdık.*'' şeklindedir.

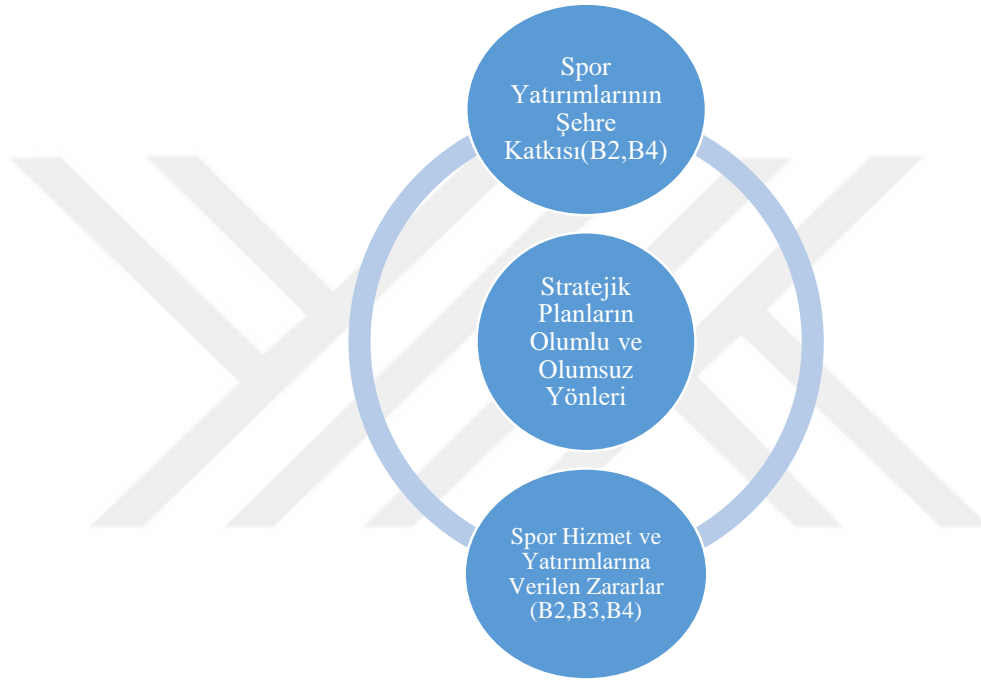
Kent Gelişim Planı konusunda B4'in bu yöndeki görüşü;'' *Kentsel gelişim noktasında spor tesisleri ciddi, çünkü sanayi noktasında yeterli değil. Daha çok dışarıdan karşılıyor. İlçemizin her şeye ihtiyacı var.*'' şeklindedir.

Kent Gelişim Planı konusunda B7'nin bu yöndeki görüşü;'' *O ilçe kent gelişim planı, imar planı, işleyip işlemediği, kentin gelişmişlik durumu, stratejik plan yapıyoruz eğer kentin durumu hakkında bilginiz yoksa stratejik planı oluşturamıyoruz. Spor veya rekreasyon alanı oluşturacağız. 10 milyon TL'lik yatırım yapacağız. Yapmakla bitmiyor 1 yıl sonra 10 milyon tekrar yatırıma ihtiyaç duyacaktır.*'' şeklindedir.

Belediyelerin stratejik planların oluşturulmasında spor hizmetleri ve yatırımları açısından olumlu ve olumsuz yönleri ait bulgular

Çalışmanın bu kısmında belediye yöneticilerine, stratejik planda spor hizmet ve yatırımları açısından olumlu ve olumsuz yönlerine yönelik fikirleri sunulmuş ve bulgularda yer verilmiştir.

Çizim 4. 7. Belediyelerin stratejik planların oluşturulmasında spor hizmetleri ve yatırımları açısından olumlu ve olumsuz yönleri ait bulgular

Katılımcı görüşlerine göre, stratejik planda Spor Yatırımlarının Şehre Katkısı, Spor Hizmet ve Yatırımlarına Verilen Zararlar konusuna değinmişlerdir.

Spor Yatırımlarının Şehre Katkısı

Belediye yöneticileri, spor yatırımlarının şehre katkısı konusuna vurgu yapmışlardır. Spor Yatırımlarının Şehre Katkısı konusundaki B2'nin bu yöndeki görüşü; *Diğer illerden yaptığımız spor hizmetleri ve yatırımlarından dolayı gelen kişiler oluyor. Mesela rekreasyon alanı olarak Poyrazlar Gölü yürüyüş sporları yapıldığı alandır. Çeşitli illerden gelenler oluyor. Sporun kent gelişimine katkısı vardır. Örneğin ilçemizde başbakanlığın yapmış olduğu Sakarya Spor kulübü tesisleri var. Yeni yapılan stat. İlk açılış maçında 30 bin kişi geldi. Oraları yaşanır hale getirmek lazım. İl dışından maçı izlemeye gelenler oluyor. Buda o şehrin kalkınmasına vesile oluyor.*'' şeklindedir.

Spor Yatırımlarının Şehre Katkısı konusundaki B4'ün bu yöndeki görüşü; *''Şimdi yatırım noktasında bir yere yatırım yaptığınızda ister istemez, otomatik bir şey oluyor. Oraya talebi oluyor, yapılaşma anında artıyor değerleri artıyor. Ciddi manida belediyemiz büyüyor. İlçemize yeni bir stadyum yapıldı. Işıklandırılmalı baktığımız zaman o bölgede okul var hastane var. Orada bir yapılaşma var. 5 yıla kadar orası dolar. Bizim şöyle yapılıyor buraya yapılır mı? Böyle şey olur mu? Planlar 1 ,2 yıllık değil 30 yıllık plan yapılması gerekiyor. Çünkü 20 yıl sonra inanmaz derece kalkıyor büyüyor yeterli olmamaya başlıyor.''* şeklindedir.

Spor Hizmet ve Yatırımlarına Verilen Zararlar

Belediye yöneticileri, spor hizmetleri ve yatırımlarına verilen zararın önemine vurgu yapmışlardır. Spor Hizmet ve Yatırımlarına Verilen Zararlar konusunda B2'nin bu yöndeki görüşü; *'' Bazen spor tesislerinde yaptığımız yatırımlara da zarar veriyorlar. Bunları tespit ediyoruz. Suç duyurunda bulunuyoruz. Bu malların kendi malları olduğunu bilmesi lazım. Tesislerin kendisi olduğunu bilmiyor. Eğitilmesi lazım. Şehir herhangi bir yerine çıkın kırılmış, dökülmüş yerler çok. Gece 11'den sonra basketbol sahalarından çok şikayet geliyor. Tesislerin güvenliği de önemlidir. Parklarda içki içildiğinden dolayı şikayetten alıyoruz.''* şeklindedir.

Spor Hizmetleri ve Yatırımlarına Verilen Zararlar konusunda B3'ün bu yöndeki görüşü; *'' Biz yapıyoruz ama iyi kullanılmıyor. Bir yerde spor oynanıyor. Orasını Pazar yapacaktık. Spor kültürü yok olmasın diye pazar alanı yapmadık ve üstüne betonla kuvvetlendirdik. Son zamanlarda inanılmaz halde koltukları kopardılar ve kırdılar. Şuanda oraya kilit vurduk. Kilitlediğimiz zamanda gidip aynı şeyleri yapabiliyorlar. . Siz hizmet yapıyorsunuz ama vatandaş istemiyor oluyor çünkü kullanmayan veya doğru kullanmayanlar yüzünden spor tesisi boştaki kalıyor. Maalesef biraz da güvenlik sorunundan kaynaklanıyor. Biz spor salonuna veya basketbol sahasına aydınlatma koyuyoruz insanlar tekmeliyor veya kırıyorlar. Bank yapıyorsunuz adam tamamen onu yakıyor. Bunları abartmadan söylüyorum. Çocuk parkı yapıyoruz içki içiyorlar. Güvenlik sorunları var. Biz tabi boş durmuyoruz. Bunları yapa yapa insanları eğite eğite bunları azaltmaya çalışıyoruz.''* şeklindedir.

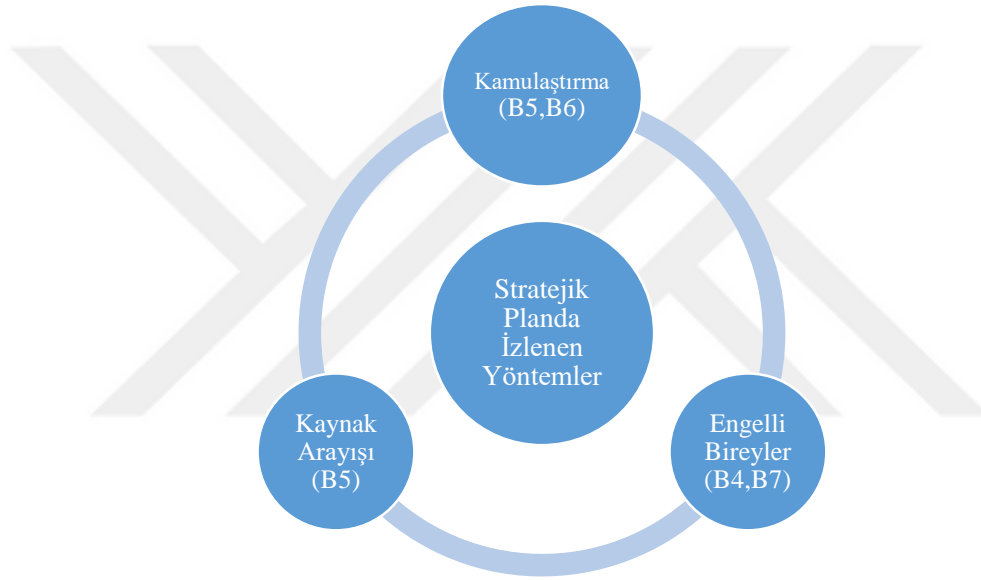
Spor Hizmetleri ve Yatırımlarına Verilen Zararlar konusunda B4'ün bu yöndeki görüşü; *'' Bizim yaptığımız spor tesislerine zarar veriliyor. Gençler ve çocuklar bu bölgelere zarar veriyoruz. Kamera sistemleri var. Her şeyi yeniliyoruz. Sponsorlar ve belediyelerle*

yeniliyoruz. İnsanlar kamerayı gördüklerinde hal ve hareketlerine daha çok hareket ediyorlar. Birçok nokta da vazgeçiyorlar. Çaydıcılık önemi var yani.” şeklindedir.

Belediyelerin stratejik planlama sürecinde spor hizmetleri ve yatırımları açısından izlediği yöntemler hakkında görüşlerine ait bulgular

Çalışmanın bu kısmında belediye yöneticilerine, stratejik planda spor hizmet ve yatırımları açısından izlediği yöntemler konusunda görüşleri sorulmuş ve görüşleri bulgularda belirtilmiştir.

Çizim 4. 8. Belediyelerin stratejik planlama sürecinde spor hizmetleri ve yatırımları açısından izlediği yöntemler hakkında görüşlerine ait bulgular

Katılımcı görüşüne göre, stratejik planda izlenen yöntemlere değinilmiştir. Bu konuda yöneticiler, Kaynak Arayışına, Kamulaştırma ve Engelli Bireylerin önemine vurgulamışlardır.

Kaynak Arayışı

Belediye yöneticisi kaynak arayışının önemine vurgu yapmıştır. Kaynak arayışı konusunda B5’in bu yöndeki görüşü; ‘ ‘ Spor bakanlığı bazı sporlar konularında destek de bulunuyor. Kredi yardımıyla bulunuyor. Her sporda olmuyor. Karting pisti açtım Bunla ilgili araba ilgili federasyon destek bulunuyor. Biz federasyona başvuruyoruz. Araştırıyorum. Bunla alakalı Avrupa Birliği (AB) destek sağlıyor mu. İlk önce ondan

başlarım. Yoksa Federasyonlara bakarım destek sağlıyor mu? Hangi iş yapacaksam araştırıyorum. Kendi yağımızda kavrulmaya çalışıyoruz.” şeklindedir.

Kamulaştırma

Belediye yöneticileri kamulaştırmanın önemine vurgu yapmışlardır. Kamulaştırma konusunda B5’in bu yöndeki görüşü; *“ Spor tesis planı biraz geri planda kalmış. Biz hazır planda olanları değerlendirmeye çalışıyoruz. Bunlarda belediyenin olmuyor, vatandaşın ya da hisseli yer oluyor. Kamusallaşma sorunu çıkıyor. Belediyenin alma sıkıntısı çıkıyor. Veya spor bakanlığının bütçesi yetmiyor. Vatandaş da kullanamıyor, belediye de kullanamıyor. Sıkıntılı olan spor tesis alanlarımız var fakat maddi külfetler olmuyor gücü yetmiyor.”* şeklindedir.

Kamulaştırma konusunda B6’nin bu yöndeki görüşü; *“Halk eğitimin tesis anlamında bir desteği olmuyor. Milli Piyangodan gelmişti. Bir ara yardım geldi. Tesisler yapılırken geldi. Tesisin yapılmasında katkıda bulunmuşlardı. Biz şöyle yardım aldık. Bu yer Gençlik sporun yeriydi, belediye dedi ki ben yapacağım dedi. Sonuçta Gençlik Hizmetleri Spora kalacak dedi. Belediye yaptı, Gençlik sporun oldu. Bu arsa Gençlik sporun arsası ama belediye tesisi yaptı.”* şeklindedir.

Engelli Bireyler

Belediye yöneticileri engelli bireylerin önemine vurgu yapmışlardır. Engelli Bireyler konusunda B4’ün bu yöndeki görüşü; *“ Engellilerden kesinlikle alınması gerekiyor. Engellilere yönelik çalışmamız var. Ampüte futbol takımı gibi düşüncemiz var. Ne kadar engelli bireyimiz var. Çalışmasını yapıyoruz. Yeni geldiğim için. Hangi uzuvları yok. Sınıfları var belediyenin Büyükşehir olsun, belediyemiz olsun. Bu konuda sanatsal etkinlik, sanatsal el becerileri çalışmaları var zaten. Spor anlamında ne yapabiliriz onun çalışmasını yapıyoruz.”* şeklindedir.

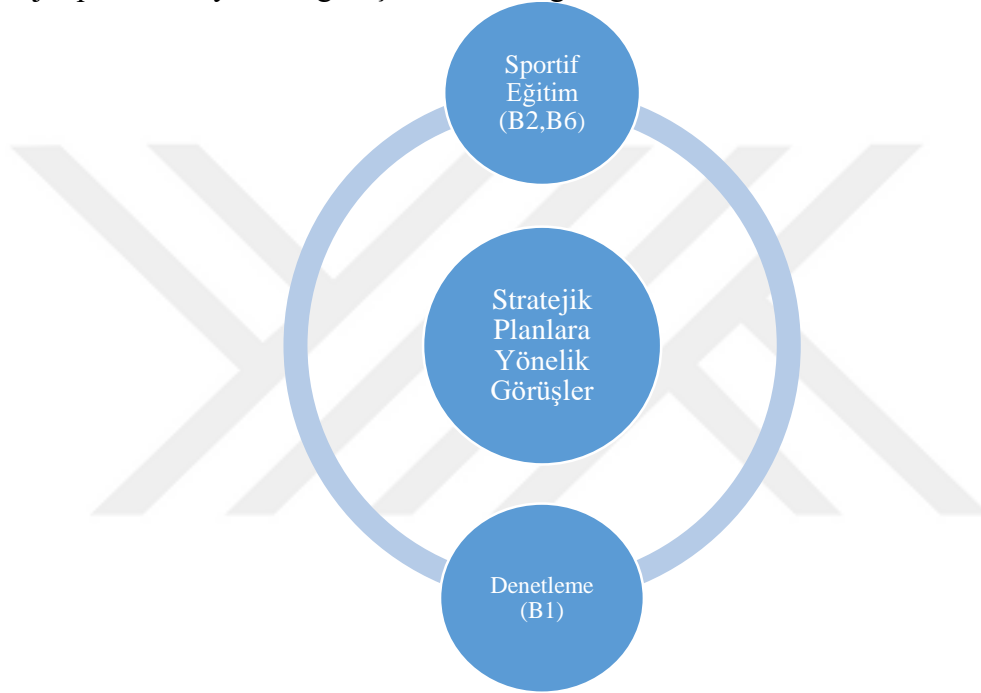
Engelli Bireyler konusunda B7’nin bu yöndeki görüşü; *“ Her bir birey engelli adaydır. Günümüzde şu var. Turizm de Kadınlar plajı duyuyoruz. Ama engelliler plajı yok eksik. Ne yapıyoruz. Bizde şu var. Plajımız var 550metredir. Engellilerin rahatça inip çıkabileceği rampamız var. Engelli soyunma kabinlerimiz var. Engellilerin denize giriş yerimiz var. Yine parkların içerisine engelli salıncaklar koyabiliyoruz. Spor faaliyetler adı altında ampüte futbol takımları var. Bunların her şeyiyle ilgileniyoruz. Turnuvalar yapıyoruz. Sosyal medya ve yerel basın a dağıtıyoruz. Yemek organizasyonlarında*

topluyoruz bunları. Araç sıkıntısı varsa belediyemiz her yıl 20-30 tane şarjlı engelli arabası alıyoruz. Yine sahada çalışan anketörlerimiz bunları tespit ediyor. O tespit doğrultusunda ona göre alıyoruz. Stratejik planda yer var. Ama ne kadarını uygulayabiliyorsunuz önemli olan bu. '' şeklindedir.

Bütün bu sorulara ek olarak spor hizmetleri ve yatırımları hakkında belediyelerin stratejik planlarına yönelik görüşlerine ait bulgular

Çizim 4. 9. Bütün bu sorulara ek olarak spor hizmetleri ve yatırımları hakkında belediyelerin stratejik planlarına yönelik görüşlerine ait bulgular

Katılımcıların stratejik plana yönelik görüşlerine sorulmuş ve bu konuda yöneticiler denetleme ve sportif eğitim hakkında fikir beyan etmişlerdir.

Sportif Eğitim

Belediye yöneticileri, stratejik planda spor hizmetleri ve yatırımları konusunda sportif eğitimin önemini vurgulamışlardır. Yöneticilerin görüşleri konusunda B2'nin bu yöndeki görüşü; *'Eğitime, sportif eğitime daha çok eğilmesi gerekiyor. Ailelerin bilinçlendirilmesi gerekiyor. Şuanda bütün aileler çalışıyor. Çocuklar boşta kalıyor. Boşta kalan çocuklar ne yapar. Yaramazlık yapar, internete kendisi verir. Anne, baba eve geç geliyor. Yorgun oluyor. İlgi alaka biraz azalıyor. Önerilerim bunlardır. ''* şeklindedir.

Belediye yöneticisi sportif eğitime vurgu yapılması gerektiğini belirtiyor. Yöneticilerin görüşleri konusunda B6'nin bu yöndeki görüşü; *Eğitime, sportif eğitime daha çok eğilmesi gerekiyor. Seminerler yapmalıdır. Beslenmeyle alakalı seminerler yapmalıdır. Eğitimle alakalı eğitmesi gerekiyor. O tür konulara ağırlık vermesi gerekiyor. Başarılı kişilere belediyemiz destek oluyor.* '' şeklindedir.

Denetleme

Belediye yöneticileri, stratejik planda spor hizmetleri ve yatırımları konusunda denetlemenin önemine vurgu yapmışlardır. Yöneticilerin görüşleri konusunda B1'in bu yöndeki görüşü; *İnsanların gözle gördükleri ve güvendikleri öneri sundukları harika bir yöntem devlet tarafından kontrol ediliyor olması sevindiricidir. Sayıştay denetiminde de stratejik plana uyup uyulmadığını çalışmalarla ilgili neden geri kalındığıyla alakalı sorularda çıkabiliyor. Bu açıdan takip edilmesi, devletin kaynakların doğru etkin kullanılması açısından önemlidir. Çoğun çalışmamız için önemli bir göstergedir. Bizim için itici bir güç son derece memnunuz. Plansız ve programsız çalışmak her zaman kaybeder ve kaybetmeye mahkumdur. O açıdan stratejik plandan memnunuz şehrin gelişimi açısından önemlidir.* '' şeklindedir.

Yukarıdaki bulgular incelendiğinde yöneticilerin görüşme sorularına verdiği cevaplar doğrultusunda belediyelerin maddi imkanlarının ortaya konulması, ihtiyaçların belirlenmesi, mekânsal planlama yapma, ulaşım, mevcut durumun analiz edilmesi, nüfus yoğunluğu, ayni ve nakdi yardım, diğer kuruluşlarla iş birliği, belediye başkanının spora bakışı, spor ve rekreasyon alanları, bütçenin ön gördüğü çalışmalar, organizasyon ve proje, halkın taleplerinin belirlenmesi, kitle iletişim araçları ve sosyal medya, spor hizmet ve yatırımlarına katılım durumu, tesis yapımı ve sürdürülebilirliği, imar planı, katılım bedeli, kent gelişim planı, turizm planı, spor yatırımlarının şehre katkısı, spor hizmet ve yatırımlarına verilen zararlar, kamulaştırma, kaynak arayışı, engelli bireyler, sportif eğitim ve denetleme konularının önemli olduğu görülmüştür.

Stratejik Plan İncelemelerine Göre Bulgular

Ulaşılan stratejik planların spor hizmetleri ve yatırımları boyutu ile incelenmesi, amaçlar ve hedefler başlıkları altında gerçekleştirilerek aşağıdaki tablolar halinde belirtilen bulgular elde edilmiştir.

Çizelge 4. 1. B1 Belediyesinin Stratejik Planında Modern Kentleşme ve Kent Estetiğine Ait Bulgular

AMAÇLAR	HEDEFLER
Modern Kentleşme ve Kent Estetiği	<ul style="list-style-type: none"> - Kentsel Planlama ve Kent Estetiği oluşturmak Erenler Küpçüler Mahallesinden başlayan ve Küpçüler, Tepekum, Yağcılar ve Tuzla Mahalleleri ile Ankara Caddesi Kuyudibi Kavşağını birbirine bağlayan, içerisinde bisiklet ve yürüyüş yolları, çevre düzenlemeleri, ışıklandırma ve peyzaj çalışmaları bulunan yeni bir bulvar oluşturmak. - İl genelinde paydaşlardan gelen talepler ve ihtiyaçlar doğrultusunda kültürel, sosyal, mesleki, sportif vb. alanlarda tesisler yapmak.

Yukarıdaki çizelge incelendiğinde amaçların modern kentleşme ve kent estetiği yönünde olduğu görülmüştür. Hedefler başlığı altında bu amaçları gerçekleştirmek için kentsel planlama ve estetiği üzerine çevreyi düzenleme, bisiklet ve yürüyüş yolları olduğu tespit edilmiştir. İl genelinde ortaklar, yani paydaşlarla talep ve ihtiyaçlar doğrultusunda birlikte hareket edebileceği belirtilmiştir.

Çizelge 4. 2. B1 Belediyesinin Stratejik Planında Çevre Yönetimine Ait Bulgular

AMAÇLAR	HEDEFLER
Çevre Yönetimi	<ul style="list-style-type: none"> - Parkların ve yeşil alanların yönetimi - Park ve yeşil alan çalışmalarının kentsel estetiğe uygun, özgün (farklı özellik ve nitelikte) ve ihtiyaçlara cevap veren şekilde yapılmasına önem verilecektir - Sakarya Park ile Sakarya Nehri'nin her iki tarafı rekreatif kullanımlar için cazibe merkezine dönüştürülecektir - Yapılan parklarda çok fonksiyonluluk sağlanmaya çalışılacak, mümkün olan parklarda çocuk oyun grupları, spor aletleri, dinlenme alanları, yürüyüş yolları vb. uygun şekilde bir arada bulunmasına önem verilecektir. - Park ve yeşil alanlarda kullanılan kent mobilyaları ve aydınlatma ekipmanları kentsel estetiğe uygun biçimde seçilecektir.

Yukarıdaki çizelge incelendiğinde amaçların çevre yönetimi olduğu görülmüştür. Hedefler başlığı altında bu amaçları gerçekleştirmek için park ve yeşil alan yönetimi, rekreatif kullanımlar, çocuklar için oyun parkları ve alanları olduğu görülmüştür.

Çizelge 4. 3. B1 Belediyesinin Stratejik Planında Ulaşım Planlamasına Ait Bulgular

AMAÇLAR	HEDEFLER
Ulaşım Planlaması	<ul style="list-style-type: none"> - Entegre ulaşım yöntemi - Bisiklet kullanımının şehrin tümünde yaygınlaştırılması, güvenli ve konforlu hale getirilmesi ve temel bir ulaşım aracı olabilmesi için gerekli çalışmalar yapılacak ve bisiklet kullanımının bir kent kültürü haline getirilmesi teşvik edilecektir. - Alternatif ulaşım(bisiklet yolu, yaya yolu vb.) yönelik çalışmalar yapmak ve oluşturulan alternatif ulaşım yollarının kullanılmasına yönelik özendirici uygulamalar geliştirmek.

Yukarıdaki çizelge incelendiğinde amaçların ulaşım planlaması olduğu görülmüştür. Hedefler başlığı altında bu amaçları gerçekleştirmek için ulaşım, şehrin bisiklet kullanımının artması, güvenli ve konforlu hale getirilmesi olduğu görülmüştür.

Çizelge 4. 4. B1 Belediyesinin Stratejik Planında Kültürel Gelişim ve Turizme Ait Bulgular

AMAÇLAR	HEDEFLER
Kültürel Gelişimi ve Turizm	<ul style="list-style-type: none"> - Sportif faaliyetler ve spora destek - Amatör spor kulüpleri ve sporcuları desteklemeye yönelik faaliyetler (Malzeme desteği, saha yapımı, müsabakalar düzenlemesi vb.) etkin biçimde sürdürülecektir. - Spor alanında Bakanlıklara sunulan projelerle ilgili olarak üst düzey girişimlerde bulunulacaktır - Sakarya şehri su sporları merkezi yapılacaktır. - Ulusal ve uluslararası spor müsabakaları düzenlenerek, şehrin sportif potansiyeline ve tanıtımına katkı sağlanacaktır. - Ulusal ve uluslararası müsabakalar için idareye yapılan teklifler kısa sürede değerlendirilecek, kurumun spor federasyonları nezdindeki itibarı arttırılacaktır. - Ulusal ve uluslararası etkinliklerde değişik spor branşlarına destek olunacaktır.

Yukarıdaki çizelge incelendiğinde amaçların kültür gelişimi ve turizm olduğu görülmüştür. Hedefler başlığı altında bu amaçları gerçekleştirmek için spor faaliyetlerine destek, amatör kulüp ve sporcuları destek, uluslararası etkinlik veya müsabakaların arttırılması gerektiği belirtilmiştir.

Çizelge 4. 5. B1 Belediyesinin Stratejik Planında Sosyal Belediyeciliğe Ait Bulgular

AMAÇLAR	HEDEFLER
Sosyal Belediyecilik	<ul style="list-style-type: none"> - Kadın, genç ve çocuklara yönelik hizmetler - Kadın, genç ve çocuklara yönelik tesisleşme çalışmaları yürütülecek ve bu tesislerin istenilen nitelik ve kapasitede çalışabilmesi için gerekli altyapı ve organizasyonel yapılanma tamamlanacaktır. - Belediyenin ilgili birimleri tarafından gerçekleştirilecek olan kültürel, sanatsal, eğitsel çocukların ilgi alanına giren konuların da yer almasına özen gösterilecektir - Çocukların ve gençlerin madde bağımlılığı başta olmak üzere kötü alışkanlıklara bulaşmaması için konuyla ilgili kamu kurumlarıyla koordinasyon halinde olunacak ve sürekli bilgi alış veriş sağlanarak, bu yönde yapılan çalışmalara (Eğitim, bilgilendirme vb.) destek olunmaya çalışılacaktır. - Kadın, genç ve çocukların eğitimleriyle ilgili olarak, ihtiyaçlar belirlenecek, planlamalar yapılacak ve bu eğitimler düzenli olarak verilecektir.

Yukarıdaki çizelge incelendiğinde amaçların sosyal belediyecilik olduğu görülmüştür. Hedefler başlığı altında bu amaçları gerçekleştirmek için kadın, genç ve çocuklara yönelik hizmetler kültürel, sanatsal ve kötü alışkanlıklara bulaşmaması için diğer kurumlarla koordinasyon ve eğitime vurgu yapıldığı görülmüştür.

Çizelge 4. 6. B2 Belediyesinin Stratejik Planında Kültür, Eğitim ve Spora Ait Bulgular

AMAÇLAR	HEDEFLER
Stratejik Harika	<ul style="list-style-type: none"> - Kültür, eğitim ve spor hizmetleri yönetimi - Çevremizin kültür, spor, eğitim ve sanat alanlarının zenginleştirilmesine katkı sunarak, sosyal yaşamın standartlarını yükseltmek. - Sporun evrensel dilini kullanarak kişiyi ve toplumu sportif faaliyetlerle buluşturmak - Çocukların ve gençlerin sosyo-kültürel ve eğitim gelişimine katkı sağlamak

Yukarıdaki çizelge incelendiğinde stratejik harita (Kültür, Eğitim, Spor) incelenmiştir. Hedefler incelendiğinde kültür, spor, sanat ve sporu evrensel dilini kullanarak toplumun yaşam standartlarının arttırmak olduğu gözlenmiştir.

Çizelge 4. 7. B3 Belediyesinin Stratejik Planında Rekreasyon ve Eğitim Bulguları

AMAÇLAR	HEDEFLER
<p>Sürekli gelişen ve değişen Serdivan'ın, doğal ve tarihi varlıklarını ortaya çıkartan, değer üreten prestijli projeler geliştirerek, kentimizin bir cazibe merkezi olmasını sağlamak.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - “Tarihi ve doğal değerlerimizin gün yüzüne çıkartılarak, ilçemizin turizm potansiyelinin arttırılmasını sağlamak. faaliyetler düzenlemek - Sapanca Gölü’ne bakan sahil şeridini rekreasyon ve sportif amaçlı kullanıma yönelik fonksiyonlar ile donatılacak, Sapanca Gölü’nün ulusal ve uluslar arası rekreasyon merkezi olarak doğal, fiziksel ve kitlesel etkileriyle koruma kullanma dengesini koruyan örnek bir turizm merkezi olması sağlanacaktır. Yaz spor okulu faaliyeti düzenlenmesi - “Turizm konusunda merkez olmayı amaçlayan Serdivan’da, sektördeki eğitimli eleman eksikliğini ortadan kaldırmak amacıyla Serdivan Turizm Okulu projesini hayata geçirmek.”

Yukarıdaki çizelge incelendiğinde amaçların kentin doğal ve tarihi varlıkları ortaya çıkaran projeler yapmak istendiği görülmüştür. Hedefler başlığı altında bu amaçları gerçekleştirmek için tarihi ve doğal güzellikleri ortaya çıkarılmaya çalışıldığı görülmüştür. Spor, rekreasyon ve turizme verilen önem ve değer üzerinde durulmuştur.

Çizelge 4. 8. B3 Belediyesinin Stratejik Planında Ekonomi, Spor, Kültürel Girişimlere Ait Bulgular

AMAÇLAR	HEDEFLER
“Eğitim, sağlık ve spor alanında kentin gelişimine katkı sağlayacak projeler üretmek, ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği içerisinde gerekli girişimlerde bulunmak ve Serdivan’ın; ekonomik, sosyal ve kültürel gelişimine hız kazandırmak.”	<ul style="list-style-type: none"> - Serdivan’da spor alanlarının artırılması amacıyla ilçe genelinde her yıl düzenli olarak - Bölgesel olarak ihtiyaç duyulan spor alanları tespit edilecek ve ihtiyaca göre yeni spor alanları kazandırılacaktır - Bölgesel olarak spor merkezleri oluşturulacak ve tüm mahallelerin spor alanları konusunda ihtiyacının giderilmesi sağlanacaktır. - Tüm vatandaşların yararlanabileceği konularda spor alanlarının oluşturulmasına önem verilecektir. - Spor alanları konusunda diğer ilgili kurum ve kuruluşların Serdivan’a tesis kazandırması konusunda gerekli girişimlerde bulunulacaktır.

Yukarıdaki çizelge incelendiğinde eğitim, sağlık ve spor alanında kentin gelişimine katkı sağlayacak projeler üretme ve kuruluşlarla iş birliği içinde olduğu görülmüştür. Hedefler başlığı altında bu amaçları gerçekleştirmek için ihtiyaç duyulan yerlere spor alanları yapmak olduğu görülmüştür. Tüm vatandaşların spor konusunda ihtiyaçlarının giderilmesinde girişimler yapılacağı tespit edilmiştir.

Çizelge 4. 9. B3 Belediyesinin Stratejik Planında Yeşil Alan ve Çevre Konusuna Ait Bulgular

AMAÇLAR	HEDEFLER
<p>“Doğal çevrenin muhafaza edilerek, yeşil alanların korunduğu, geliştirildiği, vatandaşların çevreyi etkin bir şekilde kullanabilmesine yönelik mekanların oluşturulduğu, gelecekte nefes alan temiz ve yaşanabilir bir Serdivan oluşturmak.”</p>	<ul style="list-style-type: none"> - 2019 yılı sonuna kadar içerisinde yeşil alanlar, yürüyüş ve koşu yolları, oyun alanları, dinlenme alanları ve peyzaj düzenlemeleri olan 3 adet kentsel park, çevre düzenleme, rekreasyon projelerini hayata geçirmek.” - Tüm yeşil alanlar etkin bir şekilde değerlendirilerek vatandaşların daha fazla faydalanacağı alanlara dönüştürülecektir. - Çocuklarımızın sosyalleşeceği, yetişkinlerin vakit geçirecekleri, işlevsel özellikli çevre düzenlemeleri gerçekleştirilecektir - Çark Deresi'nin çevresi, yeşil alan, yürüyüş yolları ve parklar ile zenginleştirilerek vatandaşların nefes alabileceği düzenlemeler yapılacaktır. - “2019 yılı sonuna kadar 24 mahallede 100 adet çocuk parkını devreye alarak, mahallerimizin park ihtiyacının karşılanmasını sağlamak.” - Parklar, çocukların aileleri ile vakit geçirebileceği, spor ve eğlence aktiviteleri olacak şekilde tasarlanacaktır. - Park alanlarının düzenlenmesinde bölgede yaşayan vatandaşların durumu ve beklentileri dikkate alınacaktır.

Yukarıdaki çizelgede amaçlar boyutunda incelendiğinde doğal alanların korunması, eğitim ve sağlık alanında girişimlerde bulunulması, prestijli projeler geliştirilmesi olduğu gözlenmiştir. Hedefler boyutunda yürüyüş alanlarının yapılması, sosyal etkinliklerin artırılması ve yeşil alanların artırılması olduğu belirtilmiştir.

Çizelge 4. 10. B4 Belediyesinin Stratejik Planında Şehri Gelişimine Ait Bulgular

AMAÇLAR	HEDEFLER
Şehri Geliştirmek	<ul style="list-style-type: none"> - Yeşil alan ve parkları yeterli hale getirmek - Sosyal ve kültürel çalışmaları arttırmak - Toplumsal sağlığı koruma hizmetleri geliştirmek - Ulaşım ve Altyapı hizmetlerini geliştirmek

Yukarıdaki çizelgede amaçlar boyutunda bakıldığında şehri geliştirmek olduğu gözlenmiştir. Hedeflere bakıldığında rekreasyon alanlarını yeterli hale getirmek, ulaşım, alt yapı hizmetlerini geliştirmek, sosyal ve kültürel çalışmaların artırılması gerektiği belirtilmiştir.

Çizelge 4. 11. B5 Belediyesinin Stratejik Planında Stratejik Amaçlar ve Hedefler

AMAÇLAR	HEDEFLER
İlçe Halkının Sosyal ve Kültürel İhtiyaçlarını Karşılama	<ul style="list-style-type: none"> - Kamu hizmeti - İlçe halkının sosyal ve kültürel ihtiyaçlarını karşılamak. - Kültürel ve sosyal amaçlı programlar düzenlemek, yoksul ve özürli vatandaşlara yardımda bulunmak. - Milli bayramlara halkın katılımını sağlamak için çeşitli alanlarda spor müsabakaları ve programlar düzenlemek. - Engelli ve yaşlı vatandaşlarımız ile ilçe halkı için çeşitli konularda, gezi, spor müsabakaları ve gösteriler düzenlemek. - Eğitim alanında faaliyetler yapmak, kurslar düzenlemek.

Yukarıdaki çizelge incelendiğinde amaçların ilçe halkının sosyal ve kültürel ihtiyaçlarını karşılamak olduğu tespit edilmiştir. Hedefler başlığı altında bu amaçları gerçekleştirmek için kamu hizmeti, sosyal ve kültürel ihtiyaçları karşılamak, engelli vatandaşlar için müsabakalar ve program düzenlemek, milli bayramlarda halkın katılımı için spor müsabakaları düzenlemek olduğu görülmüştür.

Çizelge 4. 12. B5 Belediyesinin Stratejik Planında Stratejik Amaçlar ve Hedefler

AMAÇLAR	HEDEFLER
İlçemiz Sınırları İçinde Alt Yapı ve Üst Yapıları Yapmak, Mevcutları Onarmak	<ul style="list-style-type: none"> - İlçemiz sınırları içinde alt yapı ve üst yapıları yapmak, mevcutları onarmak. - Kültürel ve sanatsal amacıyla her yıl ulusal etkinlikler düzenlemek. - Belediyemizin ihtiyaç duyacağı bina ve yeşil alanları yapmak, mevcutların bakım ve onarımlarını sağlamak - Park ve bahçe yapmak, mevcutların bakım ve onarımını yapmak.

Yukarıdaki çizelgede amaçlar boyutunda incelendiğinde ilçenin sınırları içinde alt yapı ve üst yapıları yapmak, mevcut yapıları onarmak olduğu incelenmiştir. Hedef boyutunda ise kültürel, sosyal amaçlı programlar düzenlemek, spor müsabakaları ve gösteriler düzenlemek, rekreasyon faaliyetlerini arttırmak olduğu gözlenmiştir.

Çizelge 4. 13. B6 Belediyesinin Stratejik Planında Sürdürülebilir Sağlıklı Çevreye Ait Bulgular

AMAÇLAR	HEDEFLER
Sürdürülebilir Sağlıklı Bir Çevre Sunmak	<ul style="list-style-type: none"> - Yeşil alanları yaygınlaştırmak - Çocuk oyun ve fitness parkı oluşturmak - Köylerin mahalle olarak belediyemiz sorumluluk alanlarına girmesiyle beraber artan ihtiyacı karşılamak için her sene 15 adet yeni park yaparak 130 parka ulaşmak - Yeni oluşturulan spor sahası oluşturmak - Yeni aktif yeşil alan miktarı - Yeşil alanlardaki mevcut bitkilerden çelik olarak veya tohum ekimi yaparak her sene 1000 adet artırmak - Hendek imar planına göre, her sene % 2 artacak şekilde 5 yılsonunda 58 hektar aktif yeşil alana ulaşmak, bu kapsamda önceliğin verileceği yerlerin tespitine yönelik anketler ve analizler yapma

Yukarıdaki çizelge incelendiğinde amaçların sürdürülebilir sağlıklı bir çevre sunmak olduğu görülmüştür. Hedefler başlığı altında bu amaçları gerçekleştirmek için yeşil alanları arttırmak, oyun ve fitness alanları oluşturmak, spor alanları oluşturmak, yeşil alanı koruyup arttırmak olduğu görülmüştür.

Çizelge 4. 14. B6 Belediyesinin Stratejik Planında Paydaşlarla İşbirliğine Ait Bulgular

AMAÇLAR	HEDEFLER
Paydaşlarla İşbirliğini Güçlendirmek	<ul style="list-style-type: none"> - İlçedeki Amatör Spor Kulüplerine Yapılan Yardım Miktarı - İlçedeki faaliyetlerini amatör düzeyde yürüten spor kulüplerine kendilerine katılımı sağlamak ve başlıca giderlerine ve başarılı olma ihtimali olan sporcuları desteklemek amacıyla nakdi ve aynı yardımı her sene % 5 oranlarında artırmak

Yukarıdaki çizelge incelendiğinde amaçların paydaşlarla işbirliği güçlendirmek olduğu görülmüştür. Hedefler başlığı altında bu amaçları gerçekleştirmek için ilçedeki amatör spor kulüplerine yardım miktarı, başarılı olma ihtimali olan sporculara nakdi ve aynı yardımların yapılacağı belirtilmiştir.

Çizelge 4. 15. B6 Belediyesinin Stratejik Planında Paydaşlarla İşbirliğini Güçlendirmesine Ait Bulgular

AMAÇLAR	HEDEFLER
Paydaşlarla İşbirliğini Güçlendirmek İşbirliklerinin Geliştirilmesine Katkı Sağlamak	<ul style="list-style-type: none"> - Üniversiteler ve STK'larla Ortak Gerçekleştirilen Proje Sayısı - İlçe Halkının Sosyal İhtiyaçlarına Yönelik Eğitim Düzenlemek - Belediye sınırları içerisinde bulunan vatandaşların sosyo-kültürel ihtiyaçlarını TÜİK, İlçe Jandarma Komutanlığı, İlçe Emniyet Müdürlüğü gibi kurumlardan alınan bilgiler doğrultusunda çeşitli konuları önceliklendirerek her yıl 5 adet olmak üzere ilçedeki kurum ve kuruluşlarla işbirlikleri ile eğitimler düzenlenmek - Tiyatro izleyici sayısı - İlçedeki amatör spor kulüplerine yapılan yardım miktarı - İlçedeki faaliyetlerini amatör düzeyde yürüten spor kulüplerine kendilerine katılımı sağlamak ve başlıca giderlerine ve başarılı olma ihtimali olan sporcuları desteklemek amacıyla nakdi ve aynı yardımı her sene % 5 oranlarında artırmak

Yukarıdaki çizelge incelendiğinde amaçların paydaşlarla işbirliğini güçlendirmek olduğu görülmüştür. Hedefler başlığı altında bu amaçları gerçekleştirmek için üniversiteler ve sivil toplum kuruluşları ile işbirliği yapılması gerektiği görülmüştür. Halkın sosyal ihtiyaçlarına yönelik eğitimler yapılması gerektiği bildirilmiştir. Amatör spor kulüplerine yardım ve uluslararası etkinliklerin yapılması olduğu görülmüştür.

Çizelge 4. 16. B7 Belediyesinin Stratejik Planında Spor ve Rekreasyon Alanlara Ait Bulgular

AMAÇLAR	HEDEFLER
Spor ve Rekreasyon Alanlarında Geliştirme Yaparak, Sosyal Yaşamı İyileştirmek	<ul style="list-style-type: none"> - Spor ve rekreasyon alanlarında yapılan düzenleme sayısı - Spor aktivitelerin sayısı - Aktif ve pasif rekreasyon alanlarının sayısındaki artış - Bütçeden ayrılan yatırım tutarı

Yukarıdaki çizelgede amaçlar boyutunda incelendiğinde spor ve rekreasyon alanlarının iyileştirilmesi amaçlanmıştır. Hedefler boyutunda ise spor ve rekreasyon alan sayısını arttırma, spor aktivitelerinin sayısını arttırmak, spora ayrılan bütçenin arttırılması olduğu gözlenmiştir.

Çizelge 4. 17. B7 Belediyesinin Stratejik Planında Ait Sosyal ve Kültürel Faaliyet Alanlarına Ait Bulgular

AMAÇLAR	HEDEFLER
Sosyal ve Kültürel Faaliyet Alanlarını Arttırmak	<ul style="list-style-type: none"> - Kadına sosyal yaşam ve iş geliştirme merkezi için bütçeden ayrılan yatırım tutarı - Müzeleştirme için bütçeden ayrılan yatırım tutarı - Belediye personelinin ve halkın ortak katılımıyla düzenlenen kültür günleri etkinlik sayısı

Yukarıdaki çizelgede amaçlar boyutunda incelendiğinde sosyal ve kültürel etkinliklerinin arttırılması amaçlanmıştır. Hedefler boyutunda ise, halkın kültürel etkinliklere katılması olduğu belirtilmiştir.

Sonuç olarak bulguların bu kısmında, araştırma kapsamında incelenen stratejik planlarda amaçlar, hedefler başlığı altında spor, rekreasyonla ilgili birçok ifadelerin yer aldığı görülmüştür.

5.TARTIŞMA

İnsanlar yoğun çalışma temposundan dolayı spora yeterince zaman ayıramamaktadır. Bu sebepten dolayı belediyelerin spor hizmetleri ve yatırımları konusunda halkı teşvik etmekte ve yönlendirmekte olduğu bilinmektedir. Belediyelerin görev ve sorumlulukları arasında, insanların boş zamanını iyi değerlendirmek spor aktivitelerini düzenlemek ve yönlendirmek vardır. Belediyelere, halka hizmet konusunda sorumluluklar yüklenmiş ve bu hizmetler kapsamında spor da yerini almıştır.

Yerel yönetimler, kuruluş amaçları doğrultusunda kaynaklarını etkin ve verimli kullanan, merkezi idareye bağlı, kamu kuruluşlarıdır. Yerel yönetimler buldukları yerin kalkınmasında önemli bir yere sahip olup, buldukları yerin ekonomik, kültürel, eğitim, spor ve vb. yatırımlarına önyak olmaktadır. Yerel yönetimler, gücünü halktan alan, halkın istek ve ihtiyaçlarını karşılayan birimlerdir.

Spor hizmetleri ve yatırımları açısından stratejik planlama sürecinde dikkat edilecek hususlara yönelik ortaya çıkan ihtiyaçların belirlenmesi, belediye imkanlarını ortaya koymak, nüfus yoğunluğunun belirlenmesi, mekânsal planlama ve ulaşım konuları olduğu görülmektedir.

Mevcut Durumun Analiz Edilmesi

Belediyelerin, stratejik planlama sürecinde dikkat edilecek hususlardan bir diğeri de mevcut durumun analizi temasıdır. Çalışmamızda katılımcıların görüşleri doğrultusunda mevcut durumun analizi temasının önemli olduğunu bulgular kısmında görülmüştür. Başka bir çalışma incelendiğinde konumuza ek olarak, halkın beklentilerinin göz önünde bulundurulması gerektiği de tespit edilmiştir. Uslu ve Yetim (2006) tarafından yapılan çalışmada halkın beklentilerinin göz önünde bulundurulması gerektiği belirtmiştir. Ankara'da yapılan bir araştırmada belediyelerin bugünkü mevcut durumu ile kent parkı olarak kent halkının rekreasyonel ihtiyaçlarını karşıladığı söylenemez. Bunun sebebi çevresinde ikamet eden veya çalışan kent halkı tarafından ilgi görmemektedir. Bunun nedeni olarak nitelikli ve kimliği olan bir alan haline gelememesinden kaynaklandığını belirtilmiştir.

İhtiyaçların Belirlenmesi

Belediyelerin, stratejik planlama sürecinde dikkat edilecekler hususlardan bir diğeri de ihtiyaçların belirlenmesi temasıdır. Çalışmamızda katılımcılar stratejik planlama sürecinde ihtiyaçların belirlenmesi konusunun önemli olduğunu vurgulamışlardır. Katılımcıların görüşleri doğrultusunda literatür incelendiğinde ihtiyaçlarının belirlenmesinin yanında hizmetlerin halka ulaşmasının da önemli olduğu belirtilmiştir. Literatüre bakıldığında Usta ve Memiş (2010) tarafından yapılan çalışmada, halka yönelik hizmetlerin yetersiz olduğu görülmüştür. Bunun nedeni olarak, belediyelerin halka ulaşma noktasında yetersiz olduğu belirtilmiştir.

Belediyenin İmkanlarını Ortaya Koymak

Stratejik planlama sürecinde dikkat edilecekler hususlardan olan bir diğeri temada belediyenin imkanlarını ortaya koymak olduğu belirtilmiştir. Çalışmamızda katılımcılar belediyenin imkânlarını ortaya koyma konusunun önemli olduğunu belirtmişlerdir. Benzer kaynaklara bakıldığında Sivrikaya'nın (2000) çalışmasında konu hakkında benzerlikler görülmüştür. Belediyeler, alt birimler aracılığıyla koordineli, etkili ve verimli imkânlarla sahip olduğu belirtilmiştir. Belediyelerin hizmet noktasında imkânlarını ortaya koyduğu ve gelişmiş devletlerde, bu hizmetlerin yerel yönetimlerce yapıldığı tespit edildiğini belirtmiştir.

Nüfus Yoğunluğunun Belirlenmesi

Belediyelerin, stratejik planlama sürecinde dikkat edecekleri hususlardan biri de nüfus yoğunluğunun belirlenmesi olarak belirtilmiştir. Öztürk ve Özdemir'in (2013) çalışması, çalışmamızla paralellik göstermektedir.

Öztürk ve Özdemir'in (2013) çalışmasında Kastamonu ilinin kalkınmasında nüfus yoğunluğunun önemli olduğu; nüfusun yoğun olduğu yerlere üniversite kurulması, park ve bahçelerin yapılması gibi çeşitli oluşumların kentte yeni gelişme bölgelerinin doğmasına neden olabileceği belirtilmiştir.

Mekansal Planlama Yapma

Belediyelerin, stratejik planlama sürecinde dikkat edecekleri hususlardan bir diğeri “mekânsal planlama yapma” olarak belirtilmiştir. Çalışmamızda “mekânsal planlama yapma” önemli bir sonuç olarak görülmüştür.

Timur ve diğ. (2011) çalışmasında Çankırı il merkezindeki spor alanları mekânsal özelliklerine göre sınıflandırılıp genel özellikleri, planlama prensipleri ve standartları açısından analiz edilmiştir. Spor alanlarının hizmet alanları ve kent halkının bu alanlara yürüyüş mesafesi incelenmiştir. Bu amaçla çalışmada detaylı bir araştırma yapılmıştır. Araştırmacıların spor alanlarının mekânsal özelliklerini detaylı bir şekilde araştırması önemli bir bulgu olarak karşımızda çıkarken, bu durum çalışmamızla benzerlik göstermiştir.

Ulaşım

Belediyelerin, stratejik planlama sürecinde dikkat edilecek hususlardan bir diğeri de ulaşım olduğu öneminin belirlenmesi teması olduğu belirtilmiştir. Çalışmamızda ulaşımın birçok alanda etkili olduğu tespit edilmiştir. Sivrikaya'nın (2009) çalışması şu açıdan araştırmamıza paralellik göstermektedir. Eğitim ve sporda bölgenin yerelleşmesi açısından ulaşımın önemli olduğunu; ancak ülkemizdeki çalışmaların yeterli düzeyde olmadığı tespit etmiştir.

Spor hizmetleri ve yatırımları açısından stratejik plan, diğer kuruluşlar ile koordinasyonu ait bulguların sonuçları

Diğer Kuruluşlarla İşbirliği

Belediyelerin, stratejik planlama sürecinde dikkat edecekleri hususlardan bir diğeri de diğer kuruluşlarla işbirliği yapmanın öneminin belirlenmesi teması olduğu belirtilmiştir. Çalışmamızda diğer kuruluşlarla işbirliğinin önemli olduğu görülmüştür. Benzer çalışmalara bakıldığında ise, Sivrikaya (2009) çalışmasında Amerika Birleşik Devletleri'nde ilk belediye rekreasyon ve park alanları dairesi 1904 yılında Los Angeles'ta kurulmuştur. Park ve rekreasyon birimleri birleştirilerek hem spor yapma imkanı, hem de sportif ve kültürel faaliyetlerin yaygınlaşması açısından diğer örgütlerle işbirliğinin yapılması sağlandığı belirtilmiştir.

Ayni ve Nakdi Yardım

Belediyelerin, stratejik planlama sürecinde dikkat edecekleri hususlardan bir diğeri ayni ve nakdi yardımın öneminin belirlenmesi teması olduğu belirtilmiştir. Katılımcılar belediyelerin ayni ve nakdi yardım konusunda yeterli olduklarını belirtmişlerdir. Çalışmamızı destekleyen farklı bir çalışmada İnan (1994) belediyelerin ayni ve nakdi yardım konusunda eski tutumunu değiştirdiğini kanunlara dayalı olarak belediyelerin ayni ve nakdi yardım yapabileceğini belirtmiştir.

Belediye Başkanının Spora Bakışı

Belediyelerin, stratejik planlama sürecinde dikkat edecekleri hususlardan bir diğeri belediye başkanının spora bakışının öneminin belirlenmesi teması olduğu belirtilmiştir. Çalışmamıza katılan yöneticiler, belediye başkanının spora bakış açısının önemli olduğunu belirtmişlerdir.

Atalay ve diğ. (2016) çalışmasında belediye başkanlarının spora bakış açısında farklılıklar tespit etmişlerdir. Bunun sebebinin yaş ve eğitim olduğu görülürken, hizmet süresi ve belediye tipi değişkenleri açısından herhangi bir anlamlı farklılık tespit edilmemiştir.

Çalışmalar incelendiğinde belediye başkanlarının spora bakış açılarının önemli olduğu, spora bakış açısını yaş ve eğitim değişkenlerinin anlamlı düzeyde etkilediği görülmektedir. Belediye başkanının spora bakışının önemli olduğu bulgusu çalışmamızı destekler boyuttadır.

Belediyelerin stratejik planlarında spor hizmet ve yatırımlarına ait bulguların sonucu

Bütçenin Ön Gördüğü Çalışmalar

Belediyelerin, stratejik planlama sürecinde dikkat edecekleri hususlardan bir diğeri bütçenin öngördüğü çalışmalar yapmanın öneminin belirlenmesi temasıdır.

Karakuş ve Sunay'ın (2000) çalışmasında belediyelerin, ilçeler bazında kurması gereken spor tesislerinin asgari sayı ve kapasitesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Bu sonucun ilçe belediyelerinin bütçe farklılıklarından kaynaklandığı belirtilmiştir. Bu sonuç çalışmamızla kısmen örtüşmektedir. Belediyelerin bütçenin öngördüğü çalışmalar yaptıkları, bu doğrultuda asgari veya azami tesis sayı ve kapasitesi planı yaptıkları söylenebilir.

Spor ve Rekreasyon Alanları

Belediyelerin, stratejik planlama sürecinde dikkat edecekleri hususlardan bir diğeri de spor ve rekreasyon alanları yapmanın öneminin belirlenmesi teması olduğu belirtilmiştir. Çalışmamıza paralel olarak Balcı ve Koçak'ın (2014) Türkiye'deki belediyeler spor ve rekreasyon alanları ihtiyaçlar doğrultusunda tasarlandığını belirtmiştir. Spor ve rekreasyon alanları tasarımında, yerel halkın fikirlerin alındığı tespit edilmiştir. Bu yönleri ile önemli olması çalışmamızla benzer sonuçlar içermektedir.

Organizasyon ve Proje

Belediyelerin, stratejik planlama sürecinde dikkat edecekleri hususlardan bir diğeri de organizasyon ve proje yapmanın öneminin belirlenmesi teması olduğu belirtilmiştir. Yöneticilerin organizasyon ve proje konusundaki görüşleri Erkal'ın (1992) çalışmasıyla paralellik göstermektedir. Spor organizasyonları yapılması ve teşvik edici olması için önemli bir diğer faktör de spor alt yapısının olduğu görülmüştür. Eğer spora tahsis edilen araç gereç, malzeme ve tesis yeterli ise spor teşvik edildiğini belirtmiştir.

Belediyelerin stratejik planlarında spor hizmetleri ve yatırımlarına yönelik sizce halkın taleplerine ait bulguların sonucu

Halkın Taleplerinin Belirlenmesi

Stratejik planlama sürecinde dikkat edilecekler hususlardan bir diğeri de halkın taleplerinin belirlenmesi olduğu belirtilmiştir. Çalışmamızda halkın taleplerinin belirlenmesi önemli bir sonuç olarak tespit edilmiştir.

Sivrikaya (2000) çalışmasında spor için bir idari birim oluşturulmasını isteyenler içinde belediye yetkililerinin olmaması durumunu incelemiş, belediye yöneticilerinin halkın fikirlerini önemsemediği ve içe kapanık bir yönetim anlayışlarının olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Kitle İletişim Araçları ve Sosyal Medya

Belediyelerin, stratejik planlama sürecinde dikkat edecekleri hususlardan bir diğeri de kitle iletişim araçları ve sosyal medyanın öneminin belirlenmesi teması olduğu belirtilmiştir. Bu konu çalışmamızda önemli bir sonuç olarak tespit edilmiştir.

Tarhan (2007) çalışmasında Meram, Karatay ve Selçuklu belediyelerinin web siteleri incelemiştir. Web sitelerinin biçimsel özellikler konusunda eksiklikleri bulunmasına ve tanıtmaya ilişkin küçük farklılıklar olmasına ve sitelerden tam anlamıyla yararlanılmamasına karşın tanıma ve tanıtma faaliyetleri noktasında üç belediyenin de veriler elde etme ve yapılan çalışmalar hakkında halkı bilgilendirme yönünde gayret gösterdiği saptanmıştır. Belediyelerin sosyal medya aracılığıyla halka ulaşma çabasının olduğu görülmekte, bu durum çalışmamızla benzerlik göstermektedir.

Spor Hizmet ve Yatırımlarına Katılım Durumu

Belediyelerin, stratejik planlama sürecinde dikkat edecekleri hususlardan bir diğeri de spor hizmet ve yatırımlarına katılım durumunun öneminin belirlenmesi teması olduğu belirtilmiştir.

Akyıldız'ın (2012) çalışmasında vatandaşın belediye hizmetlerini bilme-takip etme düzeyleri, kısmen takip edenlerle birlikte %70,6 olarak tespit edilmiştir. Hizmetleri kısmen ya da tümüyle takip etmelerine karşın hiç yararlanamayanlar ile sorunlu yararlananların oranı ise %77,9'dur. Dolayısıyla katılımcılar hizmetleri takip etmekle birlikte hizmetlerden düşük oranda yararlanabildiklerini ve konu hakkında yeterli düzeyde bilgilendirilmediklerini belirtmiştir.

Araştırmalar incelendiğinde spor hizmet ve yatırımlarına katılım durumunun önemli olduğu, katılım durumunu etkileyen birçok unsurun bulunduğu söylenebilir.

Belediyelerin stratejik planlarında spor hizmetleri ve yatırımları açısından hangi konulara ait bulguların sonucu

İmar Planı

Belediyelerin, stratejik planlama sürecinde dikkat edilecekler hususlardan bir diğeri de imar planı yapmanın öneminin belirlenmesi teması olduğu belirtilmiştir. Çalışmamızda imar planının önem olduğu belirtilmiş; ancak Gül ve Küçük'ün (2001) çalışmasında yeterli olmadığı tespit edilmiştir. Bunun nedeni ise, kent içinde dağınık ve küçük parçalar halinde bulunan ve bir bütünlük arz etmeyen mevcut açık-yeşil alanlar, sahip olduğu yapısal bitkisel eleman ve donatıların estetik ve işlevsel özellikleri açısından, kent insanının ihtiyaçlarını karşılayacak nitelikte olmadığını belirtmiştir.

Tesis Yapımı ve Sürdürülebilirliği

Belediyelerin, stratejik planlama sürecinde dikkat edilecekler hususlardan bir diğeri de tesis yapımı ve sürdürülebilirliğinin öneminin belirlenmesi teması olduğu belirtilmiştir. Çalışmamızda ‘‘tesis yapımı ve sürdürülebilirliği’’ konusunun önemli olduğu görülmüştür. Balcı ve Koçak’ın (2014) çalışmasında spor ve rekreasyon alanları geleneksel olarak kullanıcıların ihtiyaçları doğrultusunda yapıldığını belirtmiştir. Geçtiğimiz yirmi yılı aşkın spor ve rekreasyon alanlarının sürdürülebilirlik kavramı kısıtlı kaynaklarla yapıldığı tespit edilmiştir.

Katılım Bedeli

Belediyelerin, stratejik planlama sürecinde dikkat edecekleri hususlardan bir diğeri de katılım bedelinin belirlenmesi teması olduğu belirtilmiştir. Çalışmamızda ‘‘katılım bedeli’’ konusunun önemli olduğu tespit edilmiştir. Bu konuyla alakalı benzer çalışmalara baktığımızda Negiz’in (2011) çalışmasıyla benzerlikler görülmüştür. Araştırmada spor organizasyon ve müsabakalarında katılım bedelinin alındığı durumlarda katılım artışı olduğu tespit edilmiştir. Bunun sebebi ise katılım bedelinden dolayı olduğu görülmüştür.

Spor hizmetleri ve yatırımları açısından stratejik planların diğer üst planlarla ilişkisine ait bulguların sonucu

Turizm Planı

Belediyelerin, stratejik planlama sürecinde dikkat edecekler hususlardan bir diğeri de turizm planının öneminin belirlenmesi teması olduğu belirtilmiştir. Çalışmamızın konusu ile Selvi ve Şahin’nin (2012) çalışması benzerlik göstermektedir. Yerel yönetimler diğer paydaşların katkılarıyla turizme sürekli gelişim sağlandığı tespit edilmiştir. Özellikle STK’lar bölge nabzını tutabilen sivil inisiyatif sahibi örgütlerdir. Yerel yönetimlerin bu örgütlerin turizmde etkinliği konusundaki görüşlerine katkı verdiği söylenebilir.

Kent Gelişim Planı

Belediyelerin, stratejik planlama sürecinde dikkat edecekler hususlardan bir diğeri de kent gelişim planı yapmanın öneminin belirlenmesi teması olduğu belirtilmiştir. Çalışmamızda ‘‘kent gelişim planı’’ önemli bir sonuç olarak görülmüştür. Ak’ın (2015) çalışması, çalışmamızla benzerlik göstermekte ve belediyeler günümüzde kentlerin gelişmesinde önemli rol oynamaktadır. Belediyeler çeşitli sportif organizasyonlarına ev

sahipliği yapmak istekleri tespit edilmiştir. Bunun sebebi incelendiğinde şehrin kalkınması ve gelişimin önemli rol oynadığı tespit edilmiştir.

Belediyelerin stratejik planların oluşturulmasında spor hizmet ve yatırımları açısından olumlu ve olumsuz yönleri ait bulguların sonucu

Spor Yatırımlarının Şehre Katkısı

Belediyelerin, stratejik planlama sürecinde dikkat edecekleri hususlardan bir diğeri de spor yatırımlarının şehre katkısının önemini belirlenmesi teması olduğu belirtilmiştir. Çalışmamızda spor yatırımlarının şehre katkısı önemli bir konudur. Şebin ve diğ. (2010) çalışmada çalışmamızdan farklı bir sonuç elde etmiştir. Erzurum kış sporları turizminde şehre, yöre halkının beklentileri ile ilgili konu başlığı altında; cinsiyete göre kış sporu yapma durumları değişkenlerine göre kış sporları turizminden olan sosyo-kültürel ve ekonomik beklentileri ile sonuçların ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Bu çalışmayla spor yatırımlarının şehre katkısının önemi bizim araştırmamızın şehre katkısı önemi ile benzerlik göstermektedir.

Spor Hizmet ve Yatırımlarına Verilen Zararlar

Belediyelerin, stratejik planlama sürecinde dikkat edilecekler hususlardan bir diğeri de spor hizmet ve yatırımlarına verilen zararın önemini belirlenmesi teması olduğu belirtilmiştir. Çalışmamızda stratejik planlama sürecinde, mevcut durumun analizi önemli bir sonuç iken, Demir (2002) tarafından yapılan çalışma bu noktadan çalışmamıza benzerlik göstermemektedir. Çalışmada belediyeler rekreasyon faaliyetleri yaparken çevreye verdiği zararları görürken, diğer yandan da bu öğeleri korumak zorunda olduklarını tespit etmişlerdir. Bu korumanın gerçekleşebilmesi için birçok ülkede doğal alanlar çeşitli yöntemlerle koruma altına alınmış ya da alınmaya devam ettiği görülmüştür.

Belediyelerin stratejik planlama sürecinde spor hizmet ve yatırımları açısından izlediği yöntemler hakkında görüşlerine ait bulguların sonucu

Kaynak Arayışı

Belediyelerin, stratejik planlama sürecinde dikkat edilecekler hususlardan bir diğeri de kaynak arayışının önemini belirlenmesi teması olduğu belirtilmiştir. Çalışmamıza paralel olarak Durukal ve Genç'in (2015) çalışması belediyeler projeler için uzman personelin eksikliğinde ve kaynak arayışında ciddi sorunlarla karşılaştıklarını tespit

edilmiştir. Bu doğrultuda projeler için uzman personelin yetiştirilmesi ve kaynak arayışının sürekli sağlanması gerekliliğini belirtmiştir.

Kamulaştırma

Belediyelerin, stratejik planlama sürecinde dikkat edilecekler hususlardan bir diğeri de kamulaştırmanın öneminin belirlenmesi teması olduğu belirtilmiştir. Çalışmamıza paralel olarak Yoğurtçu (2016) çalışmasında spor ve rekreasyon alanlarının tespit edilip kamulaştırma noktasında belediyelerin yetersiz kaldığı tespit edilmiştir. Bunun en önemli sebebi olarak belediyelerin maddi gücünün yetmediği tespit edilmiştir.

Engelli Bireyler

Belediyelerin, stratejik planlama sürecinde dikkat edilecekler hususlardan bir diğeri de engelli bireylerin öneminin belirlenmesi teması olduğu belirtilmiştir. Çalışmamız engelli bireyler önemli bir sonuç iken Çevik ve Kabasakal'ın (2013) tarafından yapılan çalışmada başka bir sonuca ulaşılmıştır. Spor ve sportif etkinlikler engellilerde; yardımlaşma duygusu, kendilerini denetleme, çabuk karar verebilme, ahlak eğitimi, sevmeye duygusu kazandırma, başarıda sevinci yaşama, başarısızlıkta üzüntüyü paylaşma duygusu, kişilik gelişimi ve özgüven duygusunun oluşumu yoluyla toplumsal yaşama uyum göstermesi yönünde büyük kolaylık sağladığı görülüp, Türkiye'deki belediyelerin stratejik planlarında yeterince yer almadığı tespit edilmiştir.

Bütün bu sorulara ek olarak spor hizmet ve yatırımları hakkında belediyelerin stratejik planlarına yönelik görüşlerine ait bulguların sonucu

Denetleme

Belediyelerin, stratejik planlama sürecinde dikkat edilecekler hususlardan bir diğeri de denetlemenin öneminin belirlenmesi teması olduğu belirtilmiştir. Çalışmamızda "denetleme" önemli bir sonuç olarak görülmüştür. Erkan'ın (2014) çalışması, çalışmamızla benzerlikler tespit edilmiştir. Spor konusunda verilen kararların hayata geçirilmesinde bütçe politikaları önemli bir yer teşkil ettiğini belirtilmiştir. Sınırlı kaynakların denetlenmesi, kontrolü ile gençliğe ve spora yapılacak yatırımlar arasında belli bir dengenin kurulması, kamu harcamaları yoluyla bu alandaki yatırımların şekli, içeriği ve büyüklüğünün belirlenmesi sosyo-politik açıdan günümüzde gittikçe arttığını görüldüğünü belirtmiştir.

Sportif Eğitim

Belediyelerin, stratejik planlama sürecinde dikkat edecekleri hususlardan bir diğeri “sportif eğitimin öneminin belirlenmesi” temasıdır. Çalışmamızla benzer araştırmalar mevcuttur. Ünal'ın (2014) çalışmasında katılımcıların uluslararası spor etkinliklerinde Türkiye'nin başarısının artmasında toplumun spor konusunda bilinçlendirilmesinin etkisi olacağı konusunda olumlu tutum sergiledikleri görülmüştür.

Bu araştırmada Sakarya belediyelerinin, stratejik planlarında spor hizmetleri ve yatırımları incelenmiştir. Belediyelerin hizmet sunma noktasında, yukarıdaki konular literatürdeki benzer çalışmalarla incelenip, tartışılmıştır. Yöneticilerin görüşme sorularına verdiği cevaplar doğrultusunda belediyelerin maddi imkanlarının ortaya konulması, ihtiyaçların belirlenmesi, mekânsal planlama yapma, ulaşım, mevcut durumun analiz edilmesi, nüfus yoğunluğu, ayni ve nakdi yardım, diğer kuruluşlarla iş birliği, belediye başkanının spora bakışı, spor ve rekreasyon alanları, bütçenin ön gördüğü çalışmalar, organizasyon ve proje, halkın taleplerinin belirlenmesi, kitle iletişim araçları ve sosyal medya, spor hizmet ve yatırımlarına katılım durumu, tesis yapımı ve sürdürülebilirliği, imar planı, katılım bedeli, kent gelişim planı, turizm planı, spor yatırımlarının şehre katkısı, spor hizmet ve yatırımlarına verilen zararlar, kamulaştırma, kaynak arayışı, engelli bireyler, sportif eğitim ve denetleme konularının önemli olduğu görülmüştür. Çalışmamız Sakarya'da sporu teşvik edici ve literatüre katkı sağlamak amacıyla yapılmıştır.

Belediyelerin Stratejik Plan İncelemelerine Göre Tartışma

Belediyelerin “Modern Kentleşme ve Kent Estetiğine” ait bulguların sonucu incelendiğinde amaçların modern kentleşme ve kent estetiği yönünde olduğu görülmüştür. Hedefler başlığı altında bu amaçları gerçekleştirmek için kentsel planlama ve estetiği üzerine çevreyi düzenleme, bisiklet ve yürüyüş yolları olduğu görülmektedir. İl genelinde ortaklarla (paydaşlarla) talep ve ihtiyaçlar doğrultusunda birlikte hareket edilebileceği tespit edilmiştir. Çalışmamızdan farklı olarak bir sonuç tespit eden Özer ve diğ. (2010) çalışmasında Erzurum’da çevre düzenlemesinin ve kent estetiğinin iklim koşulları yüzünden yeterli olmadığını belirtmiştir.

Belediyelerin “Çevre Yönetimine” ait bulguların sonucu incelendiğinde amaçların çevre yönetimi olduğu görülmüştür. Hedefler başlığı altında bu amaçları gerçekleştirmek için park ve yeşil alan yönetimi, rekreatif kullanımlar, çocuklar için oyun parkları ve alanları olduğu görülmektedir. Çalışmamıza paralel olarak Baykal’ın (2010) çalışmasında Türkiye’deki belediyelerin görev ve sorumlulukları arasında çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak, park ve yeşil alanlarının sürdürülebilirliğini sağlamak olduğunu belirtilmiştir.

Belediyenin “Ulaşım Planlamasına” ait bulguların sonucu incelendiğinde amaçların ulaşım planlaması olduğu görülmüştür. Hedefler başlığı altında bu amaçları gerçekleştirmek için ulaşımda güvenli ve konforlu hale getirilmesi olduğu görülmektedir. Literatürde bu konuyla alakalı benzer çalışmalar mevcuttur. Oral (2011) çalışmasında Türkiye’deki büyükşehirlerde ulaşımda sorunlarla karşılaşıldığını belirtmiştir. Bunun temel nedeni olarak büyükşehirlerdeki araç sayısındaki artıştan bahsedilebilir.

Belediyelerin “Kültürel Gelişim ve Turizme” ait bulguların sonucu incelendiğinde amaçların kültür gelişim ve turizm olduğu görülmüştür. Hedefler başlığı altında bu amaçları gerçekleştirmek için spor faaliyetlerine destek, amatör kulüp ve sporcularına destek, uluslararası etkinlik veya müsabakaların artırılması gerektiği belirtilmiştir. Çalışmamızla benzer sonuçlar gösteren birçok araştırma mevcuttur. Emekli (2006) çalışmasında coğrafya, kültür ve turizm arasındaki ilişkinin oldukça güçlü olduğunu belirtmiştir. Coğrafya, kültür ve turizm arasındaki ilişki birbirlerinden karşılıklı etkilenen ve diğer bilim dallarını da etkileyen bir güce ve öneme sahip olduğu görülmektedir.

Belediyelerin ‘‘Sosyal Belediyeciliğe’’ ait bulguların sonucu incelendiğinde amaçların sosyal belediyecilik olduğu görülmektedir. Hedefler başlığı altında bu amaçları gerçekleştirmek için kadın, genç ve çocuklara yönelik hizmetler kültürel, sanatsal ve kötü alışkanlıklara bulaşmaması için diğer kurumlarla koordinasyon ve eğitime vurgu yapıldığı görülmektedir. Bizim çalışmamıza sonucu olarak elik (2014) yaptığı çalışmada şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi’nin sosyal belediyecilik kapsamında yaptığı uygulamalar üç grupta toplandığını gözlenmiştir. Bunlardan ilki kadınlara yönelik yapılan sosyal hizmet projelerdir. İkinçisi, gençler için geliştirilen projeler ve son olarak, sosyal hizmet kapsamında yardımlar olduğu tespit edilmiştir. Üçüncüsü gençlere yönelik sportif hizmetler yer aldığı tespit edilmiştir.

Belediyenin ‘‘Kültür, Eğitim ve Spora’’ ait bulguların sonucu incelendiğinde stratejik harita (Kültür, Eğitim, Spor) olduğu tespit edilmiştir. Hedefler incelendiğinde kültür, spor, sanat ve sporu evrensel dilini kullanarak toplumun yaşam standartlarının arttırmak olduğu görülmüştür. Tapşın ve Atalı’nın (2017) alışmasında yeşil alanların arttırılması, sportif gelişimin sağlanması, eğitim kalitesi, modern sosyal yaşam alanları, engelli vatandaşlar için hizmetler, parklar, turizm eğitimi, rekreasyon alanların geliştirilmesi, kent vizyonu, yeni kentsel mekanlar ve spor, sportif etkinlikler, yaşam standartlarını arttırmak, halkı bilinçlendirmek, vizyon projeler, yaşanabilir evre, hayata değer katmak, yaşam kalitesi, toplumsal gelişmeye katkı, kentlilerin memnuniyeti, planlı kentleşme, kültürel zenginlik, sürdürülebilir turizm, kentsel gelişim, toplumsal gelişim, konforlu evre, yeni yaşam alanları, kent markalaşması, sağlıklı yaşam ve sosyal hizmet gibi amaçların stratejik planda yer aldığı tespit edilmiştir. Bu sonuçlar çalışmamızın sonuçları ile benzerlik göstermektedir.

Belediyelerin Stratejik Amaç ve Hedeflere’’ ait bulguların sonucu incelendiğinde ilçe halkının sosyal ve kültürel ihtiyaçlarını karşılamak olduğu görülmektedir. Hedefler başlığı altında bu amaçları gerçekleştirmek için kamu hizmeti, sosyal ve kültürel ihtiyaçları karşılamak, engelli vatandaşlar için müsabakalar düzenlemek ve program düzenlemek, eğitim ve milli bayramlarda halkın katılımı için spor müsabakalar düzenlemek olduğu görülmüştür. Çalışmamızın sonuçlarına benzer olarak Atalı (2015) alışmasında büyükşehir belediyelerinin stratejik planlarında amaç ve hedeflere belli oranlarda yer verildiğini belirtmiştir. Stratejik hedeflerin "ulusal ve uluslararası organizasyon düzenleme", "spor tesisi yapmak" ve "rekreasyon alanları oluşturmak" zerine yoğunlaştığı, bunun yanında

amaçların "spor faaliyetleri kent geneline yaymak", "kentin spor şehri olmasını sağlamak" ve "sağlıklı toplum ve nesiller yetiştirmek" üzerine olduğunu belirtmiştir.

Belediyelerin Ekonomi, ‘‘Spor, Kültürel Girişimlere’’ ait bulguları sonucu incelendiğinde eğitim, sağlık ve spor alanında kentin gelişimine katkı sağlayacak projeler üretme ve kuruluşlarla işbirliği içinde olduğu görülmektedir. Hedefler başlığı altında bu amaçları gerçekleştirmek için ihtiyaç duyulan yerlere spor alanları yapmak olduğu görülmüştür. Doğu ve diğ. (2013) çalışmalarında sporun tabana yayılmasının sağlanmasına yönelik çalışmaların yapılması gerektiği belirtilmiştir. Ayrıca belediyelerin var olan beş yıllık stratejik plan süresinin amaca uygun olmadığı ve buna alternatif olarak uzun süreli projeler ile küçük yaşta sporcular yetiştirecek uzun vadeli planlamalar yapılması ihtiyacı ortaya çıktığı görülmüştür. Belediye yönetiminin önemli beklentilerinden biri de amaca direkt ulaşan projeler oluşturarak halkın spor yapmasını sağlamak olduğu belirtilmiştir.

Belediyelerin ‘‘Sürdürülebilir Sağlıklı Çevreye’’ ait bulguların sonucu incelendiğinde amaçların sürdürülebilir sağlıklı bir çevre sunmak olduğu görülmüştür. Hedefler başlığı altında bu amaçları gerçekleştirmek için yeşil alanları arttırmak, oyun ve fitness alanları oluşturmak, spor alanları oluşturmak ve yeşil alanı koruyup arttırmak olduğu belirtilmiştir. Konuyla ilgili literatürde benzer çalışmalara bakıldığında Alp ve Akıncı'nın (2008) çalışmasında kentin mimari yapılarına uyumlu ve insanın doğayla ilişkisini de dikkate alarak, insan yaşamı için gerekli olan yeşil alanlar, sağlıklı bir çevre sunmak, işlevsel parklar vb. uygun kentsel alanlar oluşturmaya çalışıldığı belirtilmiştir.

Belediyelerin ‘‘Paydaşlarla İşbirliğine’’ ait bulguların sonucu incelendiğinde amaçların paydaşlarla işbirliği güçlendirmek olduğu görülmüştür. Hedefler başlığı altında bu amaçları gerçekleştirmek için ilçedeki amatör spor kulüplerine yardım miktarı, başarılı olma ihtimali olan sporculara nakdi ve aynı yardımların artacağı görülmüştür. Bu konuyla alakalı literatürde benzer çalışmalar olduğu görülmüştür.

Gök ve Sunay (2010) ülkemizde yaşanan gelişmeler göz önünde bulundurulduğunda, Türk Sporunun yaygınlaşmasında, yapılandırılmasında paydaşlarla işbirliğinin güçlendirilmesinde olduğu tespit edilmiştir. Ülkemizde bir kamu hizmeti olarak yürütülen sporun, devlet tarafından yönlendirici, özendirici, destekleyici ve denetleyici olduğu görülmüştür. Bu amaçla, spor alanında yer alan tüm sivil toplum örgütleri, yerel yönetimler, spor federasyonları, gönüllü spor kuruluşları, spor kulüpleri ve diğer özel ve tüzel kişiliğe sahip spor örgütlerinin ülke spor politikasının belirlenmesinde aktif rol almaları gerektiğini belirtilmiştir.

Sonuç olarak belediyelerin stratejik planlarında farklı boyutlarda spor hizmetleri ve yatırımlarına yönelik ifadeler yer verildiği görülmüştür. Ayrıca yönetici görüşlerinde mevcut duruma ve planlamalara yönelik hususları ifade ettikleri tespit edilmiştir.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Günümüzde giderek önemi artan belediyelerin, birçok alanda yatırım yapmaya yönelik kararlar beklenmektedir. Bu yatırımlar arasında spor hizmetleri ve yatırımları da yer almaktadır. Sakarya büyükşehir ve ilçe belediyelerinin spor hizmetleri ve yatırımlarının değerlendirilmesine yönelik bu çalışmada nüfusu 50 bin ve üzeri olan belediyelerin stratejik planları incelenmiş ve belediyelerin yöneticileri ile görüşülmüştür.

Yöneticilerin görüşme sorularına verdiği öncelikli cevaplara bakıldığında belediyenin maddi imkanlarının ortaya konulması, ihtiyaçların belirlenmesi, mekânsal planlama yapma, ulaşım, mevcut durumun analiz edilmesi, nüfus yoğunluğu ortaya konulması şeklinde konular olduğu görülmüştür.

Katılımcıların görüşlerinden elde edilen spor hizmetleri ve yatırımlarında ele alınması gereken konular ayrıca aynı ve nakdi yardımlar, diğer kuruluşlarla işbirliği, belediye başkanının spora bakışı, spor ve rekreasyon alanları, bütçenin ön gördüğü çalışmalar, organizasyon ve proje, halkın taleplerinin belirlenmesi, kitle iletişim araçları ve sosyal medya, spor hizmet ve yatırımlarına katılım durumları, tesis yapımı ve sürdürülebilirliği, imar planı, katılım bedeli, kent gelişim planı, turizm planı, spor yatırımlarının şehre katkısı, spor hizmet ve yatırımlarına verilen zararlar, kamulaştırma, kaynak arayışı, engelli bireyler, sportif eğitim ve denetleme olduğu belirtilmiştir.

Belediyelerin internet sayfalarına girilerek, stratejik planları indirilmiş ve spor hizmetleri ve yatırımlarına yönelik bulgular incelenmiştir. Belediyelerin spor hizmetleri ve yatırımları konusunda çevre yönetimi(rekreasyon faaliyetler), ulaşım planlaması(bisiklet yolu), kültürel gelişim ve turizm, kentin gelişimi için spor projeleri yapmak, paydaşlarla işbirliği(spor dernekleri, amatör spor kulüpleri federasyonu ve diğer kuruluşlar) yapılmasına yönelik planlar boyutunda olduğu görülmektedir. Elde edinilen veriler ışığında halka en yakın olan belediyeler spor hizmetleri ve yatırımları konusunda gerekli adımları atarak yatırımlara yönelik çalışıldıkları görülmüştür. Belediyelerin daha çok maddi kaynak ve imar planının yetersizliğinden dolayı sıkıntı yaşadıkları söylenebilir. Halka ulaşma noktasında belediyelerin problem yaşamadıkları tespit edilmiştir. Stratejik planda olmayan fakat spor hizmet ve yatırımları da bulunmaktadır. Belediyelerin yatırım yaparken, o bölgenin nüfusunu dikkate aldıkları ve yatırımları yapmadan önce gerekli ön çalışmalar yapıldığı tespit edilmiştir.

Sonuç olarak belediyelerin stratejik planlarında farklı boyutlarda spor hizmetleri ve yatırımlarına yönelik ifadelere yer verildiği görülmüştür. Ayrıca yönetici görüşlerinde mevcut duruma ve planlamalara yönelik hususları ifade ettikleri tespit edilmiştir.

Araştırmanın sonucuna göre aşağıdaki öneriler sunulmuştur.

- ❖ Belediyeler spor hizmetleri ve yatırımlarına daha fazla kaynak ayırmalıdır.
- ❖ Sakarya da ki belediyeler spor organizasyon veya faaliyetleri için Gençlik ve Spor Müdürlüğü veya Spor Şube Müdürlükleri kurmalıdır.
- ❖ Stratejik planda yer alan konuların gerçekleşmesi boyutunda daha gerçekçi adımlar atılmalıdır.
- ❖ Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğüyle işbirliği desteklenmelidir.
- ❖ Belediyeler, halkın sportif eğitim konusunda bilinçlenmesine yönelik projeler geliştirilmelidir.
- ❖ Belediye ve özel sektörle spor hizmetleri ve yatırımları konusunda daha fazla işbirliği sağlanmalıdır.
- ❖ Belediyeler, yurtdışındaki yerel yönetimlerin yapmış olduğu spor organizasyon ve spor yatırımlarını daha yakından takip etmelidir. Uluslararası örnekler Türkiye şartlarına göre yeniden planlanmalıdır.
- ❖ Belediyeler, spor hizmet ve yatırımları konusunda, stratejik planlar oluşumunda üniversitelerdeki uzmanlarla işbirliği içine girmelidir.
- ❖ Spor hizmetleri ve yatırımlarına yönelik çalışmalar bütçe planlamasına ayrıca önem verilmelidir.
- ❖ Spor hizmetleri ve yatırımları bölgenin bütün özelliklerine göre(nüfus, coğrafya, vb.) planlanması yapılmalıdır.
- ❖ Spor hizmetleri ve yatırımlarına yönelik halkın talep ve beklentileri farklı yönler ile belirlenmelidir.
- ❖ Bu tür çalışmalarda ülkenin farklı bölgelerini, şehirlerini kapsayan çalışmalar yapılmalı ve karşılaştırma yoluna gidilmelidir.

- ❖ Akademisyenlerin özellikle yerel yönetimler biriminde proje bazlı çalışmasının spor hizmetleri ve yatırımları boyutunda desteklenmesi sağlanmalıdır.

KAYNAKLAR

- Adapazarı Belediyesi. (Erişim: 26.09.2017), <http://www.adapazari.bel.tr/>
- Ağaoğlu Y.S, Eker H. Türkiye'deki Üniversitelerin Sağlık, Kültür ve Spor Dairelerinin İşlevsel Yönden İncelenmesi. *Sportre Beden Eğitim ve Spor Bilimleri Dergisi*. 2006; 4(4): 131-134.
- Ak D. Olimpiyat Oyunlarının Ev Sahibi Kente Etkileri Açısından Değerlendirilmesi. *Pamukkale Journal Of Eurasian Socioeconomic Studies*. 2015; 2(1): 1-19.
- Akşar T. Futbolun Ekonomi Politikası. Literatür Yayınları, İstanbul, 2010.
- Aktan C. C. Değişim Çağında Yönetim. Sistem Yayıncılık, İstanbul, 2003.
- Akyazı Belediyesi. (Erişim: 27.09.2017), <http://www.akyazi.bel.tr/>
- Akyazı Kaymakamlığı. (Erişim: 05.10.2017), <http://www.akyazi.gov.tr/>
- Akyıldız F. Belediye Hizmetleri ve Vatandaş Memnuniyeti: Uşak Belediyesi Örneği. *Journal of Yasar University*. 2012; 26(7): 4415 – 4436.
- Alp Ş. Akıncı N. Türkiye'de İl Belediyelerinin Park ve Bahçe Müdürlüklerinin Durum Analizi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Tarım Bilimleri Dergisi*. 2008; 19(1): 39-47.
- Ankara Büyükşehir Belediyesi. (Erişim: 20.03.2018), www.ankara.bel.tr
- Antalya Büyükşehir Belediyesi. (Erişim: 20.03.2018), www.antalya.bel.tr
- Argan M. Spor Sponsorluğu Yönetimi. Detay Yayıncılık, Ankara, 2004.
- Arifiye Belediyesi, 2018. (Erişim: 27.09.2017), <http://www.arifiye.bel.tr/>
- Atalay A. Kars Ardahan Ağrı Merkez-Yerel Yöneticilerinin Spor Hizmetlerine Yönelik Görüşlerinin Değerlendirilmesi. Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi. Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Ankara, 2013.
- Atalı L. Büyükşehir Belediyeleri Stratejik Planlarında Spor ile İlgili Amaç ve Hedeflerin Analizi. *Spor Yönetimi ve Bilgi Teknolojileri Dergisi*. 2015; ISSN: 1306-4371.
- Ayacı H. The Role Of Strategic Planning in Performance Management. Express, *International Journal of Multi Disciplinary Research*, 2015; 2(3): ISSN: 2348 – 2052.
- Bakan R. Belediyelerde Stratejik Planlamanın Kamu Hizmetlere Etkisi. Yüksek Lisans Tezi. Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, 2015.
- Balcı V. Koçak F. Spor ve Rekreasyon Alanlarının Tasarımında ve Kullanımında Çevresel Sürdürülebilirlik. *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*. 2014; 5(2): 46-58.
- Barsbuğa Y. Yerel Yönetim Birimlerinden Belediyelerin Sportif Hizmet Kalitesinin Ölçülmesi(Konya Örneği). Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi. Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı, Konya, 2013.
- Barutçugil İ. Stratejik Yönetim. Kariyer Yayıncılık, İstanbul, 2013.
- Baykal T. Türkiye'de Çevre Yönetimi Sisteminin Yerel Örgütlenmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 2010; 13(7): 476 – 492.
- Baykan B.G., Özer Y.B. Stratejik Planlarda Çevre: İstanbul İlçe Belediyeleri Örneği. *Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi*. 2014; 27(4): 85-103.
- Bircan İ. Kamu Kesiminde Stratejik Yönetim Ve Vizyon. *Devlet Planlama Dergisi*, 2002; 11-20.
- Buca Belediyesi. (Erişim: 20.03.2018), www.buca.bel.tr

Bulut Y. Atabeyoğlu Ö. Kent Planlamasında Peyzaj Mimarının Yeri ve Önemi. Ulusal Karadeniz Ormancılık Kongresi, 2010: 1494-1503.

Büyüköztürk Ş. Çakmak E.K., Akgün Ö.E., Karadeniz Ş. Demirel F. Bilimsel Araştırma Yöntemleri(19. Baskı). Pegem Akademi, Ankara, 2015.

Coğrafya Dünyası, 2014. (Erişim: 26.09.2017), <http://www.cografya.gen.tr/>

Çelik A. Sosyal Belediyecilik Anlayışı: Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi Örneği. *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*. 2014; 16(1): 1-20.

Çelik R. Stratejik Yönetim ve Stratejik Planlama, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünün 2010-2014 Yılı Stratejik Planının Değerlendirilmesi, Daha İyi ve Gerçekçi Stratejik Planlama İçin Yapılması Gerekenlerin Belirlenmesi. Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Teftiş Kurulu Başkanlığı. Ankara, 2011.

Çevik O. Kabasakal K. Spor Etkinliklerinin, Engelli Bireylerin Toplumsal Uyumuna ve Sporla Sosyalleşmelerine Etkisinin İncelenmesi. *Uluslararası Sosyal ve Ekonomik Bilimler Dergisi*. 2013; 3(2): 74-83.

Çoğurcu C. Stratejik Planlama, Stratejik Yönetim ve Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğünde Sosyal Yardım Politikalarına Yönelik Gerçekleştirilen Projeler. *Yardım ve Dayanışma Dergisi*. 2010; 7-32.

Demir C. Turizm Ve Rekreasyon Faaliyetlerinin Olumsuz Çevresel Etkileri: Türkiye'deki Milli Parklara Yönelik Bir Uygulama. *Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Dergisi*. 2002; 17(2): 93-117.

Demirel N. Spor Yönetimi ve Organizasyonu (2. Basım). Türk Hava Kurumu Basımevi, Ankara, 1993.

Doğu G, Kardeş N.,T, Atalı L. Büyükşehir Belediyesi Spor Politikalarına Yönelik Hizmetlerin İncelenmesi(Kocaeli Büyükşehir Belediye Örneği). *Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2013; 25: 97 – 111.

Doğu G, Kesim Ü, Sivrikaya Ö. Belediyelerin Sporla İlgili İşlevleri. *Çağdaş Yerel Yönetimler*. 2002; 11(2): 89-106.

Doğu Marmara Bölge Planı, 2013. (Erişim: 05.10.2017), <http://www.dogumarmarabolgeplani.gov.tr/>

DPT. DPT Yayınları. Kamu İdareleri İçin Stratejik Planlama Kılavuzu(İkinci Sürüm), Ankara, 2006.

Dream of Holiday. (Erişim: 28.09.2017). <http://www.dreamofholiday.com.tr/tr/tanitim/24/sapanca-tanitim.html>

Durukal O. Genç F.N. Belediyelerde Dış Malı Kaynak Kullanımı: Büyükşehir Belediyeleri Üzerine Bir İnceleme. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*,2015; 20(2):333-356.

Ekiz C. Somel A. Türkiye'de Planlama ve Planlama Anlayışı Değişimi. *Türkiye Mülkiye Planlama Dergisi*. 2005; 31(256): 97-136.

Eldem H. Yerel Yönetimler Reformunun Bir Parçası Olarak Köy Kanunu Tasarı Taslağı. *Optimum Ekonomi ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 2015; 2(1): 39-61.

Emekli G. Coğrafya, Kültür ve Turizm: Kültürel Turizm. *Ege Coğrafya Dergisi*. 2006; 15. 51-59.

Eren E. İşletmelerde Stratejik Yönetim ve İşletme Politikası. Der Yayıncılık, İstanbul, 1997.

Eren E. Stratejik Yönetim ve İşletme Politikası. Beta Basım Yayım Dağıtım, 6.baskı, 2002.

Erenler Belediyesi. (Erişim: 27.09.2017), <https://www.erenler.bel.tr/>

Erenler Kaymakamlığı. (Erişim: 05.10.2017), <http://www.erenler.gov.tr/>

Erkal M.E. Sosyolojik Açından Spor. Türk Dünyası Araştırmalar Vakfı. Kutsun Matbaa ve Reklamcılık Merkezi, İstanbul, 1992.

- Erkan A. Bütçe Politikalarının Spor Alanında Sunulan Hizmetler Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi ve Değerlendirilmesi. *Hak İş Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi*.2014; 5(3): 110-131.
- Ertan Y. Stratejik Yönetimin Kamu Yönetimi Alanında Uygulanması ve Sorunları. Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, 2010.
- Eskişehir Odunpazarı Belediyesi, 2016. (Erişim: 20.03.2018), <http://www.odunpazari.bel.tr>
- Ferizli Kaymakamlığı. (Erişim: 27.09.2017), www.ferizli.gov.tr
- Genç N. Yönetim ve Organizasyon Çağdaş Sistemler ve Yaklaşımlar. Seçkin Yayıncılık (3.baskı), Ankara, 2007.
- Geyve Belediyesi, 2015. (Erişim: 27.09.2017), <http://geyve.bel.tr/>
- Geyve Haberleri, 2016. (Erişim: 27.09.2017), <http://www.geyve.com/>
- Geyve Kaymakamlığı. (Erişim: 05.10.2017), <http://www.geyve.gov.tr/>
- Goslin A.E, Kluka D.A. Management Capacity At Sport And Recreation In The City Of Tshwane Metropolitan Municipality. 2014.
- Government Of The Netherlands. (Erişim: 13.03.2018), <https://www.government.nl/topics/sports/sport-and-physical-activity-close-to-home>
- Gök Y. Sunay H. Türkiye’de ve Fransa’da Uygulanan Spor Yönetiminin Kamu Yönetimi Açısından Karşılaştırılması. *Sportre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*. 2010; 8(1): 7-16.
- Görmez K. Yerel Demokrasi ve Türkiye (2. Baskı). Vadi Yayınları, Ankara, 1997.
- Güçlü N. Stratejik Yönetim. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2003; 23(2): 61-85.
- Gül A. Küçük V. Kentsel Yeşil Alanlar ve Isparta Kenti Örneğinde İrdelenmesi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*. 2001; ISSN: 1302-7085, 27-48.
- Gürer H. Stratejik Planlamanın Temelleri ve Türk Kamu Yönetiminde Uygulamasına Yönelik Öneriler. *Sayıştay Dergisi*. 2006; 63: 91-100.
- Hanazay A. Yerel Yönetimde Planlama. Yüksek Lisans Tezi. Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Ana Bilim Dalı, 2006.
- Harita Genel Komutanlığı Ulusal Haritacılık Kurumu, 2016.(Erişim: 05.10.2017), www.hgk.msb.gov.tr
- Hendek Belediyesi. (Erişim: 27.09.2017), <http://www.hendek.bel.tr/>
- İlhan İ. Belediyelerde Kültür Politikaları: İstanbul Büyükşehir Belediyesi Örneği. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, 2013.
- İnan A. Spor Kulüplerine Yerel Yönetimlerce Yardım Yapılması. *Çağdaş Yerel Yönetim Dergisi*. 1994; 3(2).
- İstanbul Büyükşehir Belediyesi. (Erişim: 20.03.2018), www.ibb.istanbul/
- Karahüseyinoğlu M.F. Küresel Eksende Türk Sporlar. Kum Saati Yayınevi. İstanbul. 2012.
- Karakuş E. Sunay H. Sporun Kitlelere Yaygınlaştırılmasında, Yerel Yönetimlerin Yeri Ve Fonksiyonuna İlişkin, Ankara İli Metropol İlçeleri Belediye Meclisi Üyelerinin Görüşleri. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*. 2000; 3: 63-80.
- Karapürçek Belediyesi. (Erişim: 27.09.2017), <http://www.karapurcek.bel.tr/>
- Karasu Belediyesi, 2014. (Erişim: 27.09.2017), <http://www.karasu.bel.tr/>
- Kaynarca Belediyesi, 2016. (Erişim: 27.09.2017), <http://sakaryakaynarca.bel.tr/>

- Keçiören Belediyesi, 2018. (Erişim: 20.03.2018), <http://www.kecioren.bel.tr/>
- Keleş S. Türkiye’de Sosyal Belediyecilik Uygulamaları ve Ankara Büyükşehir Belediyesi Örneği. Yüksek Lisans Tezi. Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, 2008.
- Kırım A. Yeni Dünyada Strateji ve Yönetim (8. basım). Sistem Yayıncılık, İstanbul, 2009.
- Koca C. Spor Bilimlerinde Nitel Araştırma Yaklaşımı. *Hacettepe Journal of Sport Sciences*, 2017; 28(1): 30-48.
- Koca H. Zaman S. Çoşkun O. Erzurumun Spor-Kamp Turizmi Potansiyeli. *Doğu Coğrafya Dergisi*. 2007; 18(12): 205-224.
- Kocaali Belediyesi, 2016. (Erişim: 27.09.2017), <http://www.kocaali.bel.tr>
- Kubilay M. Köylere Hizmet Götürme Birimleri ve Gerze İlçe Örneği. Yüksek Lisans Tezi. Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Ana Bilim Dalı, 2010.
- Local Government Powers And Functions – Definitions, Norms And Standards. 2003.
- Mdakane M. Sport development in municipalities. National Sports Forum presentation. 2012.
- Mutlu A. Reyhan. Doğan H.H., Kentleşme. Palme Yayıncılık, Ankara, 2016.
- Negiz N. Sosyal Yardım ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri Açısından Isparta Belediyesi: Farkındalık Yararlanma, Yararlanma ve Değerlendirme Açısından Bir Araştırma. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*. 2011; 16(2): 323-341.
- Oral M.Y. Şehirlerde Yetki Alanı ve Arazi Kullanışlarındaki Değişimlerin Ulaşım Planlama Süreci Üzerindeki Olası Etkileri: İzmir Örneği. 2011; 3(1): 73-85.
- Öney E. İktisadi Planlama (5.Baskı). Savaş Yayınları, Ankara, 1987.
- Özer M.A. İşletmelerde Stratejinin Önemi Üzerine Değerlendirmeler. *International Journal of Economic and Administrative Studies*. 2015; 14(7): 1307-9832.
- Özer S, Aklıbaşında M, Zengin M. Erzurum Kenti Örneğinde Kullanılan Kuşatma Elemanlarının Kent İmajı Üzerindeki Etkileri. *Tekirdağ Ziraat Fakültesi Dergisi*. 2010; 7(2): 123-130.
- Özguven İ, E. Görüşme İlke ve Teknikleri. Pdrem Yayınları, Ankara, 2004.
- Öztekin A. Yönetim Bilimi. Siyasal Yayınevi (2. Baskı), Ankara, 2010.
- Öztürk S. Özdemir Z. Kentsel Açık ve Yeşil Alanların Yaşam Kalitesine Etkisi: Kastamonu Örneği. *Kastamonu Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*. 2013; 13 (1): 109-116.
- Pirtea A, Nicolescu C, Botoc C. The Role Of Strategic Planning In Modern Organizations. *Annales Universitatis Apulensis Series Oeconomica*, 2009; 11(2).
- Pustu Y. Yerel Yönetimler ve Demokrasi, *Sayıştay Dergisi*. 2005; 57. 121-134.
- Rehor P. How to improve strategic planning of municipal organizations in Czech Republic?. *Business Economics and Management Conference*. 2015; 521 – 527.
- Sakarya Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü, 2013.(Erişim: 27.03.2018), www.sakarya.gsb.gov.tr
- Sakinç S. Yerel Yönetimler Maliyesi (3. baskı). Orion Kitapevi, Ankara, 2012.
- Sam M.P. Hugh J. Sport in the City: Research on the relation between sport and urban design. The Creative Industries. 2011.
- Samsun Büyükşehir Belediyesi, 2017. (Erişim: 20.03.2018), www.samsun.bel.tr
- Sapanca Belediyesi, 2018. (Erişim: 27.09.2017), <http://sapanca.bel.tr/>

- Selvi M.S, Şahin S. Yerel Yönetimler Perspektifinden Sürdürülebilir Turizm: Batı Karadeniz Bölgesi Örneği. *Uluslararası Sosyal ve Ekonomik Bilimler Dergisi*. 2012; 2 (2): 23-36.
- Serdivan Belediyesi, 2018. (Erişim: 26.09.2017), <http://www.serdivan.bel.tr/>
- Sezen S. Devletçilikten Özelleştirmeye Türkiye’de Planlama. Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü, Ankara, 1999.
- Sivrekli E. Türkiye’de Merkezi Yönetim İle Belediyeler Arasındaki Mali İlişki: ŞanlıUrfa Örneği. *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*.2015;46(0): 21-42.
- Sivrikaya Ö. Belediyelerin Sporla İlgili İşlevleri(Düzce Belediye Örneği). Yüksek lisans tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Spor Yönetim Bilimleri Anabilim Dalı, Bolu, 2000.
- Sivrikaya Ö. Düzce Belediyesinin Spor Hizmetleri İçin Örnek Bir Yönetim Modeli. Doktora Tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı, Bolu, 2009.
- Söğütlü Kaymakamlığı. (Erişim: 06.10.2017), <http://www.sogutlu.gov.tr/>
- Suklev B. Debarliev S. Strategic Planning Effectiveness Comparative Analysis Of The Macedonian Context. *Economic And Business Review*, 2012; 14(1): 63-93.
- Sunay H. Spor Yönetimi (3. baskı). Gazi Kitabevi, Ankara, 2017.
- Şebin K, Yazıcı A.G, Tozoğlu E, ve diğ. Yöre Halkının Erzurum Kış Sporları Turizm İle İlgili Sosyo-Kültürel ve Ekonomik Beklentileri. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimler Dergisi*. 2010; 12(1): 18-29.
- T.C Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, 2018. (Erişim: 06.10.2017). <http://www.csb.gov.tr/>
- T.C Doğu Marmara Kalkınma Ajansı, 2012. (Erişim: 06.10.2017), <http://www.marka.org.tr/>
- T.C. Kalkınma Bakanlığı, Onuncu Kalkınma Planı 2014-2018, (2014). Spor Özel İhtisas Komisyon Raporu 2023, Ankara.
- Tapşın F,O. Atalı L. Kocaeli İli Belediyelerinin Stratejik Planlarının Spor Boyutu ile İncelenmesi. *International Journal of Cultural and Social Studies*. 2017; (5): 186-200.
- Tarhan A. Halkla İlişkiler Tanıma ve Tanıtma Aracı Olarak İnternet: Belediyelerin Web Sayfaları Üzerine Bir Analiz. *Journal Of Selcuk Communication*. 2007; 4(4): 76-95.
- Timur U.P, Timur Ö.P, Şahin C.K, ve diğ. Çankırı Kenti Spor Alanlarının Yeterliliği Üzerine Bir Araştırma. *Tekirdağ Ziraat Fakültesi Dergisi*. 2011. 8(1): 81-92.
- Tokgöz N, Ulukan İ.C, Erdoğan B.F ve diğ. Stratejik Yönetim 1. T.C. Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir, 2012.
- Türkiye İstatistik Kurumu.(Erişim: 4.10.2017), www.tuik.gov.tr/
- Uslu A. Yetim L. Çağdaş Kentsel Çevre Yaratma Çabalarına Bir Örnek: ‘Ankara Portakal Çiçeği Vadisi Kentsel Dönüşüm Projesi’. *Tekirdağ Ziraat Fakültesi Dergisi*. 2006; 3(2): 169-179.
- Uslu F. Sporun Yönetimi ve Örgütlenmesi. Adalet Basım Yayınevi. Ankara. 2017.
- Usta R. Memiş L. Belediye Hizmetlerinde Kalite: Giresun Belediyesi Örneği. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*. 2010; 15(2): 33-355.
- Ünal H. Spor Bilincinin Yaygınlaştırılmasında Sosyal Pazarlamanın Toplum Tutumuna Etkisi. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*. 2014; 6(2): 11-22.
- Yaşamış F.D. Belediye Yönetimi. Zirve Ofset Yayınları, Ankara, 1996.
- Yazıcı K. Kamuda Stratejik Planlamanın Başarısız Olma Nedenleri ve Çözüm Önerileri. *Sosyal ve Ekonomik Araştırma Dergisi*. 2014; 28: 134-171.

Yetim A.A. Spor Yönetiminde Liderlik. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*. 1996; 3: 85-94.

Yıldırım A. Şimşek H. Sosyal bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri (5. Baskı). Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2005.

Yıldırım A. Şimşek H. Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri(8. Baskı). Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2011.

Yılmaz C. Piyasa Ekonomilerinde Ulusal Planlama ve Çeşitli Planlama Yaklaşımları. *Amme İdare Dergisi*, 1999; 1(32): 86-101.

Yoğurtçu M. Kamu Yararı Çerçevesinde Acele Kamulaştırma. *ABMYO Dergisi*. 2016; 42: 35-55.

Yücel A. S, Atalay A, Korkmaz M. Türkiye’de Yerel Yönetimler ve Spor Hizmetleri. Nobel Akademik Yayıncılık, İstanbul, 2016.

5393 Sayılı Belediye Kanunu

5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu

ÖZGEÇMİŞ

1. Bireysel Bilgiler

Adı soyadı: Faik Orhun TAPŞIN

Doğum yeri ve tarihi: Sakarya, 26/08/1990

Uyruğu: T.C.

Medeni durumu: Bekar

Askerlik durumu: Yapılmadı

Çalıştığı kurum: Çalışmıyor

2. Eğitim Bilgileri

İlkokul: 21 Haziran İlköğretim Okul(Sakarya)

Ortaokulu: Erenler İlköğretim Okulu(Sakarya)

Lise: Mithatpaşa Şükrü Ayna Lisesi(Sakarya)

Lisans: Sakarya Üniversitesi Spor Yöneticiliği Bölümü

Yüksek lisans: Kocaeli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı

3. Mesleki Deneyimi

- Sakarya Üniversitesi Vakıf Okulu Basketbol Antrenörlüğü 2010-2013
- Sakarya Üniversitesi Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığı 2010-2014
- TOSFET 2011-2013
- Sakarya Yıldızlar Su Sporları Kulübü 2014-2018
- Fenerbahçe Spor Kulübü 2012-2013

4. Aldığı Kurslar

Basketbol Antrenörlük Kursu 1. Kademe

Yüzme Antrenörlük Kursu 2. Kademe

İngilizce Dil Eğitim İntermediate Seviyesinde

Can Kurtaranlık (Bronz Seviye)

Osmanlıca Dil Eğitimi

EKLER

Ek 1: Etik Kurul Onayı

Evrak Tarih ve Sayısı: 06/10/2017-E.78671

T.C.
KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu

Sayı : 10017888-050.06/
Konu : Etik Kurul Kararı
(Yük.Lis.öğrencisi Orhun
TAPŞIN)

REKTÖRLÜK MAKAMINA

İlgi : Sağlık Bilimleri Enstitüsünün 31.07.2017 tarih ve 61789 sayılı yazısı.

Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulunun 06/10/2017 tarih ve 2017/07 nolu toplantısında alınan 2 sıra sayılı kararı aşağıda sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof.Dr. Recep TARI
Kurul Başkanı

Karar No 2: Sağlık Bilimleri Enstitüsünün 31.07.2017 tarih ve 61789 sayılı yazısı ve eklerini incelemek üzere raportör olarak görevlendirilen Prof.Dr.F.Burcu CANDAN'ın raporu görüldü. Spor Bilimleri Fakültesi öğretim üyesi Doç.Dr.Levent ATALI'nın danışmanlığını yürüttüğü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Orhun TAPŞIN'ın "Sakarya Belediyelerinin Stratejik Planlarının Spor Yönüyle İncelenmesi" isimli projesi ile ilgili bilimsel araştırma ve yayın etiği açısından bir sakınca olmadığına oy birliği ile karar verildi.

EK :

Sağlık Bilimleri Enstitüsünün 31.07.2017 tarih ve 61789 sayılı yazısı ve ekleri

Mevcut Elektronik İmzalar

RECEP TARI (Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu - Kurul Başkanı) 06/10/2017 15:49

Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu Kocaeli Üniversitesi Umuttepe Yerleşkesi 41380, Kocaeli
Tel:+90 (262) 303 10 01 Faks:+90 (262) 303 10 33
E-Posta :rekiletisim@kocaeli.edu.tr Elektronik Ağ :http://www.kocaeli.edu.tr

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. Maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

EK 2: Görüşme Formu

GÖRÜŞME FORMU

Araştırma Konusu: Sakarya Belediyelerinin Stratejik Planlarının Spor Yönüyle İncelenmesi

Yer: Sakarya

Tarih ve Saat:

Görüşmeci: Faik Orhun TAPŞIN

Merhaba, benim adım Faik Orhun TAPŞIN Kocaeli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsünde Beden Eğitimi ve Spor Anabilim da Yüksek Lisans yapıyorum. İhtisas yapmış olduğum bölüme ve literatüre katkı sağlamak için araştırma yapıyorum. Sakarya belediyelerinin stratejik planlarının spor yönüyle incelenmesi boyutunda spor yöneticilerinin görüşlerinin belirlenmesine yönelik yapacağımız bu görüşmede elde edilecek bilgiler sadece bilimsel araştırma için kullanılacak olup kişiler deşifre edilmeyecektir. Yaklaşık olarak görüşmemiz (...)zaman dilimi kadar sürecektir. Görüşme sorularına içtenlikle cevap vermeniz çalışmamıza katkı sağlayacaktır. Görüşmemiz aynı zaman da ses, görüntü, cihazlarıyla kayıt edilip daha sonra deşifre edilecektir.

Görüşme Soruları

1. Spor hizmetleri ve yatırımları açısından (tesisler, yeşil alanlar ve rekreasyon alanları vb. gibi) stratejik planlama sürecinde dikkat edilecek hususlar nelerdir?
2. Spor hizmetleri ve yatırımları açısından (tesisler, yeşil alanlar ve rekreasyon alanları vb. gibi) stratejik plan, diğer kuruluşlar (il düzeyinde yer alan spor hizmetleri ve yatırımları ile ilgili kuruluşlar) ile koordinasyonu yansıtmakta mıdır?
3. Belediyelerin stratejik planlarında spor hizmet ve yatırımları yeterli yer almakta mıdır?
4. Belediyelerin stratejik planlarında spor hizmetleri ve yatırımlarına yönelik sizce halkın talepleri yer almakta mıdır?
5. Belediyelerin stratejik planlarında spor hizmetleri ve yatırımları açısından hangi konulara yer vermesi gerektiği konusunda görüşleriniz nelerdir?
6. Spor hizmetleri ve yatırımları açısından stratejik planların diğer üst planlarla (Kalkınma planı, bölge planı, turizm planı, kent gelişim planı ve bunun gibi)ilişkisi hakkında görüşleriniz nelerdir?
7. Belediyelerin stratejik planların oluşturulmasında spor hizmet ve yatırımları açısından olumlu ve olumsuz yönleri hakkında görüşleriniz nelerdir?
8. Belediyelerin stratejik planlama sürecinde spor hizmet ve yatırımları açısından izlediği yöntemler hakkında görüşleriniz nelerdir?
9. Bütün bu sorulara ek olarak spor hizmet ve yatırımları hakkında belediyelerin stratejik planlarına yönelik görüşleriniz nelerdir?

EK 3: Tez Denetleme Listesi

Tez, aşağıdaki denetimlerden yapılarak tamamlanmıştır.

- Kapak ve iç kapak sayfalarında BİLİM UZMANLIĞI ya da DOKTORA şeklinde elde edilen unvanlar yazıldı (Kapak sayfasına danışman adı yazılmamalıdır).
- Kapak sayfasına mezun olunan PROGRAMIN (Anabilim dalının değil) adı yazıldı.
- Tez kapağı sırt kısmına kılavuzda belirtilen çizimde (yazının yönüne dikkat!) ad, program, yıl yazıldı.
- Onay sayfası uygun çizimde hazırlandı (kazanılan unvanlar BİLİM UZMANLIĞI ya da DOKTORA olmalıdır) imzalatıldı (Enstitü Müdürü'nün imzası da gereklidir, imzaların aynı renk kalemle atılmasına dikkat edilmelidir).
- Dizinler kılavuzda belirtildiği gibi sıralandı.
- Ön sayfalara i, ii, iii şeklinde Roma rakamları konuldu.
- Sayfa numaraları kılavuzda belirtildiği şekilde konuldu.
- Sayfa düzeni kılavuzda belirtildiği şekilde yapıldı.
- Ana metin yazı boyutu 12 olacak biçimde basıldı.
- Dipnot yazı boyutu 10 olacak şekilde basıldı.
- Ana metin satır aralığı 1.5 olacak şekilde yazıldı.
- Kaynaklar abecesel sıralamaya göre yazıldı.
- Kaynak gösterme ilkelerine ve yazım kurallarına uyuldu.
- Ekler kılavuzda belirtildiği gibi verildi.

1 / 2018
Doç. Dr. Levent ATALI